

48
'69

FLACĂRA

ANUL XVIII
NR. 756
22 NOIEMBRIE 1969

REPORTAJ DE ȘAPTE ZILE

la redacție a sosit o scrisoare...

...Una dintre sutele și sutele de scrisori pe care cititorii ni le adresează cu încrederea că doleanțele, cererile, sugestiile ce ni le fac vor fi împlinite. Pe toate avem datoria să le studiem cu atenție — și ne străduim să facem acest lucru; asupra acestora însă ne oprim în mod deosebit, deoarece conținutul ei vrem să-l dezbatem în public.

Dan Onisor, semnatarul scrisorii cu pricina, a absolvit astă-primăvară Facultatea de geologie-geografie, secția geologie. După susținerea examenului de stat — ne scrie d-sa — «am fost repartizat în județul Tulcea, la Turcoaia, în cadrul școlii generale, la catedra de biologie-agricultură», deși pregătirea d-sale nu include nici un fel de cursuri sau de practică pedagogică, pe de o parte, și nici cursuri de biologie pe de alta. Tov. Onisor ne declară — sperăm cu sinceritate: «Spre deosebire de toți tinerii din articolul dv. (e vorba de un articol apărut în revista noastră în legătură cu tinerii absolvenți din învățământul superior care nu se prezintă la posturile la care au fost repartizați — N.R.) care vor să tragă chiulul, eu vreau să muncesc în specialitatea mea pentru care am în-

vățat 5 ani de zile». Și mai departe: «Vreau să muncesc în specialitatea mea, nu neapărat în București, ci oriunde în țară».

Până aici toate ni se par bune. Ceea ce aflăm mai departe din scrisoare constituie însă motivul principal al discuției noastre publice: tov. Dan Onisor, refuzând — în oarecare măsură îndreptățit — postul care i se oferea, s-a întors acasă. Acasă la mama sa (tatăl e decedat), care trăiește ea însăși dintr-un salariu foarte modest. «Și acum — ne scrie tov. Onisor — cînd am absolvit facultatea și mă gîndeam că aș putea s-o ajut cu ceva, tot dînsa trebuie să mă întrețină, pentru că nu vrea să-și vadă fiul profesor (la o specialitate) pentru care nu a fost pregătit la facultate și nici nu are nici o aplicație. Știți ce fac acum? Nu colind bulevardele, cum ați crede, ci stau în casă și gîndesc. Toți în jurul meu muncesc și eu stau».

Dacă sîntem de acord că greșit a procedat Inspectoratul școlar județean-Tulcea cînd l-a repartizat pe tînărul absolvent al facultății de geologie-geografie la o catedră de biologie-agricultură, apoi sub nici un motiv nu putem fi de

acord cu faptul că nu a găsit altă soluție decît să dezerteze de la post și să vină să trăiască pe spinarea mamei sale! El trebuie să înțeleagă că, dacă nu i s-a găsit post de geolog și a fost repartizat în învățămînt, avea datoria — datorie și către mama sa, care l-a crescut și l-a ținut în școală, datorie și către societatea care i-a creat condițiile de studii și care acum îi cere să muncească — să se prezinte la post. El putea — și încă nici acum nu e prea tîrziu — să se adreseze organelor județene din Tulcea să i se găsească un post de geolog (în articolul la care el însuși se referă arătam cum, într-un caz similar, aflat la Buzău, unui coleg de facultate al tov. Onisor i s-a găsit post de geolog la D.S.A.P.C.) și, în cazul cînd un asemenea post nu s-ar fi găsit imediat, să fie cel puțin repartizat la o catedră de geografie — specialitate mult mai apropiată de cea pe care a studiat-o, făcînd parte din însuși profilul facultății absolvite de d-sa.

Dar atitudinea adoptată — dezertarea de la datorie și refugiarea sub aripa ocrotitoare (și mai ales pe spinarea!...) mamei, n-o putem aproba niciun fel!

V. SAVIN

porția profesorilor «dezertori» este de-a dreptul îngrijorătoare: Ialomița, aproape 60% de «absenți» (s-au prezentat doar 87 din 215!); Tulcea, circa 46% (45 din 98); Teleorman, circa 40% (121 din 203); Ilfov, tot circa 40% (152 din 252) ș.a.m.d.

*

Unde sînt cei 1 206 profesori, 47 educatori și 98 învățători absolvenți? Probabil că destui dintre ei și-au găsit culcușuri călduțe în alte profesii sau în alt soi de întreprinderi și instituții care n-au nimic comun cu pregătirea lor sau cu repartizarea ce li s-a făcut. Răspunderea revine deci și celor ce le-au facilitat dezertarea de la datorie. Ce bine ar fi să fie depistați și chemați la ordine!

S. VILI

chipiul de culoare vișinie

microstastică revoltată

Toamna se numără bobocii în multe domenii. La ceas tîrziu de toamnă s-a făcut și o numărătoare a cadrelor repartizate învățămîntului, care nu s-au prezentat la posturile lor. Cifrele sînt foarte grîitoare:

● Din totalul de 8 235 cadre noi (1 248 educatori, 1 511 învățători și 5 476 profesori absolvenți ai universităților și institutelor pedagogice) nu s-au prezentat la posturi un număr de

1 351, adică 16,32%.

● Dintre diferitele categorii de «dezertori», ponderea cea mai mare o reprezintă absolvenții învățămîntului superior (universitar și pedagogic): din 5 476 absolvenți și-au luat în primire catedrele doar 4 270; aceasta înseamnă că 22% dintre ei continuă să dezamăgească societatea ce le-a creat condiții de studii și le-a acordat toată încrederea sa.

● În ce privește învățătorii, doar 98 din 1 511 nu s-au prezentat la posturi (adică 6,48%), iar dintre educatori, doar 47 din 1 248 (adică 3,76%).

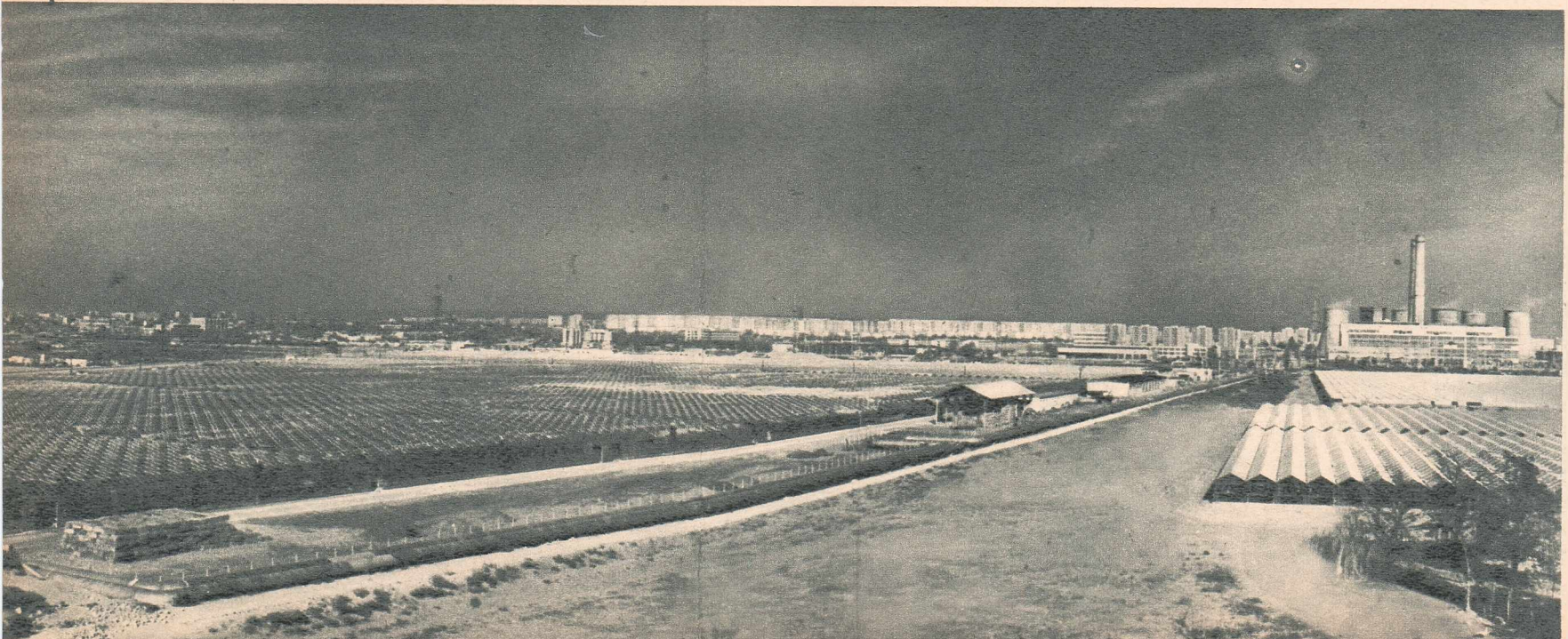
● Sînt județe în care din contingentul de profesori noi nu s-a înregistrat nici o singură «absență la catalog» (cum e județul Covasna) sau un număr foarte mic de asemenea absențe (pînă la 10% în județele Alba, Arad, Gorj ș.a.).

● Există însă cîteva județe în care pro-

Copil fiind, într-una din zilele mirificei vacanțe mari am dat o raită — pentru a cita oară? — prin podul casei bunicilor. Avea acest pod, numai penumbra și mistere, o atracție irezistibilă. Stăruiau în cuprinsul său miresme de grîu ținut în lăzi enorme. Să nu se infierbinte, și alături de lucruri mai mult sau mai puțin trebuincioase, mobilă veche, un cărucior de copil cu arcurile făcute zob, rame de tablouri, totul acoperit de

Întreprinderea intercooperatistă de sere-București, Complexul de sere Vitan-Bîrzești — grădinile sub sticlă ale acestei întreprinderi rodesc în tot timpul anului. De pe cele 46 ha de sere s-au recoltat pînă în prezent roșii, din primul ciclu, în cantitate de peste 1 000 000 kg.

Întreprinderea a devenit o mare exportatoare de legume de seră în toată Europa. Olanda, Anglia, Franța, R.F.G., Danemarca sînt cîteva din țările în care produsele întreprinderii sînt deosebit de apreciate.

LUCRĂRILE MARIII ADUNĂRI NAȚIONALE

Aspect din timpul lucrărilor Marii Adunări Naționale.

Luni 17 noiembrie. Marea Adunare Națională a Republicii Socialiste România și-a început lucrările în cadrul celei de-a treia sesiuni a celei de-a șasea legislaturi.

La lucrări au luat parte tovarășii Nicolae Ceaușescu, Ion Gheorghe Maurer, Emil Bodnăraș, Paul Niculescu-Mizil, Gheorghe Rădulescu, Virgil Trofin, Ilie Verdeț, Maxim Berghianu, Constantin Drăgan, Emil Drăgănescu, Janos Fazekas, Petre Lupu, Dumitru Popescu, Leonte Răutu, Gheorghe Stoica.

În tribunele rezervate publicului au fost prezenți numeroși invitați — conducători de instituții centrale și organizații obștești, activiști de partid și de stat, personalități ale vieții economice, științifice și culturale, ziaristi. În sală se aflau, de asemenea, șefi ai misiunilor diplomatice acreditați în țara noastră, precum și corespondenți ai presei străine.

Lucrările sesiunii au fost deschise de tovarășul Ștefan Voitec, președintele Marii Adunări Naționale.

Marea Adunare Națională a adoptat în unanimitate următoarea ordine de zi:

1. — Proiectul de lege privind conducerea ministerelor și a celorlalte organe centrale ale administrației de stat, pe baza principiului conducerii colective.
2. — Proiectul de lege privind organizarea și funcționarea Militiei.
3. — Proiectul de lege privind angajarea gestionarilor, constituirea de garanții și răspunderea în legătură cu gestionarea bunurilor organizațiilor socialiste.

4. — Proiectul de lege privind executarea pedepselor.
5. — Proiectul de lege privind organizarea și funcționarea Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România.
6. — Proiectul de lege privind regimul străinilor în Republica Socialistă România.
7. — Proiectul de lege privind regimul produselor și al substanțelor stupefiante.
8. — Proiectele de legi pentru aprobarea decretelor cu putere de lege emise de Consiliul de Stat.
9. — Raportul comisiei speciale a Marii Adunări Naționale împuternicită să verifice dotarea cu aparatură medicală, de cercetare și învățământ în unitățile clinice și învățământul preclinic precum și folosirea și repartizarea cadrelor medicale pe teritoriul țării.
10. — Proiectul de lege pentru adoptarea Planului de stat al economiei naționale pe anul 1970.
11. — Proiectul de lege pentru adoptarea Bugetului de stat pe anul 1970.
12. — Modificări în componența unor comisii permanente ale M.A.N. Lucrările sesiunii continuă în comisii.

un praf dens și gros, prin care urmele pașilor mei se imprimau parcă definitiv, ca într-un mulaj, apăreau grozave, împungând agresiv, coarnele gigantice ale unui cerb. Trofeul, incitând la aventuri cinegetice, nu o dată am tras în el cu săgeți prevăzute în virf cu bucăți înțărțite de soc, jubilând ca un nou Nemrod, reprezenta punctul cel mai îndepărtat la care ajunsesem în explorările mele. La întoarcere mă împiedicam cu regularitate de un maldăr de cărți, pe care însă le ocoleam cu nepăsare. Vacanța mare mă subjugă cu forțe oculte. Și mă dădeam ei cu ochii închiși...

...Într-una din amintirile expediției, am descoperit cu încântare, pitit între două saltele făcute sul și-o damigeană,

un chipiu de culoare vișinie, un chipiu cam decolorat, cu cozoroc scurt și lucios. Mi l-am pus imediat pe cap și, fudulindu-mă, am alergat în casă, dînd glas bucuriei mele. Efectul produs de descoperirea mea a întrecut orice așteptare. «Tanti» mi-a luat chipiul din cap, l-a privit o clipă și a oftat (nițel melodramatic, stau să mă gîndesc eu acum...): «O, Cluj, și voi ani ai studenției mele...» Aflam cu stupefacție că chipiul îi aparținuse și era însemnul distinctiv al veselei confrerii studențești clujene.

...L-am revăzut recent, purtat cu aceeași grație de studenții etern juvenilului Cluj, ce sărbătoreau, așa cum numai ei știu să sărbătorească, cincizeci de ani de la înființarea clubului sportiv de glori-

oasă tradiție Universitatea, mai pe scurt: «U». Și l-am regăsit, tot mai des arborat, și nu numai în semn de omagiu. Găseau acești tineri și tinere că, dincolo de mica cochetărie vestimentară, chipiul vișiniu, cu cozoroc scurt și lucios, reprezintă cu mult mai mult, anume un simbol. Arborarea lui este de fapt o acoladă dată trecutului de glorioase tradiții universitare clujene, o dovadă de continuitate, sub auspiciile mereu favorabile ale Almei mater. La fel ca și celelalte însemne tradiționale studențești, care numai gratuite și exterioare nu sînt. Căci intonarea lui «Gaudeamus igitur» sau arborarea de către corpul profesoral în ocazii solemne a robelor fac să retrăiască cu putere un întreg univers de spiritualitate.

racordînd cel mai important centru de cultură transilvan unor seculare tradiții umaniste. Purtat cu orgoliu, chipiul studențesc marca distinct apartenența tînarului de un cert univers spiritual. Și impunea o ținută și un comportament pe măsură. Aș zice, cu o exagerare evidentă, că respectiva chivără transmite, ca în cazul armurii lui Ahile, un irezistibil fluid de vitalitate, de dorință ferventă de afirmare. Cu corectivul ca cel ce o poartă să-i fie la înălțime. Altfel s-ar putea repeta (moralmente vorbind...) tragedia lui Patrocle care a fost răpus, cu toate că purtase în luptă armura și chivăra primului, zămislite de mîini nemuritoare...

Mihai HETCO

REPORTAJ DE SAPTE ZILE

COPERTA NOASTRĂ

Raquel Welch, actrița cunoscută spectatorilor noștri din filmele «Loana» și «Călătorie fantastică».

Foto 20-th Century Fox

Prezentarea artistică:

V. OLAC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Științei 1. Sectorul 1. Căsuța poștală 4112. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Științei».

de fapt, calul era vacă

Locul acțiunii — după decor spectatorul își dă seama că se află în județul Vâlcea.

Personaje: un medic veterinar, achizitori ai I.R.I.C.-ului (ceva cu contractarea animalelor) și o vițea (deocamdată).

Prologul piesei aduce la cunoștința celor interesați că I.R.I.C. are dreptul să contracteze orice animale, inclusiv vițele de reproducere: acestea din urmă numai pînă la vîrsta de 5 luni. E drept că achizitorii zeloși contractează animale și pînă la vîrsta de 7-8 luni pe care — din lipsa certificatului de naștere sau din curtoazie — le consideră mai june. Înainte de predarea sau sacrificarea animalelor, medicul, conform hotărîrilor în vigoare, face clasarea și animalele bune de reproducere sînt oprite, în locul lor fiind sacrificate altele.

Actul I. Cu mai bine de o lună în urmă medicul veterinar de la C.A.P.-Călimănești identifică o vițea pe care o predă cooperativei, urmînd să fie adusă în locul ei o vacă adultă pentru a fi sacrificată. Dar I.R.I.C. cere o adevărită de la Banca Națională din care «să se adevărească prin prezenta că sus-numita cooperativă n-are bani la voia întîmplării încît să cumpere o vițea pentru prăsilă». Și o cerere: «Ținînd conștient de cele de mai sus vă rugăm — ca în conformitate cu hotărîrile legale — să primiți o vacă nițel mai trecută prin greutățile vieții.»

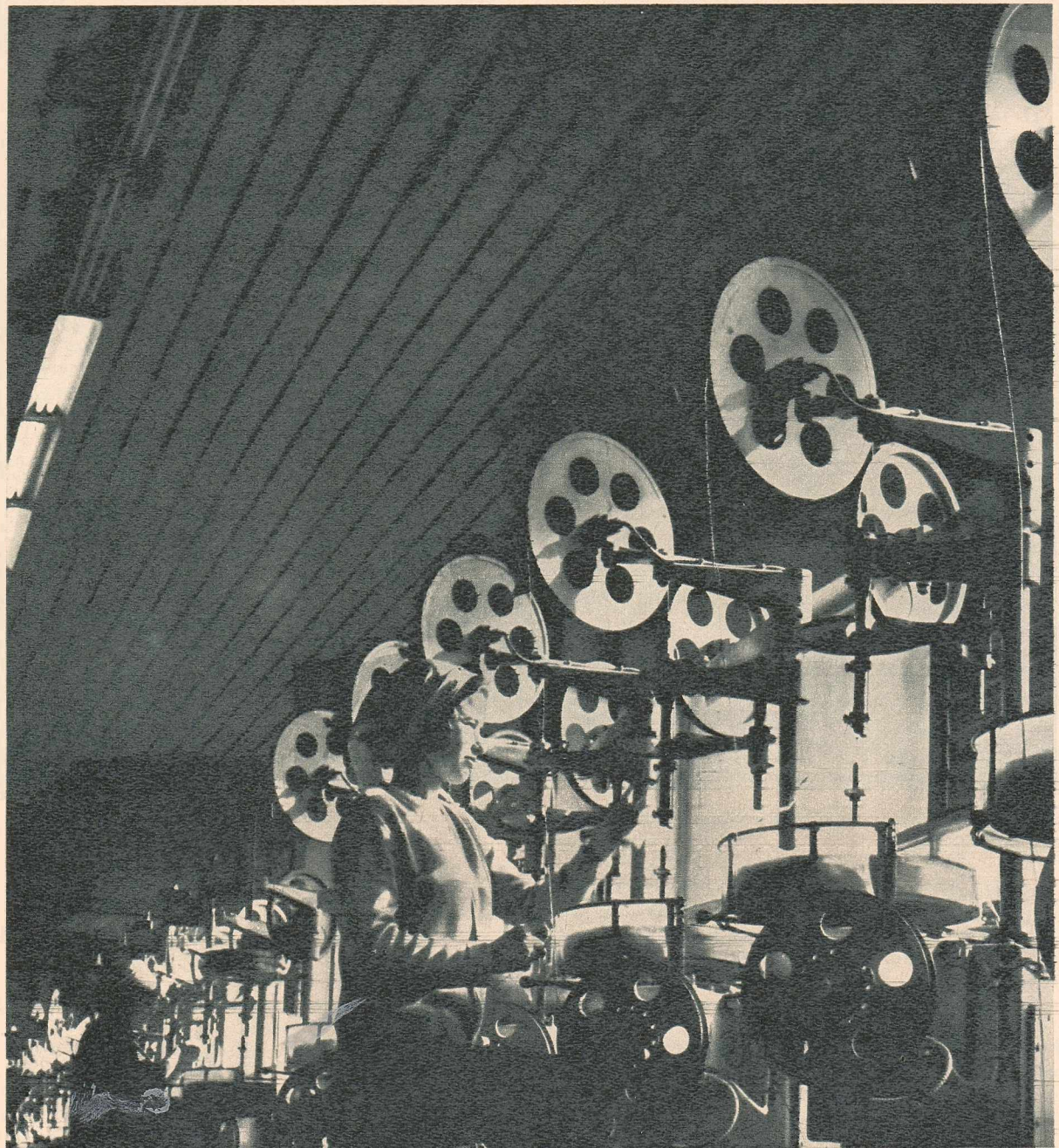
Cu asemenea acte lipite între boureștile-i coarne, vaca se prezintă la abator dar stă ca... vițelul la poarta nouă pentru că... are o alură prea prosperă, adică este de calitate a III-a. În concluzie, trebuie să mai facă și dînsa ceva și să devină de calitate a III-a «că noi nu primim de-a doua».

A mai așteptat preopinente și peste o vreme s-a întors cu acte în regulă că e de calitate a III-a. Dar e prea tîrziu, nu s-au primit între timp la abator dispoziții să se primească în locul vițelei dinainte un alt animal. De ciudă, îmbătrînită vacă și-a scos acte că nu mai poate rezista, s-a întors și a cerut să fie sacrificată. Zădarnic I.R.I.C. vrea vițeaua care e îngrijită și mîncă de aproape două luni la C.A.P.-Călimănești. Nu interesează că prin tăierea animalului oferit în schimb se primește mai multă carne și în felul acestă, își îndeplinește planul de achiziție și respectă și hotărîrile în vigoare.

Actul II. Vaca s-a supărat și, în urma antrenamentelor de du-te-vino, a devenit cal.

Aplauzele trebuie auzite la Direcția agricolă județeană Vâlcea sau mai sus.

A. PETRE

Capacitatea de producție a Fabricii de cabluri și materiale electroizolante din Capitală continuă să crească într-o dinamică sincronă cu cerințele economiei țării și exportului. În ultimul timp aici au intrat în funcțiune noi linii pentru realizarea cablului de forță izolat în masă plastică, a cablului telefonic și de semnalizare etc. De asemenea, recent, au început să producă o trăgătorie de fire de aluminiu cu o capacitate de 10 000 tone anual și o alta de cupru care va fabrica în final 21 000 tone fire.

sala pașilor pierduți

MARE E GRĂDINA lui Dumnezeu!... Aurel Croitoru și Cristofor Popovici, din comuna Cornu Luncii, județul Suceava, au dat 1 500 lei «vrăjitorilor» Vasile Stoian, Paulin Constantin și Maria Cițu ca să le obțină prin farmece... 100 000 de lei. Într-o noapte neagră au camuffat ferestrele cu pături și au îndeplinit cu sfințenie ritualul stabilit de ășcroci: chilipirgii le-au dat banii, au trecut în palme fînă cu bucățele de metal, au descîntat o carcasă veche de telefon, iar cînd au deschis ochii... i-ai

pe cei trei de unde nu-s!

TOT DUPĂ CHILIPIR ilicit a umblat și Geamula Feizula, din Constanța. Aranjase cu Sali Rain, Salip Auri și Pamac Bairan să-i schimbe 1 800 de lei în valută. Treaba, fiind necurată, urma să se desăvîrșească pe întuneric. La locul stabilit, Feizula le-a înmînat banii și a primit în locul lor teancul cu hîrțile rîvnite. Numai că, acasă, a constatat că erau... simple fișii de ziă. Acum îl caută pe Nastratin Hogeia.

LIPSIT DE UMOR, Decebal Dumitruș din Suceava a comis o faptă dezgustătoare. Era cu chef cînd a înțilnit în cen-

trul municipiului un grup de eleve, care ieșeau de la meditație, însoțite de profesoara lor. Fără nici un motiv și fără să o cunoască, huliganul a pălmuit-o, rostogolind concomitent și cele mai murdare cuvinte. Răsplata i-o va da justiția. Dar ne întrebăm: oare acest individ nu a trecut și el prin școală? Nu a avut dascăli?

O ALT FEL DE BEȚIE au tras și cinci muncitori ai I.C.M.-București, care lucrău în portul Constanța. La inițiativa lui Alexandru David s-au adăpat la o conductă cu metanol, căreia i-au slăbit vana. Trei dintre ei au murit.

Șergiu ANDON

pe urmele lui Seneslau

Atenția arheologilor este îndreptată în ultima vreme către două monumente istorice aflate pe platoul din centrul orașului Curtea de Argeș: Curtea Domnească a lui Basarab I (1322-1352), din care au rămas doar ruine, și Biserica Domnească ridicată și ea acum vreo 600 de ani. Atât Curtea Domnească cât și biserica (care de altfel se păstrează destul de bine) au mai fost cercetate în primele decenii ale acestui secol. Ce se urmărește prin noile săpături arheologice? Descoperirea sub zidurile Curții a unei așezări domnești și mai vechi, iar sub biserică a unei alte biserici ridicate cu mult înainte. toate aceste investigații urmînd să scoată la lumină o serie de date noi legate de formarea și trecutul Țării Românești.

Ce s-a descoperit pînă acum? După cum ne declară arheologul N. Constantinescu de la Institutul de arheologie al Academiei, care conduce săpăturile (în colaborare cu specialiștii de la muzeele din Pitești și Curtea de Argeș), rezultatele cercetărilor sînt deosebit de interesante, mai ales în ceea ce privește Biserica Domnească. În 1920 — ne spune domnia-sa — în această biserică au fost identificate 14 morminte. Pe cel mai important dintre ele, o veche legendă, îl atribuia lui Negru Vodă, în timp ce descoperitorii lui din 1920 afirmau că ar aparține lui Radu I, tatăl lui Mircea cel Bătrîn. Cercetări mai noi infirmă și legenda, și afirmația descoperitorilor mormîntului, presupunîndu-se acum că el ar aparține lui Vlaicu Vodă (1364-1377), care ar fi și ctitorul bisericii.

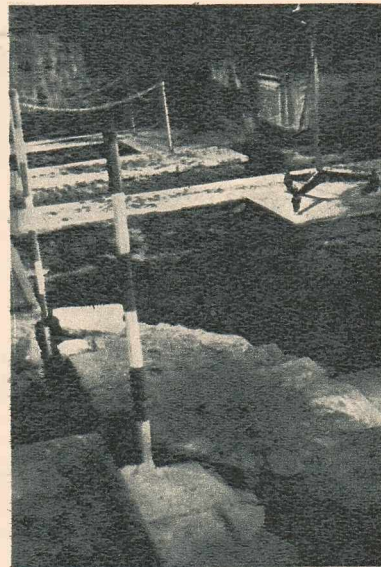
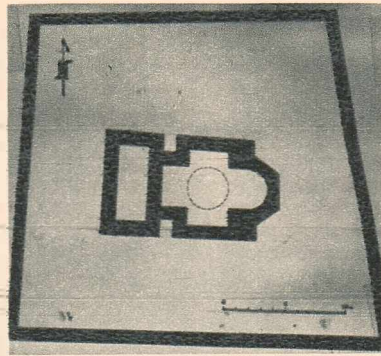
Săpăturile pe care le-am efectuat în vara acestui an — ne spune în continuare arheologul N. Constantinescu — au fost făcute în mijlocul bisericii. Așa cum a

fundamentat încă în 1935 prof. univ. A. Sacăroșeanu, au fost descoperite zidurile unei biserici interesante ca arhitectură (în cruce greacă) ridicată în prima jumătate a secolului al XIII-lea. Presupunem, pe baza datelor pe care le-am obținut — a adăugat interlocutorul nostru — că ea a fost zidită pe vremea voievodului Seneslau, atestat documentar, după cum se știe, încă în 1247 în cunoscuta Diplomă a Ioaniților care menționează pentru prima oară formațiunile prestatale feudale românești dintre Carpați și Dunăre. Zidurile bisericii străvechi descoperite acum poartă pe ele urmele unor bogate și interesante picturi murale caracteristice epocii respective.

Săpăturile arheologice de la Biserica Domnească au fost încheiate. Urmează acum ca Direcția monumentelor istorice, care preia lucrarea pentru restaurare, să marcheze cu dale, pe pavamentul interior al bisericii, conturul zidurilor străvechii biserici, al cărui ctitor ar fi fost, probabil, pe la 1240, voievodul Seneslau.

F. URSEANU

Itați ce s-a descoperit sub pardoseala Bisericii Domnești de la Curtea de Argeș: ziduri ale unei alte biserici ridicate probabil pe timpul voievodului Seneslau. În fotografia de sus: reconstituirea planului după care a fost construită străvechea biserică și a zidurilor care o înconjurau.

fă-ți iarna car și vara sanie dar nu-ți cumpăra cizme în presezon...

...pentru că poți avea «surpriza», de loc plăcută, să constăți, în timpul sezonului, că pătrunde apa în interiorul lor, cum este cazul, de pildă, al cizmelor din p.v.c. — model 15 288, produse de Fabrica «8 Mai»-Mediaș și puse în vinzare încă de la începutul lunii septembrie.

«Reclamația nu este justificată (ne-a declarat Gh. Helvig, inginer principal la Direcția generală de urmărire și îndrumare a producției, din cadrul M.I.U.), deoarece apa se infiltrează pe la cusătură și nu pe la lipitură...»

Ca și cum pe cumpărător l-ar consola cu ceva faptul că umezeala pătrunde printr-un loc și nu prin altul!

Ce-i drept, în decurs de 30 de zile de la cumpărare (conf. H.C.M. 1826/67), în cazul în care se constată «vicii ascunse», articolul se poate schimba la unitatea care a emis bonul.

Ce faci însă cînd ai cumpărat cizma în septembrie, de exemplu, și ai început să o porți (normal!) abia în sezon, iar «viciul» (acesta sau altul) apare după termenul consacrat? Foarte simplu: te resemnezi! «Fiindcă — susține tovarășul director Ovidiu Drăgoi, de la Direcția încălțăminte din M.C.I. — nimeni nu-l obligă pe om să cumpere (adică să se «ardă», am adăuga noi) în presezon!»

O fi aceasta o concluzie convenabilă din punct de vedere al comerțului!

Dar din punct de vedere al cumpărătorului?

Elena PÓPA

cinegetică

An de an, în jurul datei de 16 noiembrie, cu o regularitate pe cale de a deveni tradițională, Consiliul A.G.V.P.S. din R.S.R. declară deschis sezonul de vînatore la iepuri și fazani. «Modestia» proverbială a vînatorelor are prilejul să se afirme pe poligoanele unor fonduri de vînatore în care efectivele de iepuri

și fazani pot suporta un dialog violent, fără ca prin aceasta omul «cu pușcă și ogar» să aibă avantajul ultimului glont. Căci, pentru ca tradiția la care ne referim să-și păstreze continuitatea, s-au luat măsuri în vederea asigurării unui întins lot de reproducție, pe de o parte, și a temperării (sub paza severă a legii) oricăror abateri de la legile sportivității vînatorești. Măsura este binevenită și datorită faptului că ciclul anotimpurilor din anul acesta nu a fost prielnic micilor vîtați. Asprimea iernii, și chiar a primăverii, ploile necurmate au împietat și

compromis, de pildă, aproape două generații de iepuri. Au avut cel mai mult de suferit iepurii bătrîni și puieții. Atenție, deci! În județele Iași, Constanța, ca și în unele zone din raza altor județe, vînatul este strict interzis. În aceste locuri, ca de altfel pe tot cuprinsul fondurilor de vînatore ale țării, vînatul mic, și nu numai el, va găsi hrana suplimentară necesară iernatului, precum și instalațiile și construcțiile aferente. Un fapt îmbucurător: intensificarea colonizării fazanului. Țara noastră posedă terenuri și condiții prielnice dezvoltării

acestei specii de vînat. Numărul de fazani va crește, în următorii ani, la aproape 100 000. A.G.V.P.S.-ul speră ca pe baza acestei acțiuni de colonizare a fazanului problema «iepurească» atât de acută pe plan european — datorită unor factori multipli (vînatore nerațională, tehnologie agrară etc.) iepurele a dispărut sau este pe cale să dispară în multe țări ale continentului — să nu mai constituie o problemă. Deci, de duminică 16 noiembrie — aport!

N. IANCU

LUNILE SCADENTELOR

de C. BOZBICI

fotografii de Carol SZASZ

Sfârșitul anului se apropie cu scadențele sale. Economisții — dar nu numai ei — urmăresc cu atenție diagramele indicatorilor pe ecranele desfășurătoarelor statistice. Și-rurile de cifre pot atesta câteva variante: stagnare, regres sau avans. Dar urmărirea statistică a fenomenelor producției nu este pasivă: ea presupune adeseori intervenția. Am putea spune că această privire de ansamblu este în același timp și un test psihologic, căci numai astfel se explică mobilizarea energilor și a inteligenței în cazurile alarmante de regres sau stagnare.

De câteva săptămâni colectivele întreprinderilor au analizat desfășurarea producției pe ultimele trei trimestre. S-au luat măsuri; colectivele mari și mici s-au mobilizat. Zilele sînt mai pline, mai fierbinți. Al patrulea trimestru este hotărîtor și de el depinde îndeplinirea planului pe acest an.

Care este situația în unitățile economice din județul Mureș?

Teleimprimatoarele au anunțat la 6 noiembrie comunicatul direcției județene de statistică: producția globală realizată în proporție de 102 la sută, realizîndu-se suplimentar 95 milioane de lei.

PREVEDEREA E MAMA ÎNTELEPCIUNII...

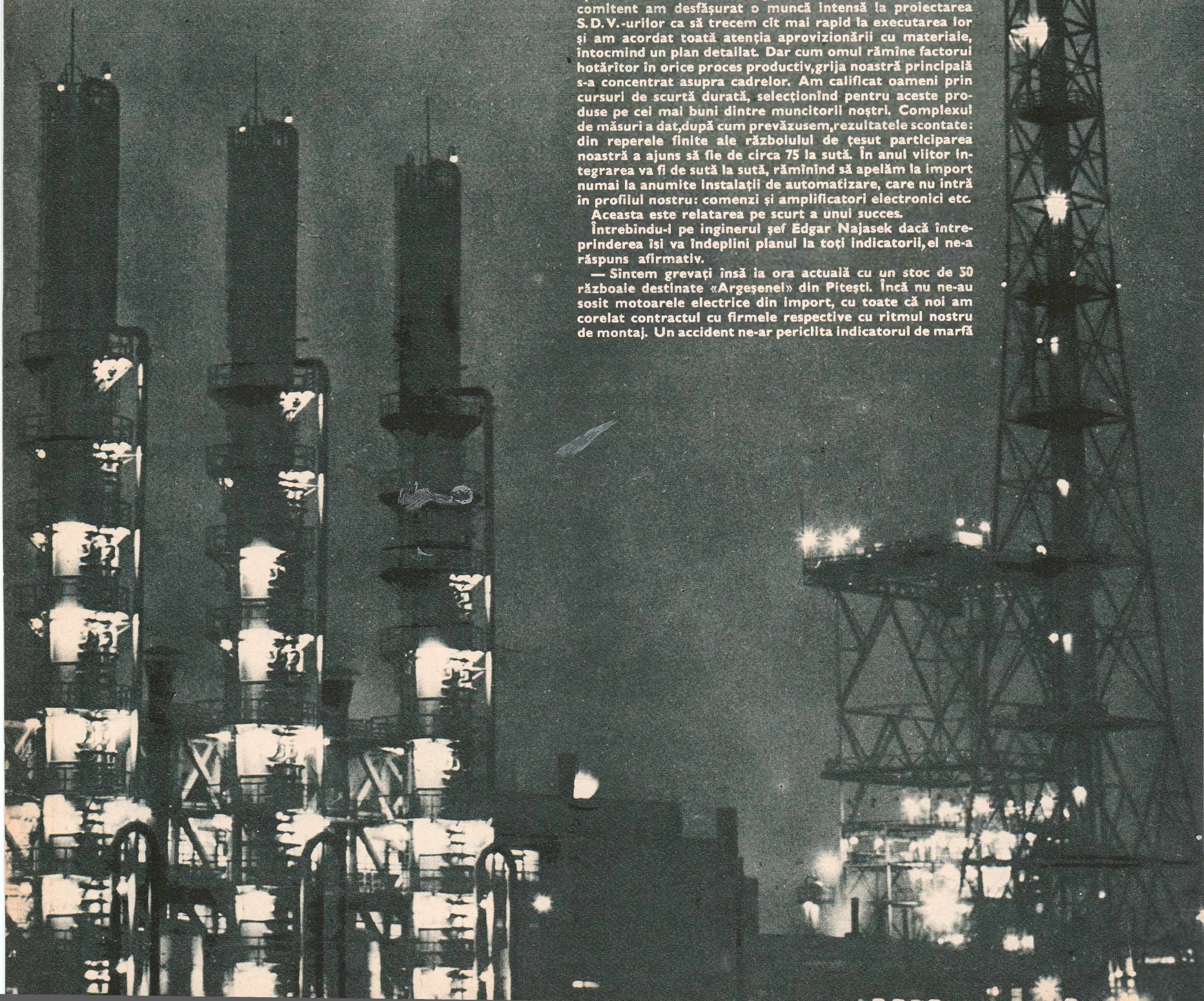
La I.U.I.U. (sau Integral Întreprinderea de utilaj pentru industria ușoară) tinărul inginer-șef ne prezintă două prospecte: sînt cele două tipuri de războaie automate pe care uzina le fabrică, acum produse de bază ale uzinei, care au doi beneficiari de bază: Întreprinderea Integrată de lină-Constanța și țesătorile «Argeșeana» din Pitești.

— Aceste războaie de țesut au fost și mai sînt încă cele două sortimente spre care ne-am îndreptat toată atenția. Fiind vorba de un produs nou, și de o colaborare, apoi de asimilare, noi ne-am concentrat toată atenția asupra problemelor tehnologice, de organizare, și de pregătirea cadrelor. Trebuia să trecem prin fazele clasice: de la simplul montaj pînă la fabricarea reperelor. Buna organizare înseamnă prevedere. Am lucrat strîns, mobilizînd întregul colectiv. Am început cu organizarea liniilor de montaj, apoi cu elaborarea tehnologiilor de uzinaj și montaj, concomitent am desfășurat o muncă intensă la proiectarea S.D.V.-urilor ca să trecem cît mai rapid la executarea lor și am acordat toată atenția aprovizionării cu materiale, întocmind un plan detaliat. Dar cum omul rămîne factorul hotărîtor în orice proces productiv, grija noastră principală s-a concentrat asupra cadrelor. Am calificat oameni prin cursuri de scurtă durată, selecționînd pentru aceste produse pe cei mai buni dintre muncitorii noștri. Complexul de măsuri a dat, după cum prevăzusem, rezultatele scontate: din reperele finite ale războiului de țesut participarea noastră a ajuns să fie de circa 75 la sută. În anul viitor integrarea va fi de sută la sută, rămînînd să apelăm la import numai la anumite instalații de automatizare, care nu intră în profilul nostru: comenzi și amplificatori electronici etc.

Aceasta este relatarea pe scurt a unui succes.

Întrebîndu-l pe inginerul șef Edgar Najasek dacă întreprinderea își va îndeplini planul la toți indicatorii, el ne-a răspuns afirmativ.

— Sîntem grevați însă la ora actuală cu un stoc de 50 războaie destinate «Argeșenei» din Pitești. Încă nu ne-au sosit motoarele electrice din import, cu toate că noi am corelat contractul cu firmele respective cu ritmul nostru de montaj. Un accident ne-ar periclita indicatorul de marfă

Combinatul de îngrășăminte azotoase în Tg. Mureș, una din unitățile economice importante ale județului, va da anul acesta beneficii peste plan în valoare de 13 milioane.

vîndută și încasată, dar timpul încă nu e pierdut, vom depune toate diligențele și sint sigur că sfîrșitul anului nu ne va aduce surprize neplăcute.

O LIPSĂ CHEAMĂ PE ALTA...

Dintre toate unitățile economice ale județului cea care a stîrnit o legitimă îngrijorare tuturor forurilor este Combinatul de industrie alimentară-Mureș. Avînd în componența sa șapte fabrici, numai una continuă să nu-și îndeplinească planul lună de lună: Industria cîrnii-Mureș, afectînd indicatorii globali pe județ. Care sint cauzele? Ni le explică directorul general al combinatului, Mircea Cherebețiu:

— Avem pînă în prezent o nerealizare de 32 milioane de lei. Dar ea se datorează în cea mai mare parte partenerilor noștri. Să vă explic: Noi am încheiat contracte și grafice cu alte județe. Dar aceste contracte nu numai că nu s-au realizat ritmic, dar nici n-au fost onorate integral. Astfel, Industria cîrnii din județul Neamț nu ne-a livrat 1 140 tone carne, cea din Vilcea 160 tone, cea din Buzău 490 tone, cea din Harghita 410 tone. Repercusiunile sint extrem de grave. A fost dereglat indicatorul productivității pe județ.

De ce nu sint penalizate unitățile respective care nu și-au îndeplinit obligațiile?

Fără să-l contrazicem pe directorul general al combinatului, am amintit că 7 milioane de lei din aceste nerealizări revin totuși județului Mureș, care are un șeptel bogat. Dacă ar fi să dăm doar un singur exemplu, după datele unui recensămînt, în județ se cresc anul acesta 140 000 de porci.

— Cinci milioane lei s-au recuperat — ni se spune. Evident, trebuie să recunoaștem că dacă ar fi existat o preocupare pentru contractarea ritmică și pentru preluarea de la gospodăriile individuale situația ar fi fost intrucîtva alta. Sarcina de contractare era de 2 000 tone porci vii (17-18 mii porci) din care pînă la 30 septembrie s-au preluat doar 905 tone (48%). Iată de ce am luat măsuri energice: s-a stabilit planul de contractare pe comune, s-a defalcat pe achiziitori și baze și se urmărește zilnic graficul de contractare. Toate măsurile ne îndrituiesc să credem că vom recupera majoritatea restanțelor.

ELECTRO-MUREȘ: MOBILIZARE MAXIMĂ

La «Electro-Mureș» mobilizarea e maximă. Se prevăd îndeplinirea tuturor indi-

catorilor din plan, onorarea completă a contractelor pînă la finele anului, realizarea integrală a planului de export și chiar o depășire de 2 milioane lei.

— Am luat o serie de măsuri în acest scop — ne spune ing. șef coordonator Ilie Năzdrăvan — cum ar fi printre altele asigurarea prin grafice a livrărilor de la colaboratorii care ne livrează subansamblurile, înzestrarea colaboratorilor noștri care execută piese din bachelită cu dubluri de turnare, în sfîrșit, o serie de măsuri organizatorice care presupun analiza zilnică a procesului de producție în secții și decadal la nivelul conducerii, avînd astfel posibilități de a interveni prompt ori de cîte ori situația o cere.

Nu trebuie să trecem prea ușor și peste unele incertitudini care planează asupra noastră. De exemplu, fabrica de conductoare este dependentă, prin materialele de izolație (PVC, granule de polietilenă), de combinatul de la Pitești și de Fabrica de mase plastice-lași. Prima nu și-a onorat de loc contractul, iar cea de-a doua este în restanță cu 100 tone de PVC. Înțelegem greutățile lor, dar cu înțelegerea nu prea rezolvăm multe. Cert este că, neavînd un stoc din aceste materii prime și ca să nu periclitaș planul, am luat măsuri ca să facem transporturi urgente cu mașinile noastre... și lucrînd strîns, cu eforturi, ne vom onora angajamentele.

PREZENT ȘI PERSPECTIVĂ

Pentru a avea o privire de ansamblu asupra modului cum întreprinderile din județul Mureș își desfășoară activitatea în aceste luni, hotărîtoare pentru îndeplinirea planului și a angajamentelor asumate, precum și a măsurilor care au fost luate, ne-am adresat cu cîteva întrebări tovarășului Vasile Lanțos, șeful sectorului de coordonare și sinteză economică a Comitetului județean de partid-Mureș.

— Îndeplinirea și depășirea planului pe 1969 și în același timp asigurarea tuturor condițiilor pentru producția anului viitor, sint privite de comuniști, de către toți oamenii din județ, ca niște condiții absolute necesare în vederea înlăptuirii importanțelor creșteri cantitative și calitative cuprinse în Directivele pentru viitorul plan cincinal, aprobate de Congresul al X-lea al partidului. Ca urmare a măsurilor luate, în cele zece luni planul producției globale pe județ a fost îndeplinit în proporție de 102 la sută, obținîndu-se peste prevederi o producție de 95 milioane lei, cu 10,4 la sută mai mult decît în aceeași perioadă a anului precedent. Depășirea cu 1,7 la sută a planului producției marfă vîndută și încasată, precum și reducerea cheltuielilor de producție cu 19 milioane lei au asigurat obținerea unor beneficii suplimentare de peste 45 milioane lei în primele trei trimestre ale anului.

— Care considerați că sint aspectele negative în activitatea unor întreprinderi?

— Rezultatele obținute de județ au fost diminuate de nerealizarea planului producției globale pe această perioadă cu aproape 37 milioane lei de către industria cîrnii. Cauzele v-au fost desigur expuse de către

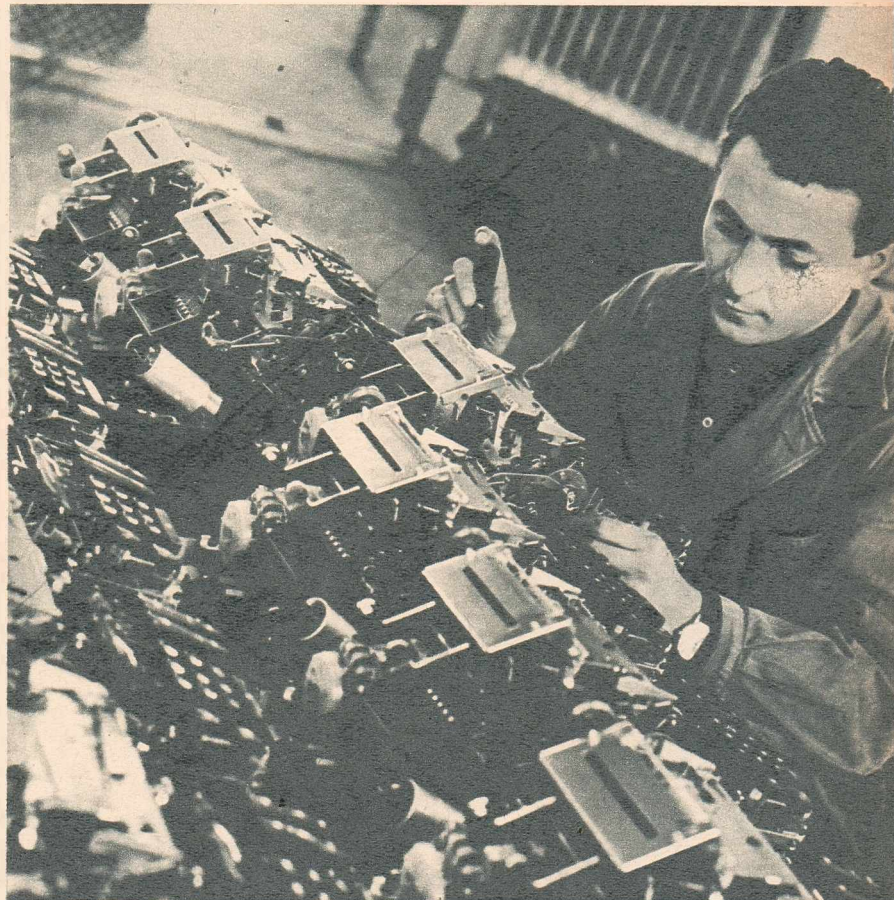
conducerea combinatului. După părerea noastră ar trebui ca Ministerul Industriei Alimentare să reanalizeze modul de așezare al planului pe județe în sectorul carne, în așa fel încît fiecare întreprindere județeană să poarte răspunderea și mai ales să suporte consecințele pentru orice nerealizare a fondului de stat la carne.

Vorbînd de respectarea obligațiilor contractuale n-aș vrea să trec tu vederea faptul că în județul nostru există unele întreprinderi care nu răspund cu promptitudine tuturor obligațiilor asumate, atît față de unii clienți interni cit și externi. Iată o situație succintă, pe zece luni, de întreprinderi care nu și-au onorat contractele economice: Combinatul chimic-Tîrnăveni — 261 contracte, Fabrica de geamuri-Tîrnăveni — 116 contracte, Fabrica de zahăr-Luduș — 35 contracte etc. După cum e lesne de înțeles nu considerăm satisfăcătoare activitatea unei întreprinderi numai după realizări globale. Deci, se impun măsuri energice.

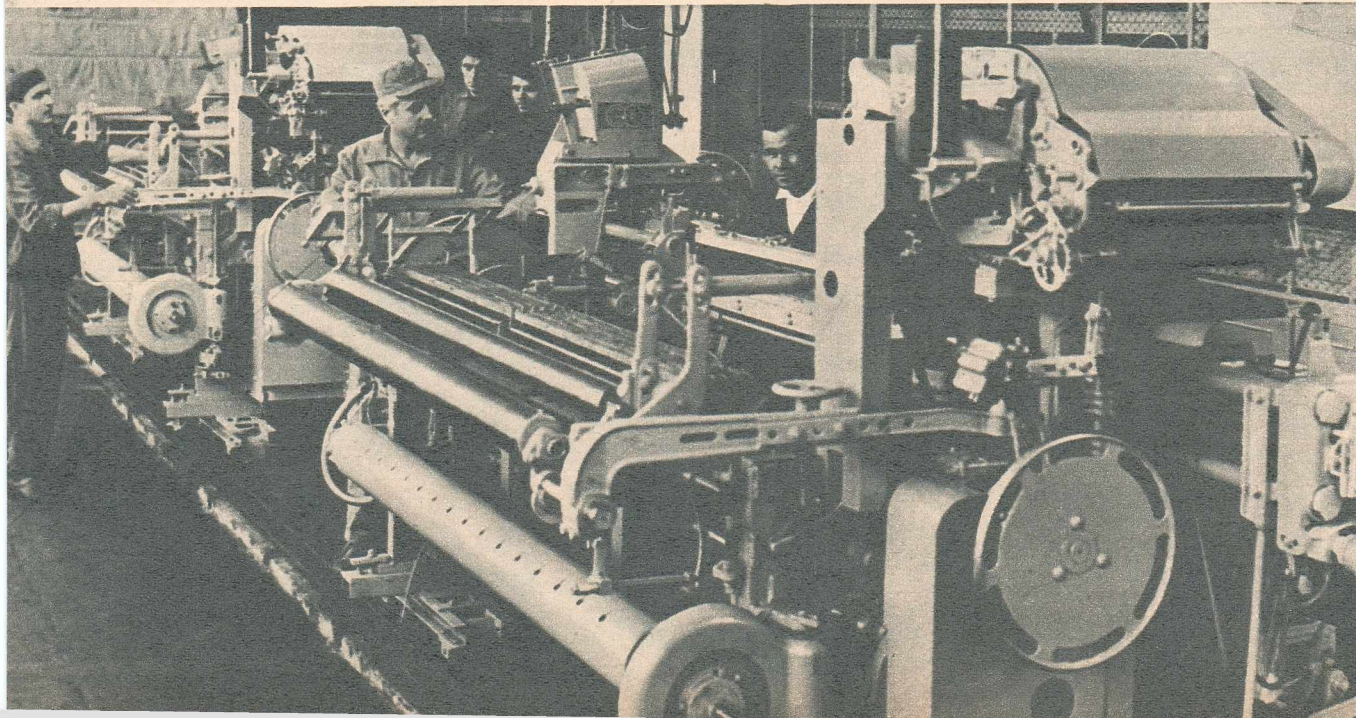
— Ce s-a preconizat?

— Comitetul județean de partid a analizat în octombrie mersul îndeplinirii planului pe 9 luni și a stabilit măsurile necesare pentru realizarea condițiilor de realizare a pla-

nului pe 1970. Tot în luna octombrie comisia economică a organizat discuții pe grupe de întreprinderi. Din analizele efectuate a rezultat că planul producției globale industriale ce revine județului Mureș pe anul 1969 va fi îndeplinit și depășit la toți indicatorii, realizîndu-se peste prevederi 112 milioane lei. Evident că întreprinderile au greutăți a căror soluționare depinde de conducerea ministerelor sau ale altor organe centrale și care au fost informate și solicitate. Majoritatea ministerelor au răspuns cu promptitudine solicitărilor noastre căutînd și găsiind soluții. Prompte au fost conducerile ministerelor industriei chimice, a materialelor de construcții, a industriei lemnului, a construcțiilor industriale care au deplasat în județ persoane din conducerea ministerelor respective și care au rezolvat la fața locului problemele ridicate de întreprinderi. Așteptăm ca și conducerile ministerelor industriei alimentare, industriei ușoare, industriei construcțiilor de mașini care au fost solicitate să răspundă cit mai repede. De operativitatea lor depinde în mare măsură îndeplinirea unor angajamente ale colectivelor din întreprinderile respective.

Electro-Mureș.
Mașinile de calcul electromecanice,
un produs prestigios
al întreprinderii.

◀ Buna organizare și grija
pentru calificarea cadrelor
au permis colectivului de la I.U.I.U
să asimileze într-un timp record
noile tipuri
de războaie automate de țesut.

CU O TOAMNA MAI DEVREME

De o parte și de alta a Oltului se consumă ultima toamnă liniștită. Pe hărțile proiectanților și ale inginerilor din cadrul Centralei de producere a energiei electrice de la Râmnicu Vilcea domnește însă un calm de o natură cu totul aparte: noua înfățișare a râului a fost desemnată. Pe locul în care a trecut ochiul atent al proiectantului vor trece într-un viitor apropiat excavatoarele.

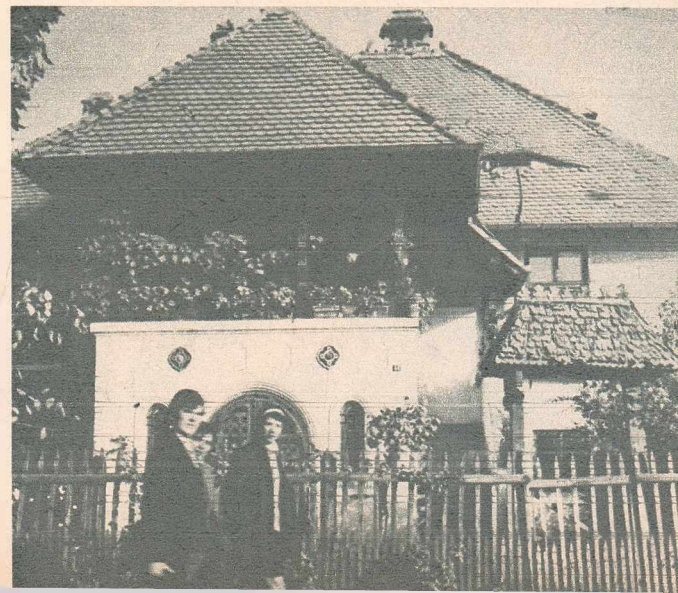
PORTILE DE LUMINĂ ALE OLTULUI

20 de hidrocentrale vor fi înălțate pe Olt, atingând o putere de 1 000 MW, adică vor egala capacitatea hidrocentralei de la Portile de Fier. Oltul, pe a cărui albie curge a zecea parte din apele care brăzdează teritoriul țării, unul dintre cele mai mari riuri din interior, va da în curând sistemului energetic național întreaga sa putere de lumină. În anul viitor, de o parte și de alta a municipiului Râmnicu Vilcea, va începe construcția primelor hidrocentrale: Dăiești — cu o putere instalată în etapa finală de 37 MW, Râmnicu Vilcea — 45 MW, Ostroveni și Rîureni cu o putere de 25 MW, și Govora — 44 MW. Toate hidrocentralele vor funcționa cu turbine fabricate la Uzinele metalurgice Reșița.

▲
Încă puțin
și îmbietoarea poartă
dintre plopi
se va schimba într-o poartă
impunătoare de lumină.

▶
Farmecul orașului,
casele vilcene
cu poartă și balcon,
vor rămâne pe mai departe
mărturia
dragostei de frumos.

de Petre ANGHEL
fotografii de Elena GHERA

«D-apoi cum să nu mă duc; că omu' ce zice: învăț ș-o meserie și stau și mai aproape de casă».

Rămas în anul 1969 pe locul 34 în ceea ce privește contribuția la producția globală industrială a țării, județul Vâlcea va aduce în cel mai scurt timp o contribuție de seamă la economia națională, potențialul energetic crescând considerabil. Forța de muncă din județ își va găsi o utilizare judicioasă pe Valea Oltului; lucrările hidroenergetice vor dura aproape 10 ani. Am întâlnit oameni care abia așteaptă să se califice într-o meserie utilă și rentabilă. Ei vor fi de un ajutor prețios celor ce vin cu experiența altor șantiere similare, de la Porțile de Fier, de pe Argeș, Lotru. Celor veniți li se vor acorda 740 apartamente, în blocuri, definitive și alte 400 apartamente provizorii. Peste 7 000 de muncitori se vor întâlni aici înfrățindu-și voința și priceperea și schimbând întru totul fața Oltului.

Ne este destul de greu să ne închipuim cum va arăta Oltul zăgăzuit de 20 de porți, strîns în tot atâtea lacuri de acumulare. Cum va arăta după ce — doar la cele cinci șantiere din prima etapă — se vor excava 6 700 000 mc pământ și piatră și se vor turna 6 500 000 mc betoane. Echipamentul hidroenergetic va depăși 11 000 tone. Cele mai dificile lucrări de construcție vor fi canalele de fugă și în special cele de la centrala Govora, care va produce anual 141 000 000 KW k. Iată și o cifră comparativă: printr-o turbină vor trece pe Olt 110 mc pe secundă în timp ce pe Argeș la centrala principală debitul este 45 mc pe secundă.

ACESTA E ABIA ÎNCEPUTUL

Noile construcții de pe Olt vor constitui cea mai de seamă înnoire a județului Vâlcea. Schimbări esențiale vor surveni pretutindeni în viitorul apropiat, prefaceri cu largi implicații în viața oamenilor și a țării. Pentru că hidrocentralele de pe Olt nu înseamnă numai creșterea puterii energetice a țării. Se vor naște orașe noi, stațiuni balneoclimaterice, lacuri pe țărmul cărora vom putea poposi la sfîrșit de săptămînă. Orașul Rîmnicu Vâlcea, cu a cărui înfățișare odihnitoare ne-am obișnuit, ne va oferi surprize. Deși va rămîne aproape neschimbat în centrul lui tradițional, va fi orientat în viitor între calea ferată și lacurile ce le va forma în dreptul său Oltul. Nu vor lipsi posibilitățile de pescuit, crescătoriile sistematizate de pește, punctele atractive pentru vizitatori, întrecerile sportive cu caracter național.

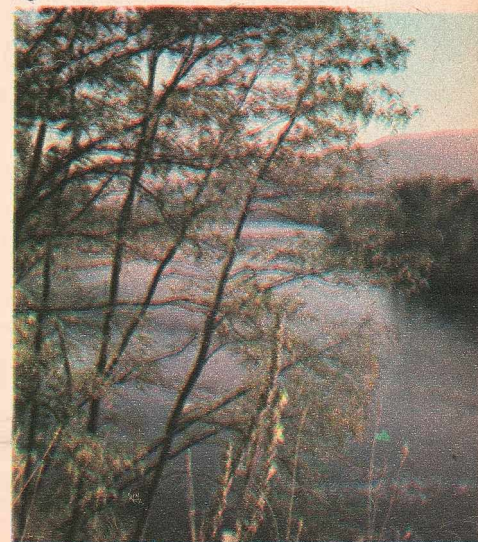
E necesar ca Oficiul Național de Turism, în studiile sale de perspectivă, să aibă în vedere stațiunile existente aici și dezvoltarea lor, precum și posibilitatea navigației cu caracter turistic între Călimănești și Rîmnicu Vâlcea. Ce-ar fi dacă, acolo unde Oltul nu prezintă pericol, s-ar găsi la îndemînă bărci pentru 2-3 persoane, și la care fiecare să apeleze ori de cîte ori are nevoie?

E posibil ca stațiunile balneoclimaterice care se construiesc acum la Lotru, legate prin șosea asfaltată de Rîmnicu Vâlcea, să ofere turiștilor la întoarcere alt drum, prin Tîrgu Jiu și Voineasa, existînd condiții ca la Voineasa și la baraj să se construiască stațiuni cu minimum 5 000 de locuri.

Ochii se mai pot odihni încă peste imaginile Oltului.

Se lasă amurgul peste văi; curînd apa va curge prin turbine și va naște lumină.

Ce s-ar întâmpla dacă automatizarea...

Să-mi îngăduie cititorul ca, în demonstrația pe care vreau s-o fac, să utilizez anticul procedeu al dialogului, cu atât mai mult cu cât cele de mai jos reprezintă o însumare a unor discuții care au avut realmente loc.

— **Studentul:** Tovarășe profesor, am învățat că valoarea este creată de muncă. Deoarece nu mașina produce valoare, înseamnă că pe măsură ce muncitorii sînt înlocuiți de mașini, masa valorii trebuie să scadă. Or, dv. ne arătați că, în procesul dezvoltării capitalismului și a tehnicii mașiniste, crește cantitatea de valoare nou creată. În cazul acesta n-ar trebui să admitem că mașinile creează valoarea?

— **Profesorul:** Dumneata, dragul meu, faci abstracție de faptul că, în același timp cu izgonirea muncitorilor înlocuiți de mașini, în dezvoltarea economiei capitaliste a avut loc un proces invers — și mai intens — de atragere a unor mase mai mari de muncitori în noile ramuri de producție create, a muncitorilor care fabrică mașinile (și materia primă pentru mașini), a muncitorilor care minuesc mașinile fabricate. În 1860 numărul muncitorilor de fabrică ocupați era în S.U.A. de 1 300 000. Știi cât a fost numărul lor un secol mai târziu, în 1960? 12 265 000! Aproape de zece ori mai mare. Vezi deci...

— **Studentul:** Dați-mi voie să formulez alt fel întrebarea. Să presupunem că într-o întreprindere capitalistă sînt o sută de muncitori care produc mărfuri în valoare de un milion de dolari. Prin introducerea automatizării producția se mărește — să zicem — de zece ori, adică numai zece muncitori produc acum aceeași cantitate de valoare ca mai înainte, sau cei o sută de muncitori produc, în loc de un milion de dolari, mărfuri în valoare de zece milioane de dolari. Cine a produs diferența de valoare? Nu mașinile automate?

— **Profesorul:** Mașinile sînt creații ale oamenilor și funcționează numai prin intervenția acestora. În consecință, valoarea este creată de om, de munca acestuia, luată în sensul cel mai larg, iar mărimea valorii depinde de forța productivă pusă în mișcare. Un muncitor care acționează un ferăstrău electric creează considerabil mai multă valoare decît cel care minuește un topor rudimentar.

În legătură cu exemplul dumitale, ți-aș mai răspunde următoarele: zece lucrători vor primi de zece ori mai puțin salariu decît o sută. Deci cheltuielile de salarii se vor reduce la o zecime. Dacă în toate întreprinderile se va petrece același proces de automatizare, mecanismul concurenței va duce la scăderea prețurilor, respectiv al valorii pe unitate de produs corespunzător cu scăderea salariilor, deși suma totală a valorii mărfurilor va crește, pentru că crește cantitatea lor.

În măsura în care automatizarea este introdusă doar în întreprinderea luată ca exemplu de dumneata, atunci aceasta va beneficia de creșterea considerabilă a productivității muncii pentru a obține profituri suplimentare.

— **Studentul:** Dar în ipoteza automatizării producției pe scară națională (și internațională) ce se va face cu muncitorii de prisos? Și cine va cumpăra marfa produsă din belșug dacă cea mai mare parte dintre muncitori nu vor avea de lucru?

— **Profesorul:** Dumneata pornești de la ipoteza greșită că în viitor oamenii vor munci același număr de ore ca astăzi. Dacă ziua de muncă în acest viitor ce-l întrezărim se va reduce la jumătate, n-ar mai fi muncitori «de prisos».

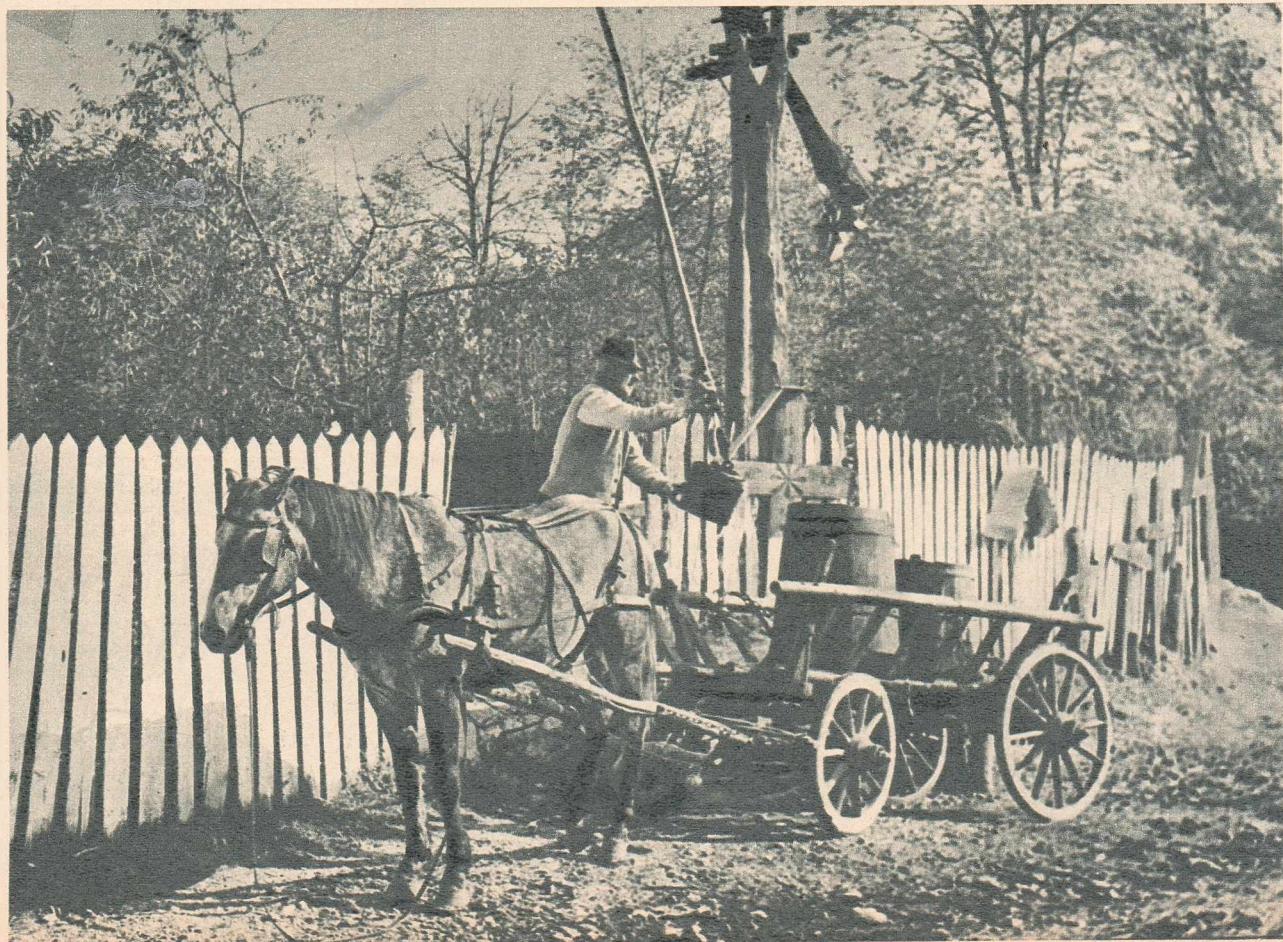
În plus, nu trece cu vederea faptul că însăși structura și relațiile sociale vor suferi schimbări radicale în raport cu cele actuale. N-ai învățat că există o interdependență între dezvoltarea forțelor productive și sistemul de relații dintre oameni?

Lumea nu stă pe loc, dragule. Crezi că revoluția tehnico-științifică la care asistăm va rămîne fără consecințe sau nu va fi urmată de o revoluție în sistemele sociale?

▲
Ultimul boc peste Olt.
În locul lui
se vor înălța poduri
peste care vor trece
vehicule în viteză.

▲
În locul apei
scoase anevoie cu ciutura,
ogoarele județului
vor primi apă din Olt,
dată de lucrările de irigare
deja începute.

CU O TOAMNA MAI DEVREME

◀ Și, în curînd,
Rimnicu Vilcea va deveni
unul din cele mai primitive
și pitorești orașe.

Arhitectul Adrian Oprea, coordonatorul zonei de sistematizare a Văii Oltului, ne-a precizat că există posibilitatea ca pe viitor să se dezvolte o arteră de circulație între Rimnicu Vilcea și Dunăre printr-un sistem de ecluză. «Ținînd seamă de dezvoltarea turismului între Europa și Asia Mică, am propus — a continuat tovarășul arhitect — o magistrală de tranzit turistic internațional care să treacă prin Austria—Ungaria—România — Bulgaria — Turcia. În interiorul țării noastre magistrala ar putea trece pe la Oradea—Orașul dr. Petru Groza—Deva—centralele hidroenergetice de pe Sebeș, Lotru, Olt—Curtea de Argeș—Pitești—București». După construirea hidrocentralelor, drumul național 7 Pitești—Sibiu va trece peste baraj evitîndu-se staționările la barieră. Va fi o șosea deasupra barajului cu patru fire de circulație în ambele sensuri. Studiile de dezvoltare a orașelor au prevăzut aceste perspective. Numai la Rimnicu Vilcea, alături de cele două lacuri de acumulare, se vor construi un hotel, o casă de cultură și un palat administrativ, un sediu al dispeceratului hidrocentralelor de pe Olt, noi artere cu cinematografe și spații comerciale. Iată doar cîteva din perspectivele înnoitoare ale județului de sub culmile Coziei, Lotrului și Căpățînii.

Regularizarea cursului Oltului va avea însă repercusiuni capitale și asupra agriculturii. Studiile întreprinse de colective specializate asupra posibilităților de extindere a irigațiilor au arătat că pe Valea Oltului se vor amenaja circa 2 600 ha numai în prima perioadă. Din cele aproximativ 9 000 ha care alcătuiesc în prezent bazinul viticol al Drăgășanilor circa 7 000 ha vor primi apă din Olt în vederea sporirii producției.

Planul acesta de perspectivă va produce transformări adînci în viața oamenilor de pe Olt. Va fi cea mai mare «aventură lucidă» a riului. Restructurările de zonă, schimbările demografice vor face vales, căreia Geo Bogza i-a închinat o carte de nerecunoscut. Călimăneștiul, Rimnicul Vilcea, Căciulata, Drăgășanii, Slatina — orașe care se vor schimba din temelii.

operatorii de televiziune pe lună...

...vor utiliza această bijuterie tehnică care a câștigat admirația specialiștilor

prin înaltul ei grad de miniaturizare. Este vorba de un aparat portativ de luat vederi TV în culori și a fost dezvoltat special pentru uzul cosmonauților. Dar de pe acum se întrevăd utilizări și pe Pământ. Întreaga instalație cântărește doar vreo 25 kg.

cutremure artificiale

Geofizicienii sovietici și japonezi proiectează declanșarea unor cutremure

artificiale provocate de puternice explozii subterane în insulele Sahalin și Hokkaido, pentru a studia împrăștierea undelor cutremurelor la suprafața solului.

microbi... metalurgi

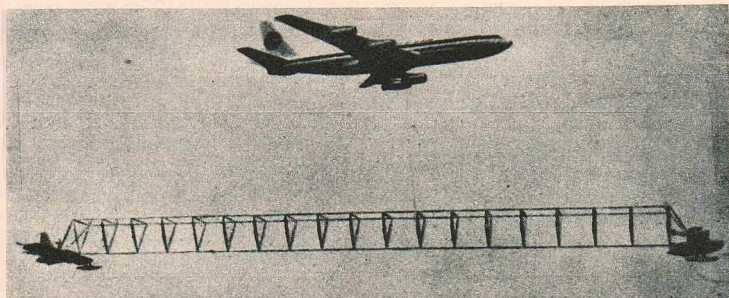
În lumea microbilor există nu numai dușmani periculoși ci și prieteni ai omului, cu «talente» dintre cele mai variate. Astfel au fost descoperiți microbi care pot îndeplini cu mult succes munca de extragere a unor minereuri

prețioase. La noi în țară, cercetătorii Gheorghe Vancea, Anstol Bodiu și Ioan Sinko au izolat culturi bacteriene care s-au dovedit capabile să extragă cuprul din apele de mină provenite din zăcămintele de la Baia Sprie. Raportul dintre extracția de cupru realizată cu ajutorul bacteriilor și cea obținută fără bacterii este de 15—20 de ori mai mare.

cel mai lung avion din lume...

...nu este o glumă fotografică, ci o construcție pe deplin reală. El a fost

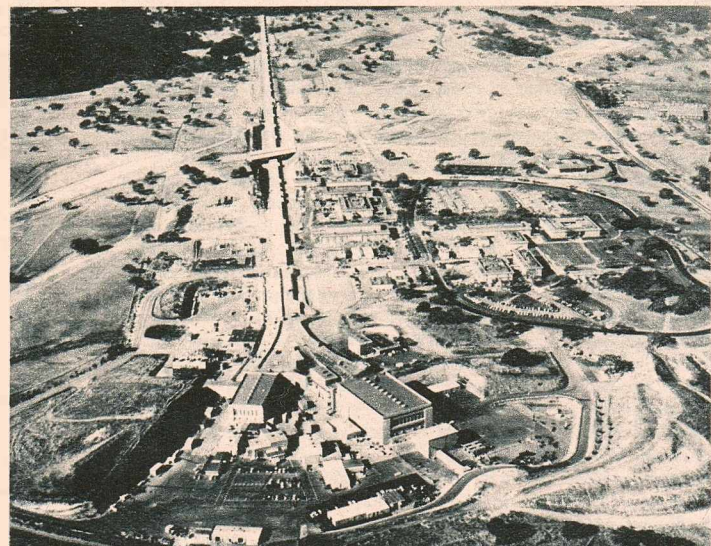
proiectat de compania engleză Slingsby Aircraft din Yorkshire. Pe «panoul zburător» de 115 m lungime pot fi montate reclame luminoase vizibile la mare distanță. Numele originalului avion: Camco V.

omagiu bicicletei

lată cum se circulă în interiorul celui mai lung accelerator liniar din lume, construit recent la Stanford, California. Instalația, destinată cercetărilor nucleare, este de trei ori mai lungă și

de zece ori mai puternică decât fostul «recordman» nuclear. Este interesant de remarcat viabilitatea bicicletei, venerabil mijloc de transport care, după cum se vede, se dovedește de neînlocuit. Mai jos dăm și o fotografie aeriană a noului accelerator gigant.

uleiul curățat!

Utilizarea unor mici cantități de ulei pentru îndepărtarea impurităților din apă stă la baza procedurii de purificare a apei pus la punct de cercetătorii științifici de la Royal Dutch Group din Amsterdam. Acest procedeu se folosește la îndepărtarea particulelor solide din fluidele de orice natură, incluzând apele de scurgere din orașe, și contribuind astfel la îmbunătățirea

«calității» riurilor și a altor ape curgătoare.

În dispozitivul de separare și tabletare Shell, apa care conține particule solide în suspensie vine în contact cu un jet de ulei. Datorită uleiului, particulele solide se aglomerează sub forma unei mase care se tablează și poate fi ușor separată de apă. Astfel se îndepărtează 99,95% din impuritățile din apă, iar tabletele pot fi utilizate drept combustibil...

apă grea, dar nu... „apă grea“

O apă cu densitate superioară cu 40% celei normale, deși structura este aceeași, a fost obținută de savanții sovietici. Apa nou realizată, care nu în-

gheață și nu se evaporă în condiții normale, a fost obținută prin condensarea vaporilor de apă chimic puri în tuburi capilare de cuarț.

Subliniem că acest produs nu are nimic comun cu așa-numita apă grea cunoscută din fizica atomică și care are o altă structură atomică decât apa obișnuită.

apa desalinizată pentru irigații

Sub auspiciile Agenției atomice internaționale s-a ținut la Madrid un colocviu internațional pentru desalinizarea apei de mare cu ajutorul energiei atomice. Cu această ocazie, delegația spaniolă a prezentat un proiect de centrală mixtă de 1 000 MWe, care va fi construită în regiunea Almeria și care va putea produce aproximativ șase metri cubi de apă pe secundă pentru irigații.

Șansa

Nu știu exact de ce am rămas la acest titlu când puteam foarte bine să-i spun «Coasta a cam fost ignorată...» sau «Homotransplantare de nod sinoatrial» sau, în sfârșit, «Doctor Nicolae M. Constantinescu, cercetător la catedra de chirurgie experimentală». Am ales «Șansa» pentru că în lungile noastre discuții, politicos dar ferm, s-a împotrivit rolului pe care îl joacă șansa în viața unui om, având chiar momente de vădită iritare împotriva acestei idei:

— Se dă prea mult întâmplării, se pune prea mult pe seama întâmplării. Koch, Pasteur, Fleming nu au ajuns Koch, Pasteur, Fleming datorită unei întâmplări, a șansei. Îmi veți spune că a mai fost și vântul care a adus în laboratorul de sub scară al lui Fleming acea ciupercă care s-a înmulțit, făcând un bulion de penicilină...

— Nu voi spune eu pentru că așa este...

— Așa este, fără discuție, dar vântul cine știe de câte milenii aruncă ciupercă aceasta și poate câte altele în uriașa oală a omenirii. Dar nu a văzut-o nimeni până la Fleming. De ce? Pentru că nimeni nu a fost pregătit să o vadă.

— Ceea ce înseamnă...

— Ceea ce înseamnă că pentru omul de știință, pentru cercetător, șansa trebuie construită...

— Știu că liceul l-ai terminat cu diplomă de merit, asta însemnând o cărămidă în construirea șanseii?

— Exact, și nu cea mai lipsită de importanță.

— Mai știu că tatăl dumitale s-a bucurat de o faimă binemeritată în lumea medicală. Să considerăm influența lui ca o altă cărămidă în construirea șanseii?

— Nu știu de ce nu ai început cu asta, pentru că predominant în evoluția viitoare a tinărului este climatul său familial. Dintr-o familie de metalurgiști, viitorul adult are toate șansele să reușească cel mai bine tot în meseria părinților. Am văzut puțini ingineri agronomi buni proveniți din familii de orășeni...

— Nu crezi că te îndrepti pe un teren alunecos?

— Numai în măsura în care cele ce-ți spun sînt în modul absolut. Eu sînt medic, o soră a mea este inginer forestier, iar un alt frate, cel mare, medic veterinar... Eu mă refeream la șansă, la cea mai mare șansă, la capacitatea de a o construi sau a o recepta mai ușor tocmai pe aceasta, pe cea mai mare. Și aici climatul de familie, atmosfera în care te dezvolti, sînt factori de o importanță prea adesea ignorată.

— În timpul facultății, ați dat, dacă nu mă înșel, 46 de examene. Din acestea, 24 le-ați luat cu calificativul foarte bine cu evidențiere. Restul numai cu foarte bine. Să leg rezultatele tot de construcția șanseii?

— Evident, dar într-un mod ceva mai amplu decât pînă acum. Pentru că acum studentul este și arhitect, și constructor, și beneficiar. Șansa există. Pe ea a pus mîna, este, doar, student în facultate pe care a dorit-o. Dar nu-i suficient. De la această șansă trebuie să scoată totul, dar absolut totul. Să revin la mine. În familie, m-am familiarizat cu noțiunile medicale. În facultate mi le-am explicat. Vroiam să fac cercetare. Mai știam însă că aceasta nu este posibil fără o temeinică instruire. Și atunci m-am apucat să-mi construiesc o metodologie a studiului. Eram în anul doi. Mi-a luat un timp enorm. Nu regret însă pentru că m-a disciplinat. Dar, din păcate, nu toți studenții au tăria să-și piardă nopți, după-amiezi, duminici — și, nu uitați, asta în primii ani de studenție — pentru a refaca un drum parcurs de mulți alții înaintea noastră. Un asemenea curs în anul unu sau doi de facultate cu privire la metodologia muncii studentului — și, așa mai spune a studentului cercetător — ar scuti pe mulți de eforturi inutile, de eșecuri.

— Știu că în facultate ați desfășurat o activitate științifică meritorie, recunoscută, de altfel, și printr-un număr mare de diplome primite. Pentru viitorul cercetător profesionist această activitate are o valabilitate științifică sau rămîne pur și simplu un exercițiu?

— Nu știu exact ciți se întorc la tema elaborată în anul doi sau trei de facultate. Știu însă că toți ne sprijinim, în dezvoltarea viitoare, pe baza metodologică care începe să se contureze atunci.

— Între dorința, pasiunea pe care o ai pentru cercetare, și posibilitățile practice nu s-a realizat concordanța necesară decât aproape după zece ani de la terminarea facultății. Ajută asta cercetării sau dimpotrivă?

— Nu, nu poate să ajute. Sînt pierduți anii cei mai fecunzi, de potență creatoare. Nu, asta nu are cum să ajute. Să ne înțelegem, mă refer la medicină. Aici munca de cercetare sau munca la catedră se află sau ar trebui să se afle, legic, într-o corelare directă cu activitatea clinică a specialistului. Nu poți fi bun preparator, asistent, lector etc. la chirurgie fără să practici chirurgia, fără să ai zilnic orele tale de clinică, operațiile tale. Așadar, problema legăturii cu practica în medicină se pune puțin alt fel decât în restul disciplinelor. În ceea ce mă privește, faptul că nu am intrat direct în cercetare este o neșansă evidentă, dar această neșansă a purtat în ea — paradoxal — și o mare șansă: am lucrat trei ani de zile la Centrul republican de chirurgie osoasă aflat la sanatoriul din Eforie Nord. Și aici intervine una din marile mele șanse: faptul că am avut norocul să lucrez cu regretatul medic emerit Victor Climescu. A stat 45 de ani pe malul mării, a strîns cu răbdare o avere de instruire, creînd una din cele mai mari filmoteci din această zonă europeană. Un om cu extraordinară experiență, cu o capacitate fantastică de sinteză, de prelucrare a datelor, și pe deasupra un medic a cărui viață își găsește atît de bine exprimarea în deviza lui preferată: «Nimic nu trebuie precupețit cînd este vorba de sănătatea omului». Nu l-a văzut nimeni obosit, nu l-a văzut nimeni nervos. După operații grele, după gărzi lungi și obositoare, el rămînea proaspăt, vesel, bun... Mi-a oferit și mie ceea ce a oferit tuturor medicilor tineri care au trecut pe la el: știința lui, cazurile adunate, sala de operații, ca și filmoteca. Omul acesta nu avea rezerve, nu avea colțuri ascunse. Pentru a lua de la el, și se cerea o singură condiție: să vrei. Aveam 25 de ani cînd, sub directia lui îndrumare, am publicat lucrarea mea de căpătîi în chirurgia osoasă. Există în școala ortopedică română o idee care a încercat de cîteva ori să iasă la lumină, ideea aceasta are forma coastei, căreia nu-i dăm suficientă atenție...

Povestea cu coasta este foarte interesantă și doctorul Constantinescu a încercat să mă convingă că dacă îmi va lipsi vreo dată vreo bucată de os, pe unde va — ceea ce nu-mi dorește — pot lua, cu ajutorul lui, una din propriile mele coaste pentru a o folosi ca material de construcție, chestiunea neducîndu-mă în mod obligatoriu cu gîndul la coasta ruptă din bărbat pentru o cauză atît de generoasă ca cea cunoscută. De altfel, părerea doctorului Constantinescu despre femei, baschet, literatură onirică și probitatea profesională în munca de cercetare vor face obiectul unor altor serii de discuție în doi. Și cum a venit iarna și șerile sînt lungi...

Petru ISPAS

CUM A DESCOPERIT NESTOR - CALUL, FURAJAREA CU AUTOSERVIRE

La o vîrstă înaintată (10 ani înseamnă mult în viața unui cal), bietul Nestor, de profesiune animal de povară, domiciliat în comuna M. Kogălniceanu — județul Constanța — a fost nevoit să-și procure singur furajele pentru iarnă ceea ce, evident, nu intră în atribuțiile unui cal obligat să presteze lucrări mult mai importante.

L-am întilnit și l-am cunoscut pe drumul ce duce la Idecu de Jos (jud. Mureș). Umbla la pas, singur de capul lui, amărît, costeliv și obosit:

— Cum mă vezi, bătrîn și prăpădit, sînt de zece zile pe drum.

Și mi-a povestit cele ce urmează:

— Lucrez de cîțiva ani la internatul liceului din comună. Am trăit, cum se zice, într-un mediu intelectual.

— Se vede după cum te exprimi...

— Ce folos... Toamna aceasta mi-a pus capac la toate. Săptămîna trecută direcția școlii s-a adresat Inspectoratului județean de învățămînt, solicitînd o rație de furaje. Adresa a fost înaintată Întreprinderii teritoriale de aprovizionare care mi-a repartizat 5 tone fin de la Bistrița-Năsăud. Stai să vezi! Pe contract se menționează că finul trebuie transportat «cu mijloace proprii», care, în fapt, nu sînt decît două: căruța și subsemnatul. Cazul a fost dat și la ziar (Dobrogea nouă nr. 6605) dar tot degeaba. Pînă la urmă mi-am făcut rost de potcoave noi și am pornit-o să-mi rezolv singur treburile.

M-a pofțit, amabil, să-l incalez, dar l-am refuzat, menajîndu-i bătrînețea și tignafesul, așa că l-am însoțit la trap pînă aproape de hotarul comunei Idecu de Jos. Aici mi-a venit o idee:

— Ascultă, bătrîne.

— Spune-mi pe nume...

— Ce-ar fi, Nestore dragă, să le facem o vizită celor din cooperativă. Găsim aici furaje și nu mai e nevoie să lungesti drumul pînă la Bistrița.

Am căzut la învoială și-am intrat să vizităm, la pas, sectorul zootehnic al C.A.P.-ului din Idecu.

— Ceea ce căutați e greu de găsit, ne-a

întîmpinat un taurăș nepolitic, tolănit, grămădă, peste un morman de gunoi. Nu cumpărăm și nu vindem nimic. La noi s-a introdus autoservirea.

Abia atunci am observat că toată mulțimea dobitoacelor, pe două și patru picioare, se vînturau de-a brambura prin curtea cooperativei mîncînd pe apucatele ba fin și concentrate, ba porumb, orz sau nutreț din silozuri.

— Sînteți dresați?

— Ei, spanac! O facem de nevoie. Lipsesc patru îngrijitori (s-au certat cu conducerea cooperativei) iar restul sînt la o nuntă în sat.

— Am ajuns și noi vaci sfinte, se amestecară în vorbă, naive și prostețe, două juninci cochete. Ne purtăm cum ne place. Pofțiți la masă. Facem noi cînst.

— N-am mîncat în viața mea decît fin muncit, a mormăit nemulțumitul Nestor. Hai să încercăm în comunele vecine.

— Vă incurcați degeaba. Cei din Fărăgău și Cozma duc lipsă de patru îngrijitori, cei din Petelea de trei. La C.A.P. Beica n-au terminat nici pînă astăzi grajdul început în 1967, iar la Cerghid, Mica și Șincai n-au luat nici o măsură pentru însilozarea furajelor.

Atunci trecu pe lingă noi un berbec pletos și nespălat, aidoma unui bulevardist. Cele două juninci izbucniră în ris:

— Parc-ar fi Hanibal, tu!

— Rideți voi, rideți, dar să vă vedem ce faceți la iarnă, a mormăit pe sub breton berbecul hippy. Cine vă curăță, cine vă mulge? Uitați-vă în jur: gunoiul a făcut crustă pe aleile de furajare, intrările în grajduri sînt blocate de mormane de gunoi. Nu există bazin de colectare și nici canale pentru scurgere, iar urina s-a infiltrat în zidărie pînă la nivelul ferestrelor.

Avea dreptate.

P.S. M-am despărțit de Nestor în fața gării. El s-a îndreptat cu un «vagon special» spre Bistrița, iar eu m-am mulțumit cu un singur tichet pentru București. Mi-a promis că-mi va scrie.

CUM AU MÎNCAT LA POPRICANI OILE LUPUL

Zise lupul către oaie: «De ce îmi tulburi apa, oițo?» Dar lupul n-avea dreptate, deoarece oaia se găsea în «aval» de poziția lupului, așa că n-avea cum să-i tulbure apa rîului, dar ce importanță are cînd e vorba de legea junglei, așa că lupul a găsit ce-a căutat, s-a repezit la oaie, a mîncat-o cu blană cu tot și așa mai departe...

Treaba aceasta s-a întîmplat cu foarte mult timp în urmă, din moment ce lupul s-a adresat oii în latinește («Cur meum rivum conturbas»), ca să folosim cuvintele lui Fedru), dar oile n-au uitat această gravă jignire, așa că s-au pregătit pe indelete 2000 de ani, pînă cînd au izbutit să-i vină de hac lupului după cum urmează:

Celebra vendetă s-a desfășurat în sediul I.A.S.-Popricani, din județul Iași, unde oile au găsit împotriva lupului o armă de preț: azotatul de amoniu. Celebra armă chimică a fost folosită cu ajutorul îngrijitorilor precum și prin directa soliditate a Direcției regionale C.F.R.

Mai întîi și mai întîi citeva oi au murit intoxicate cu buruieni otrăvitoare. Pierderea a fost încadrată la capitolul «răpire» (ferparul animalier prevede și asemenea întîmplări, cu toate că povestea cu ursul din pădure a ajuns de risul copiilor). Poanta s-a prins însă la Direcția agricolă județeană, așa că îngrijitorii și inginerul s-au văzut scuturați de griji.

La toate acestea, oile rămase în viață au tras următoarea concluzie: «De ce să murim fără folos în brațele unor urși și lupi inexistenți?»

Și s-au apucat a doua zi să mîncească din furajele aduse recent în saivane. Chestia a mers simplu, deoarece nutrețul a fost transportat în vagoane, încărcate în prealabil cu îngrășămintă chimică.

În decurs de numai cîteva ore au decedat 300 de oi tinere (asta a fost pe la 4 dimineața), iar pe la ora cinci, în zori, s-a ivit din pădure și lupul. Lupul cel adevărat și nu cel din istoria cu «răpire».

Ei bine, lupul a găsit oile muribunde, a mîncat după pofța inimii și a murit corect pe la 7 dimineața.

De data aceasta n-a mai ținut povestea cu «răpirea». Pe patul de moarte lupul a povestit totul, ceea ce, în sfârșit, a avut darul de a trezi atenția Direcției agricole județene.

P.S. Chestia cu lupul, ursul și milenara vendetă a nevinovatei ovine sînt, evident, de domeniul fanteziei. Cele 300 de oi au murit însă de adevăratele intoxicate cu furaje otrăvite. O întîmplare tragică și ireversibilă, fapt care întrece la scara realității chiar cele mai năstrușnice închipuirii ale fabulistului.

Așteptăm «morală» din partea I.A.S.-Popricani și a Direcției regionale C.F.R.

Foiletoane de Liviu TIMBUS

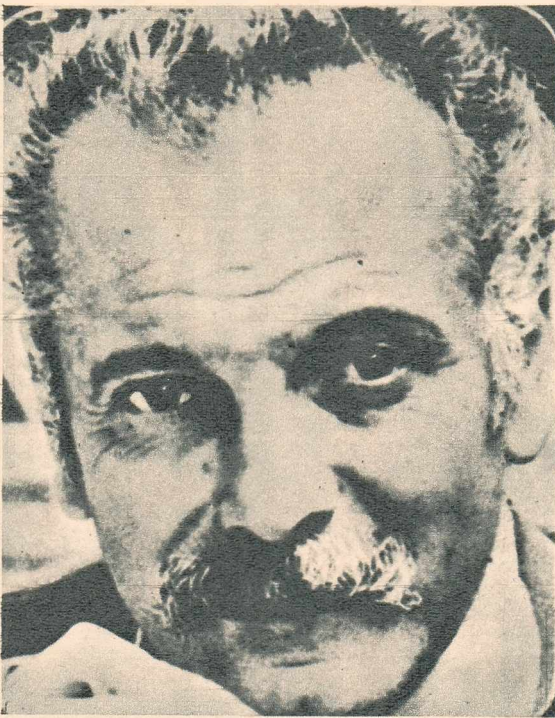
de Teodor MAZILU

de Lucian RAICU

Academia de muzică Santa Cecilia din Roma a inițiat un început de stagiune impresionant. După două concerte inaugurale Vivaldi, dirijate de Renato Fasano, au urmat un recital Nathan Milstein, la 31 octombrie, iar la 7 noiembrie un al doilea recital, poate și mai prestigios: Arthur Rubinstein.

Mereu tânărul Georges Brassens reapare la Bobino, celebrul music-hall parizian. Din cele douăzeci de melodii pe care le interpretează, șapte sînt noi. Ca totdeauna, cîntecele lui Brassens sînt și acum de un optimism robust, filtrat printr-o poetică melancolie.

În fotografie, o scenă dintr-un recent spectacol cu «Don Pasquale» la Opera din München. Interpretează Raymond Wolansky, Noel Mangir și Jeanette Scoratto. Nici un german! Pentru a face față invaziei de cîntăreți străini care acaparează rolurile principale pe scenele lirice din R.F.G., la München s-a creat un studio pentru pregătirea postdidactică a tinerilor absolvenți.

Cap de împrumut

După cum bine se știe există magazine care oferă sub formă de împrumut — contra cost — tot felul de obiecte, începînd cu lenjerie și sfîrșind cu rochii de mireasă.

Într-adevăr, de rochia de mireasă sau de costumul de ginere n-ai nevoie toată viața... Soarta acestor simbolice veșminte e foarte scurtă. O zi de strălucire le este îndeajuns. De aceea e foarte rezonabil să nu-ți cumperi un costum de ginere, ci numai să-l împrumuți.

Pornind de la această realitate, amicul W a ajuns la concluzii similare în ceea ce privește capul. Și-a dat seama, din propria lui experiență, că n-are nevoie de cap toată ziua, bună-ziua. Ar putea să numere pe degete zilele în care capul îi este cu adevărat necesar. Atunci, pentru aceste cîteva ceasuri dintr-o viață de om, merită oare să-și permită luxul de a avea un cap permanent? Un cap, după cum se știe, costă foarte scump. A înțeles că n-are nici un rost să țină pe umeri, să hrănească și să justifice ceva de care are nevoie doar din an în paște.

Așa că W a ajuns la concluzia că ideea unui cap permanent e cu desăvîrșire lipsită de sens. De ce să transporti în fiecare zi pe umeri ceva de care ai nevoie atît de rar. Așa că W a renunțat să mai aibă un cap permanent.

Cînd are nevoie de cap, W împrumută. Îl împrumută cu ora, cu ziua, după cum are nevoie. După ce-l folosește, îl înapoiază în cea mai bună stare.

Dornic să facă economii, W încearcă să aibă nevoie de cap cît mai puțin cu putință. Bani hărăziți acestui lux îi pune la ciorap. Așa că se duce să împrumute un cap numai în caz de forță majoră. Alteori, caută să utilizeze capul prietenilor care duminica se duc la pescuit și-l lasă acasă. În felul ăsta nu-l costă mai nimica...

Cu timpul au dispărut însă și cazurile de forță majoră. W s-a obișnuit atît de mult să trăiască fără cap, încît nu-i mai simte nici prezența, nici absența.

E fericit.

Un celebru cuplu al cinematografului de acum un sfert de secol reapare pe scena teatrului parizian «Alliance Française»: Jean Marais și Madeleine Sologne dețin rolurile Oedip și Iocasta în tragedia lui Jean Cocteau, «Oedip rege». Spectacolul este completat de un prolog muzical semnat de Maurice Thiriet. O viziune modernă într-un spectacol în care neobositul Jean Marais semnează regia, scenografia, deținînd și rolul titular.

Veronica PORUMBACU:

Drumuri și zile

Poeta Veronica Porumbacu este și autoarea. În ultimii ani, a unor interesante pagini de proză memorialistică și confesivă, de o ținută sobră, feminină fără obișnuitele excese. Confesiunea domină și în recenta carte de reportaje externe (Italia, Bulgaria, Cehoslovacia, Iugoslavia, Suedia, Norvegia, Franța...), bine întocmite, atrăgătoare și pentru latura lor documentară, desigur, dar mai ales pentru că reprezintă intenția de a stabili un anumit tip de relație, de comunicare afectivă cu lumea, această lume în care autoarea ar vrea să se simtă mai puțin singură, mai solid instalată, mai sigură de ea însăși. De aici nota lirică precumpănitoare, caldă irradiație a paginii. Însemnările de călătorie ale Veronicăi Porumbacu acreditează și un personaj, peste tot același, mereu grăbit, curios să afle (uneori prea curios), hotărît să-și taie drum, cu orice insistențe, spre scopul nobil dinainte fixat. Nu fără o simpatică ironie, autoarea se prezintă pe sine căutînd acest acces, luptîndu-se să vadă totul, să pătrundă în orice muzeu, să rămînă peste orele îngăduite spre a vedea mai mult, alegînd de la un sublim la altul, neîlăsînd să-i scape nimic din ce ar merita să fie înregistrat. De la gară va merge deci «direct la Muzeul Capodimonte», la Napoli va «înghiți» lacomă «toate culorile care îmi cad sub ochi», la Veneția și mai ales la Florența va suferi pentru că trebuie totuși să aleagă între zecile de colecții, între capodoperele «care nu mai încap în pinacoteci și se risipesc generos în curțile interioare, în grădini, în piețe publice». Personajul acreditat este, sub acest aspect, cel puțin, de o însuflețire extraordinară, de o intensitate ieșită din comun în ce privește folosirea cît mai cu profit intelectual și sufletesc a timpului la îndemînă. Activitatea sa este uneori de-a dreptul înfricoșătoare, temperată numai de nevoia stabilirii unui contact uman deasupra muzeelor și a capodoperelelor. Altfel ar deveni antipatică. Veronica Porumbacu știe să integreze însemnărilor sale un coeficient natural de intimitate, de familiaritate cu lumea, pentru că lumea să fie mai puțin rece, mai puțin ostilă decît este. Pretutindeni se simte efortul de a prefăce depărtatul în apropiat, distanța în relație. Autoarea face mereu tentativa de a converti senzația de viață «străină», de a-i micșora intensitatea prea crudă și de a restabili un tip de ambianță intimă, de receptivitate simplă, tonică, omenească, de a imprima lucrurilor — teribil de străine — un «timbru sufletesc», menit să le sporească zona de accesibilitate. E patosul salvator al acestor notații, altfel de un interes mijlociu, întrucît nimeni nu-și poate închipui că adaugă observații noi și originale în direcția unor teme oșositor de frecventate. O «impresie» în plus, firește, nu strică, dar nici nu revoluționează cunoașterea. În schimb, interesează oricînd efortul de comunicare, de reîntețire afectivă, posibilitatea unui dialog, dincolo de inerentele automatisme.

TUR DE ORIZONT

de Nicolae SPIRESCU

Arta dansului e poate cea mai apropiată de om, nu numai prin obiectul ei, corpul omenesc, cât mai ales prin faptul că ea reprezintă o activitate (cea mai energică și sublimă, după credința lui Nietzsche) continuă de acordare a ritmului omenesc cu ritmul universal. Dansul devine astfel un act de manifestare a libertății vieții, iar ritmul uman o transpunere sau o concentrare a ritmului universal. Astăzi, mai mult ca oricând, dansul, ca activitate conștientă, este necesar omului contemporan, aflat în relație fie cu un mediu de viață potrivit la care să reacționeze, fie cu unul prielnic cu care vrea să se identifice.

În forma sa clasică sau în balet de factură contemporană, care propagă mișcarea liberă a corpului, dansul rămâne uman prin excelență. Omul modern se regăsește mai repede și mai precis prin dans.

În Uniunea Sovietică, socotită patria tradiției pure și neștirbite a baletului academic, dansul clasic se manifestă mai umanizat, nu numai prin folosirea lui în montarea unor baleturi având o problematică specific umană, dar și prin tendințele de îmbogățire a arsenalului său tehnic cu figuri și mișcări apropiate de viață și prin grija acordată întregului corp de balet adus la egalitate cu vedeta.

Moscova e orașul concursurilor de balet. Numai anul acesta au avut loc aici două, de o deosebită importanță pentru mișcarea coregrafică sovietică. Cel internațional, organizat pentru prima oară, a prilejuit o nouă reafirmare, necesară se pare, a valorilor clasicismului. Tot atunci s-a impus încă o stea pe firmamentul «cotelor» la bursa internațională a dansului: Nina Sorokina, dansatoare de mare natură, câștigătoare premiului I și a Medaliei de aur, confirmată astfel pe plan mondial. Al doilea concurs, cel unional, organizat pentru a treia oară, a trezit un viu interes în toată Uniunea Sovietică, fiind reprezentat prin cele mai noi montări ale măștrilor de balet din Moscova, Leningrad și republicile unionale. Concluzia principală a fost aceea că în baletul sovietic contemporan s-a instaurat definitiv profesionalismul ca urmare a unui eficace proces de învățămînt în școli. S-a mai constatat existența unui fenomen de restabilire a echilibrului de reprezentare în balet între bărbați și femei. Bărbații sînt «repuși» în drepturi. Concepția anilor '30, care a dominat pînă în zilele noastre, potrivit căreia prezența bărbaților în balet ar fi de importanță secundară, a fost abolită. Mulți coregrafi au preferat forma de trio (bărbătesc, bineînțeles), magistral folosită de A. Sechero, regizor din Kiev, în baletul său «Alarma» sau de V. Hanamirean din Erevan în reprezentarea coregrafică plină de forță a cunoscutului grup sculptural al lui E. Vucețici: «Din săbii vom făuri pluguri». Alți coregrafi au utilizat în baleturile lor trei dansatori și o dansatoare, iar numele mari ale baletului sovietic, regizorii-coregrafi I. Kasatkina și V. Vasiliev, au prezentat baletul «Pace și război», admirabil redat în interpretarea altor două nume mari, N. Sorokina și I. Vladimirov, interpreții favoriți ai primilor.

La «Bolșoi Teatr», punctul forte al reprezentațiilor de balet îl constituie încă interpretarea baletului «Giselle» de către același V. Vasiliev și de soția sa, Ekaterina Maximova, cuplu pentru al cărui joc nu se mai găsesc superlative. Dar mereu se impun și alte nume. La ultima premieră a Teatrului de operă și balet «Kirov», din Leningrad, cu baletul «Munteanca» de M. Kajlaev, în regia și coregrafia lui K. Vinogradov, s-a afirmat o foarte tânără dansatoare, V. Ganibalova, care-și supune bagajul tehnic lirismului discret cu care interpretează rolul unui copil ce intră în luptă cu obiceiurile străvechi, cu tradiția ucigătoare, cu mediul potrivit. Tot la «Kirov», evenimentul acestei toamne îl constituie deschiderea studioului Nataliei Dudinskaia, celebra elevă a nu mai puțin celebrei Vaganova. Undeva, pe o străduță

De la commedia dell'arte pînă la dansul cel mai abstract cu puțință, în balet drumul nu e lung.

Scenă din baletul lui Alvin Ailey, intitulat «Revelations», redînd o întreagă gamă de sentimente exprimate în cîntecele negrilor «spirituals», în execuția ansamblului American Dance Theater.

▼ Silvia Humăilă și Iuliu Horvath în «Pastorală» din baletul «Simfonia fantastică» de Hector Berlioz, pe scena Operei de stat din Timișoara.

Scenă din baletul lui Glen Tetley «Ambrățișează tigrul și reîntoarce-te în munți».

▼ Ekaterina Maximova și Vladimir Vasiliev în «Giselle», actul II.

care coboară spre cheul Nevei, într-o sală de repetiție, pot fi văzute zilnic împreună toate vedetele Kirovului, printre care nu sînt greu de recunoscut Natalia Makarova, Alla Sizova, Gabriela Komleva, Galina Ke-kișeva, Natalia Bașakova. Ele formează acum clasa de perfecționare a Nataliei Dudinskaia, în care se păstrează stilul de predare al școlii Vaganova: poetic fără sentimentalism, artistic fără manieră, noblețe fără poză. Tehnica aproape acrobatică, maximul de talent și disciplină care se oglindesc pînă în evoluția ultimei dansatoare din corpul ansamblului (deci omogenizare și sincronizare) completează tabloul atributelor baletului de la «Kirov». Cînd nu sînt întrunite aceste

calități, orice balet poate să cadă, așa cum s-a întîmplat cu una dintre cunoscutele creații ale lui Balanchine, «Baletul imperial», pus în scenă în Berlinul occidental de coregraful John Taras. Conceput în spirit pur clasic, și eșafodat pe canavaa mai puțin celebrului «Concert pentru pian nr. 2 în Sol major» de Ceaikovski, baletul a fost întîmpinat atît de reproșurile criticii, adresate în special evoluției slabe a corpului de balet, cît și de proteste la adresa unor astfel de baleturi.

În schimb, la Covent Garden biletele, de un preț fabulos, sînt vindute cu mult timp înainte de spectacolele cuplului Margot Fonteyn — Rudolf Nureyev. Dansul lor, în esență clasic, e mai senzual dar și mai cerebral în același timp și face deliciul întregii Anglii. Ei nu dansează, oficiază. Mitul lor concurează pe cel al vedetelor de film. Se pare că vedetele baletului încep să tulbure somnul adolescențelor, căci și la Chevy (Franța) s-a creat clubul Jean-Pierre Bonnefous, patronat, desigur, de o societate («Saint-Raphael») iar Cyril Atanassof, vedeta pariziană, a trebuit să-și angajeze un secretar pentru a răspunde la scrisorile admiratoarelor. În sfîrșit, un premiu Oscar se acordă pentru dansul italienei Carla Fracci. E oare un reviriment al dansului? Se pare că da, căci «dansul este arta secolului XX, după cum secolele XVI și XVII au fost acelea ale teatrului, secolele XVIII și XIX, ale operei», spune Bêjart. «Astăzi, continuă tot el, a fost regăsit corpul, sensul expresiei corporale, emoția prin mișcare fizică. Actorii teatrului modern se mișcă din ce în ce mai mult, se vorbește din ce în ce mai puțin în filme, pictura se animă, totul devine dans». Fiindcă Bêjart crede că dansul e arta secolului a încercat să-i dea un sens nou. «Dansul este rit, sacru sau omehesc, și numai ca rit mă interesează». Fără să ofere exhibiții spectaculoase unor spectatori în delir, el propune un drum spre armonie, o meditație, prin corp și spirit, asupra fericirii și tradiției timpului prezent. Regăsind prin Bêjart publicul, funcția socială și finalitatea spirituală, arta străveche a dansului reinvie. Reluînd la Bruxelles un mai vechi balet al său, creat în colaborare cu Jannine Charrate în 1961, «Cei patru fii Aymon», Bêjart face un pas și mai mare spre atingerea aceluia țel care e teatrul total, căci în balet drumul de la commedia dell'arte pînă la dansul cel mai abstract cu puțință nu e lung. Și dovada o face Bêjart, în «Cei patru fii Aymon» găsindu-se cîte ceva din toate formele de teatru și balet, de la «pas de quatre»-ul clasic pînă la teatrul Kabuki. Le vom recunoaște în jocul trupei sau al interpreților «fraților» Woytek Lowsski, Jorge Donn, Daniel Lommel și Robert Denvers, și vom recunoaște chiar mai multe pentru că, orice s-ar spune, Bêjart e Bêjart, adică totul, adică moda. Și alt fel îl privești pe Bêjart, alt fel pe un coregraf care stă «cuminte» în teatrul lui. Calitățile primului devin lesne cusururile celui de-al doilea. Căci dacă, de pildă, Fred Traguth ar fi celebru, ideile lui poate că ar alimenta speculațiile criticii în aceeași măsură cu acelea ale lui Bêjart. Pentru că și ale lui sînt cel puțin tot atît de

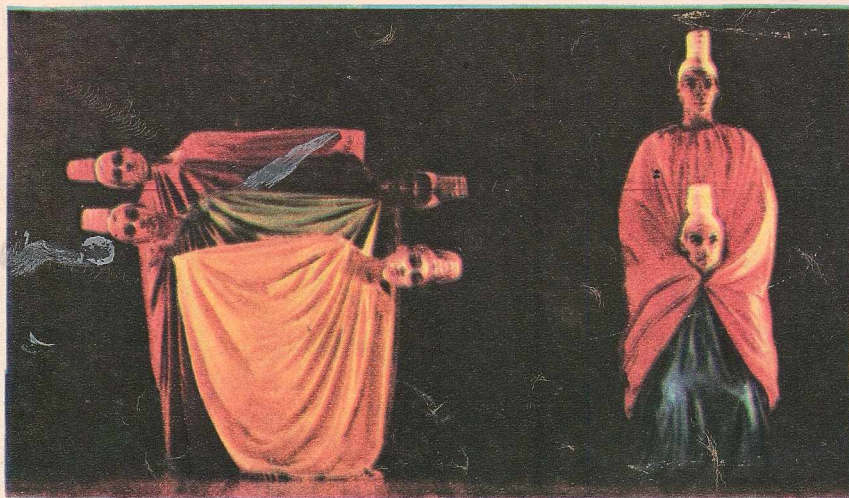

TUR DE ORIZONT

«Imago — The City Curious» este un balet de Nikolais alcătuit din 11 părți. Fotografia de față înfățișează o scenă din «Demnitarii», în care dansatorii drapați în tunici lungi se balansează și se mișcă ca păpuși rigide.

În «Boulevard» o figură-mamă se înalță deasupra unui om ghemuit ca un cangur în pungă, în timp ce patru figuri grotești par a fi suspendate în aer ca niște fahiri orientali, privind după colțuri invizibile.

interesante. Regizorul al Teatrului municipal din Frankfurt, cunoscut și ca dansator și ca regizor de lumină, el susține că «modern dance»-ul născut din acel «german dance», căruia i-a pus bazele Mary Wigman, și care și astăzi mai e un dans al expresiei, împreună cu «jazz-dance» și «folk-dance», rudele sale, se depărtează tot mai mult și ireversibil de dansul clasic. «Modern dance»-ul are scopul de a veni în întâmpinarea muzicii noi cu o mișcare expresivă, adecvată, capabilă să-i înscrie în spațiu valențele de exprimare. Adepții săi optează și astăzi, după cum subliniază Traguth, pentru «dominarea intelectuală a elementelor dansului», principiu proclamat și slujit cu abnegație de dascălul lui Mary Wigman, acela care a fost metafizicianul mișcării, Rudolf von Laban. Aceste elemente sînt mișcarea (forță), ritmul (timp)

Paul Taylor, un fost elev al Marthei Graham, este prim-balerin al ansamblului său în «Orbs», Taylor, intruchipînd soarele, transmite planetelor arta dragostei într-un dans bazat pe alegorie, care se distinge prin mișcări pure.

și direcția (spațiu). Dansul are nevoie de un spațiu, teoretic împărțit în linii mediane, transversale și diagonale, după care se ordonează figurile de dans. Apare deci noțiunea de «spațial», vom avea deci «structură spațială», «valoare spațială» și, în sfârșit, «conștiință spațială». Pe aceste noțiuni fundamentale, care se adresează mai mult intuiției decât spiritului analitic al publicului, își bazează Traguth exemplificările care cuprind două baletе, «Protest» și «Opus pentru un dansator». Pentru compoziția orchestrală «Protest» a americanului Morton Gould — creează sub ochii spectatorilor 13 poziții de dans, care se ordonează după principiile enunțate anterior în deschiderea spectacolului.

Dacă Traguth, pentru a ajunge la abstracționism pleacă de la expresionism, Kenneth MacMillan, plecând tot de aici, eșuează într-un realism care se degradează la rîndul lui în naturalism în baletul «Cain și Abel», compus pe «Uvertura tragică» a polonezului Andrzej Panufnik. Impregnat de freudism, de complexe oedipiene și viziuni apocaliptice, baletul propune spectatorului terorizat tabloul unor inleștări fizice năprasnice, care, într-un crescendo furios, se fac ecoul zburciului sufletesc complicat.

Abstracționismul pur rămîne în America. Trupele de balet modern se înmulțesc, fama lor crește. La Teatrul Național, anul acesta, trupa lui Glen Tetley — prezentînd baletul «Embrace Tiger and Return to the Mountain» (îmbrățișează tigru și reîntorcete în munți), inspirat de complexul de exerciții chinezești T'ai Chi — a obținut un deosebit succes. Blamînd povestea, literarul, lovînd deci în principiile Marthei Graham care, paradoxal, a fost înaintașa lor (dar orice «rebel» de valoare devine o dată și o dată clasic), tinerii coregrafi americani caută esența pură a mișcării. Ei folosesc o muzică diferită: electronică, jaz sau chiar tăcerea, ca în baletul «Moves» al lui Jerome Robbins. Realizările sînt uneori remarcabile ca în baletele «Exposition» de Ann Halprin, creat sub cerul liber, pe o plasă uriașă, întinsă între copaci: «Revelations» de Alvin Ailey, exploatînd cîntecele «negro spirituals», «Astarte» de Robert Joffrey, o combinație sălbatică amețitoare de imagini și sunet, sau «Imago» și «Boulevard» al fostului păpușar Alwin Nikolais — capodopere ale umorului vizual. Numeroase companii de balet modern, unele foarte cunoscute în toată lumea, ca cele înființate de Alvin Ailey, Paul Taylor, Alwin Nikolais, Merce Cunningham sau ansamblurile Joffrey și

Harkness, propagă noua concepție a dansului ca teatru absolut, printr-o tehnică totală care să acopere toată gama mișcărilor umane, și pusă în slujba exprimării tuturor preocupărilor omului.

În contextul mișcării coregrafice mondiale, baletul românesc și-a cîștigat personalitatea, cultivînd dansul clasic într-o formă care a smuls admirația specialiștilor europeni, îmbogățindu-l spiritual cu preocupările unui popor care vedește aceeași grijă, atît pentru muncă, cît și pentru arta sa. «Lacul lebedelor» românesc a fost socotit unul din cele mai bune în materie de gen, iar Magdalena Popa și Sergiu Stefanschi, «prim-balerini» ai Operei Române, și-au înscris numele alături de cei mai buni interpreți ai rolurilor solistice din «Giselle». Abordînd cu mai mult curaj, în ultimul timp, lucrări de factură modernă, coregrafii noștri au obținut succese, mai ales cînd au folosit ca punct de plecare muzica tinerilor compozitori români. De curînd, colectivul de balet al Operei de stat din Timișoara și-a întregit repertoriul, repunînd în circulație 3 baletе într-un act, socotite de mare succes la vremea lor: «Bolero» de Ravel, «Șeherezada» de Rimski-Korsakov și «Simfonia fantastică» de Berlioz. Am remarcat cu acest prilej frumoasa evoluție a unui grup de tineri soliști: Silvia Humăilă și Iuliu Horvath, dansatori de mare finețe, cu multă decență în etalarea calităților tehnice.

Abordînd teme românești, («Întoarcerea din adîncuri» de Mihail Jora, «Iancu Jianu» de M. Chiriac, «Priculiciu» de Zeno Vancea) sau universale («Print și cerșetor» de Laurențiu Profeta), creațiile românești de balet tind să completeze un repertoriu care să fie oglinda tuturor preocupărilor și posibilităților compozitorilor și coregrafilor noștri.

Zilele trecute, Opera Română a prezentat două baletе de factură modernă, de mare circulație pe toate scenele lumii: «Mandarinul miraculos» de Béla Bartók și «Sărbătoarea primăverii» de Igor Stravinski, într-un spectacol cu multe calități de concepție și interpretare, datorate atît măștrilor de balet Oleg Danovski și Vasile Marcu, cît și soliștilor Petre Ciortea, Magdalena Popa, Rodica Simion și Ion Tugearu.

Această acțiune trebuie însă continuată, scenele noastre de balet puțin găzdui toate marile valori ale creației universale. Talentul dansatorilor români se cere folosit în realizări cît mai diverse, care să illustreze mai pregnant «Școala românească de balet».

În baletul «Clovni» coregraful ansamblului Joffrey, Gerald Arpino, confruntă simbolul străvechi al clovnului cu modernismul unui balon din material plastic ocupînd întreaga scenă, care se umflă încet pentru a înghiți pe toți dansatorii clovni și, implicit, întreaga omenire.

Dansul lor, în esență clasic, e mai senzual dar și mai cerebral în același timp. Fonteyn și Nureyev în «Paradisul pierdut».

ALDRICH Robert. Regizor american de film, născut la Evanston (Rhode Island — S.U.A.) la 9 august 1918. Diplomă în științe economice al Universității din

Virginia (1941). R.A. vine la Hollywood unde va fi pe rînd producător, scenarist, apoi asistent de regie pe lângă Renoir, Milestone, Wellman, Zinnemann, Losey și Chaplin. Debutează în regie în 1953 cu *The Big League* (cu Edward G. Robinson), operă demascatoare în care se trasează deja liniile directoare ale stilului și concepțiilor sale de cineast neconformist. Ele apar încă mai precise în *The Big Knife* (1955, cu Ida Lupino, Rod Steiger), unde ni se dezvăluie corupția Hollywoodului. Există la început un Aldrich violent, dar generos, care dă noi titluri de noblete westernului cu: *Vera Cruz* (1954, cu Gary Cooper); *Ultimul apus de soare* (1959, cu Kirk Douglas); *Four for Texas* (1963, cu Frank Sinatra); care atacă rasismul: *Apache* (1954, cu Burr Lancaster); care infierează spiritul militarist: *Attack* (1956) și *Ten Second to Hell* (1957), ambele cu Jack Palance. Dar cu timpul, cultura violenței devine scop în sine și problematica socială face loc cazului patologic: *Kiss me Deadly* (1955); *Ce s-a întimplat cu Baby Jane?* (1963, cu Bette Davis, Joan Crawford); *Autumn Leaves* (1955, cu Joan Crawford); *Hush... hush... sweet Charlotte* (1964, cu Bette Davis, Olivia de Havilland). Face chiar o incursiune în istoria biblică cu *Sadoma și Gomora* (1962, cu Anouk Aimee, Steward Granger). Ultimele sale filme: *The Dirty Dozen* (1968, cu Lee Marvin); *The Legend of Lylah Clare* (1969, cu Kim Novak) și *The Killing of Sister George* (1969, cu Susannah York) indică însă o salutară întoarcere la filmela de gravă rezonanță umană. Pregătește actualmente un nou film anti-războinic: *Too late the Hero*, cu Cliff Robertson.

ALEKSANDROV Grigori. Regizor sovietic de film născut la Ekaterinburg, actualul Sverdlovsk (U.R.S.S.), în 23 februarie 1903. Accizează la început în teatru,

alături de un coleg ilustru, S.M. Eisenstein, cu care debutează și în film. Deocamdată colaborează cu E. ca asistent de regie la: *Greva* (1924) și *Crucișătorul Potemkin* (1925), apoi și ca scenarist la: *Octombrie* (1927); *Vechiul și noul* (1926-1929) iar uneori ca actor (*Potemkin*). Scrie și o serie de scenarii dintre care multe au văzut lumina ecranului. În perioada de agonie a filmului mut pleacă împreună cu Eisenstein la Paris, unde realizează un scurt metraj experimental început de maestrul său: *Romanță sentimentală* (1929), pretext liric pentru găsirea unui contrapunct ideal sonovizual. Mergă apoi la Hollywood unde participă tot ca asistent al lui E. la realizarea capodoperei *Que Viva Mexico*, rămasă neterminată, datorită unei cabale a producătorilor. La întoarcerea în U.R.S.S. realizează primul său film ca cineast independent: *Internaționala* (1934). Urmează *Toată lumea ride, cîntă și dansează* (1934), poate cel mai important film al său, în măsura în care-l consacără drept maestru al comediei satirice. *Cercul* (1936) și *Volga-Volga* (1938), realizate de pe aceleași poziții de vehementă critică socială, sub forma unor spectacole muzicale de mare fantezie, îi aduc notorietatea pe plan mondial. Interpreta principală a acestor filme era Liubov Orlova, care avea să-i devină soție. Tot ea va fi și protagonista celorlalte filme ale sale, în care muzica joacă un rol important: *Calea luminoasă* (1940, muzica Dunavski); *Primăvara* (1947, cu N. Cerkasov); *Întîlnire pe Elba* (1949); *Glinka* (1952); *Amintiri din Rusia* (1957). El a mai realizat, în alt registru, filme cu teme mai grave: *Patriotul* (1941); *O singură familie* (1943); *Cei din Caspică* (1944); *De la om la om* (1958).

ALLEGRET Marc. Regizor francez de film. Născut la Bâle (Elveția) în 22 decembrie 1900. Nepot al lui André Gide, realizează în colaborare cu el, în timpul

unei călătorii în Africa, documentarul: *Voyage au Congo*. Face apoi asistență de regie, iar în primii ani de sonor îl găsim în rîndurile cineaștilor cu mare priză la public. Capabil de a ataca cu succes orice gen, artizan abil, M.A. are mai ales o mare calitate — aceea de a pune în valoare actorii consacrați și de a lansa noi talente. Astfel el oferă lui Raimu roluri memorabile, de la comedia boulevardieră: *Ab și negru* (1930), *Mamzelle Nitouche*, *Mica ciocolatieră* (1931), la drama de caractere: *Fanny* (Pagnol) (1932) sau *Gribouille* (1937); valorifică cinematografic personalitatea unor monștri sacri ai teatrului ca: Jean-Louis Barrault și Pierre Fresnay în *Sous les yeux d'Occident* (1936); Edwige Feuillère în *Doamna din Malacca* (1939); Louis Jouvet în *Entrée des artistes* (1939); Micheline Presle în *La belle aventure* și *Felicie Nanteuil* (1942) etc. și asigură gloria unor debutanți, pe care-i descoperă cu ochiul său expert: Simone Simon și Jean-Pierre Aumont: *Les beaux jours* și *Lac-aux-dames* (după Vicki Baum, 1935); Michèle Morgan în *Crima Nataliei Roguin*, (*Gribouille*, 1937) și *Venitul* (cu Charles Boyer, 1938); Gérard Philipe în *Les petites du Quai aux fleurs* (1943). După război, el oferă în continuare posibilitatea de a străluci din nou unor vedete consacrate ca: Michèle Morgan, în *Marie Chapdelaine* (1949); Danielle Darrieux în *Amantul doamnei Chatterley* (1955) și *Drôle de Dimanche* (1958); Jean Marais în *Vedetele de miine și Julietta* și șansa de a se afirma unor debutanți ca: Brigitte Bardot în *Vedetele de miine* (1955) și *En effeuillant la marguerite* (1956); Dany Robin și Jeanne Moreau în *Julietta* (*Screngărița* — 1953). Ultimul său film: *Le bal du comte d'Orgel* (1969) după romanul lui Raymond Radiguet.

de Felicia ANTIP

Arta de a primi musafiri

Televiziunea își deschide «saloonale». Primește. Invită oaspeți distinși, interesanți, a căror prezență ar cinsti orice adunare. E bine. Așa trebuie. Mulți înainte, cum se spune, și la mai mare. Dar arta de a primi musafiri, de a face să se simtă bineveniți, de a-ți împărți atenția în mod egal, sau aproape egal, între ei (cu o deferență specială față de invitatul de onoare), nu se învață de pe o zi pe alta. De aici, unele stângăcii, unele situații oarecum stinjenitoare. Mi se pare că nu e admisibil să-l poștești pe academicianul Grigore Moisil să vorbească despre condițiile ce trebuie create pentru dezvoltarea tinerilor excepțional dotați și să-l întrerupi brutal, tăind banda cu foarfeca, în mijlocul relației despre un elev recomandat pentru a sări peste doi sau trei ani de studii. Că nu se face să-l invite în studio pe Henri Stahl și să-l lași să înțeleagă, schimbând vorba, că nu te interesează punctul lui de vedere despre condițiile reușitei unui sondaj de opinie. Că nu se cade să nu-i permiți poetului Virgil Teodorescu să-și dezvolte liber argumentația despre suprarrealism, încercând să-l determine să spună altceva decât crede.

Îmi dau seama că, mai întotdeauna, timpul mină necruțător din urmă, că «amfitrionii» sînt datori să încadreze discuția într-un orar dinainte stabilit. Dar tocmai de aceea e mai mare nevoie de tact, de «savoir-faire». Dacă unul dintre invitați — și, trebuie s-o recunosc, asta se întâmplă mai ales cu doamnele — tinde să acapareze conversația, să-și rezerve primul cuvînt, ultimul cuvînt, plus cuvintele de la mijloc, despre orice temă, gazda este aceea care are datoria să intervină. Altfel se poate întâmpla să ne enervăm cu toții privind cum se irosește prilejul extrem de rar de a-l avea în studio pe publicistul Nestor Ignat — și încă vreme de două ore bune. Și nu e vorba numai de faptul că nu i s-a dat decât rareori posibilitatea de a interveni în discuție sau că atunci cînd începea să spună ceva era «bruiat». Nu s-a respectat, aș îndrăzni să spun, nici elementul principiu diriguitor al noii «Realități ilustrate»: o emisiune bazată pe preferințele invitaților de marcă. Întrucît cactușii nu fuseseră introduși în beneficiul domniei-sale, întrucît nu cred că îl interesează cu deosebire bărbății în toată firea care se joacă cu trenulețe, și întrucît nu ne-a spus că vede în pictura de bilci un «nec plus ultra» al artelor plastice, nu ne rămîne să presupunem decît că singurul element de program pe gustul invitatului nr. 1 a fost dansul lui Miriam Răducanu. Dar și această potrivire a părut întâmplătoare, neprevăzută.

Pentru ca un festin să nu se lungească peste măsură, e de dorit ca bucatele pregătite să nu fie excesiv de numeroase («Realitatea ilustrată» se trezește în situația de a lăsa multe neservite). Nu e recomandabil nici ca mai multe feluri să fie înghițite pe nerăsuflăte, fără nici o pauză între ele și fără nici o pregătire prealabilă. Dacă televiziunea ar fi organizat un concurs-ghicitoare pe tema «Ce-ați înțeles din numărul de pantomimă intitulat Sonet?» mă îndoiesc că ar fi primit răspunsuri satisfăcătoare. Dacă era vorba de un anumit sonet, ar fi trebuit să ne fie citit și nouă, celor care am privit cu perplexitate evoluția mimului Nicki Wolcz. Da, e greu să îi găzduim. Uneori se întâmplă să ai de-a face și cu cite un invit care nu e la înălțimea cerințelor și a celorlalți participanți: îl rogi să-și spuna părerea despre ceea ce a văzut, dar el nu vrea sau nu poate să facă altceva decît să recite un text învățat de-acasă pentru a se lupta cu mori de vînt fără nici o legătură cu emisiunea dată.

Alteori, televiziunea își alege într-un mod ciudat invitații. Toată lumea e de acord că o reazăere generală a specialiștilor, în așa fel încît fiecare să ajungă pe locul anume destinat lui, nu poate fi decît binevenită. Dar să aduni în studio vreo șapte responsabili, care de care mai mare și mai autoritar, și să-i opui unei singure tinere, specialiste în arhitectură peisagistică, pentru a o convinge că «este nevoie de ea la fermele legumicole», și că «dacă simte nevoia să cultive flori n-o împiedică nimeni să aranjeze straturi frumoase în fața sediului unei cooperative agricole», e nu numai disproporționat, excesiv. E greșit. Nu servește ideea, o deserveste.

Anume am vorbit de-a valma despre emisiuni de tot felul în care, altminteri, am găsit lucruri admirabile: discuția despre «copilul minune» care a rămas repetent, o pertinentă observație a Monicăi Săvulescu (o revistă nu poate pretinde că spune «totul despre actuala stagiune teatrală» cînd omite numele unor regizori ca Ciulei, Penculescu, Esrig, Pintilie, Șerban, Helmer) și mai ales organizarea «Realității ilustrate» sub egida unor personalități ca profesorii Berza și Condurache etc. Problema pe care am ridicat-o era doar de stil, de manieră sau, dacă preferați, de manieră.

P.S. Ireproșabilă, de un bun-gust desăvîrșit, «Realitatea ilustrată» cu acad. Ștefan Milcu și Ana Blandiana.

de Emanuel VALERIU

Răzbunarea statisticii, acceptată!

Există o răzbunare implacabilă, făurită în retortele nevăzute ale văzduhului, o răzbunare impersonală, a unor elemente dispartate, care-și dau mina atunci cînd vor să teasă plasa deasă a celei mai crunte răzbunări: răzbunarea gratuită, cea devenită inutilă. Așa a fost răzbunarea pe care mi-a aplicat-o statistica, cu șapte zile în urmă, izgonită de la masa echipei noastre naționale și contestată de cronica «Flacării».

Într-adevăr, a trebuit să accept că reprezentativa de fotbal a țării s-a calificat pentru finala din Mexic grație unui meci nul cu Grecia. Ei bine, succesul statisticii nu mă deranjează acum, nici cît un fir de păr căzut în pantof, iar dragei și scumpei noastre științe exacte i-am promis, încă de atunci, scuzele de rigoare pentru ignorarea deliberată. Nu vreau să mă pun în continuare rău cu ea, subliniind că factorul sufletist a fost mai important duminică 16.XI. 1969, data calificării României în finala mondială din Mexic. Acest factor s-a compus, de-a lungul unui an întreg, din durerea unui eșec inițial (vă amintiți Lisabona?), din speranțele unor redresări la început timide, din clara victorie asupra Portugaliei și s-a desăvîrșit, cel puțin în clasificare, pentru că un meci nul nu poate fi numit «desăvîrșire» ci mai curînd contrariul ei, în cealaltă parte de beton de la «23 August»! Statistica nu are de ce să se considere jignită (nu se simt astfel nici acei activiști sportivi — îndeajuns de sus-puși — care recomandaseră cea mai nesportivă soluție: forfaitul practic și la Olimpiadă de voleibaliști și poloști, ei fiind, dimpotrivă, în fruntea mesei sârbătorești, ca unii ce «usturoi n-au mîncat, gura nu le miroase».

Calculul șanselor nu putea include pe tablele sale tensiunea unei întreceri sportive, infuzia de voință transmisă de public jucătorilor, conștiința unei datorii pe care doar fotbalul n-o achitase în concernul general al mișcării sportive românești, onorată cu titluri olimpice, mondiale și europene la numeroase discipline colective și individuale, un alt debit, rămas descoperit, în fața opiniei publice care înconjură fotbalul și pe practicienii săi cu o dragoste pasionată, fără rezerve și limite, dar veșnic în așteptare (ipostază de o tristețe incomparabilă), în așteptare ca o dată și o dată să se producă acționarea ambițiilor personale ale tuturor jucătorilor, ale antrenorilor, contopirea lor pină la monolitism.

Să discutăm, acum, despre ceea ce este, totuși, o victorie, chiar dacă am intrat în ea cu zîmbetul cam crispat. Unul din cele mai viguroase parapete care au ocrotit gingașa întreprindere a construirii succesului în grupa I, a fost atribuirea răspunderii personale antrenorului, omului de specialitate: Angelo Niculescu pentru pregătire, selecționare, concepția fiecărui joc, ca și pentru cea generală privind politica, dacă vreți, echipei naționale. Sigur că acestetribute n-au exclus, ci dimpotrivă au inclus, consultările în cadrul colegiului de antrenori, al Biroului federal, cu informarea periodică a conducerii mișcării sportive, așa cum se impune în orice acțiune importantă.

Cu toate realizările luate în considerație complexul de care sufereau fotbaliiștii români din echipa națională și care-i făcea incapabili să acționeze la limita superioară a valorii lor, mai ales în jocurile cheie, în cele cu miză, nu a fost total destrămat. S-a văzut aceasta în primele 37 de minute, pină la înscrierea golului și mai ales după acel moment, cînd jucătorii români n-au știut să speculeze impasul psihologic al oaspeților și — mai grav decît asta — n-au fost capabili să-și revină, după ce grecii obținuseră egalarea. Nu vreau să fiu nedrept cu acești tineri talentați care, beneficiind de condiții optime de pregătire, au reușit să cîștige, pentru fotbalul nostru, un loc printre cele 16 finaliste ale Cupei Jules Rimet, spunîndu-le totuși că și-au dezamăgit susținătorii în bună măsură, la ultima lor evoluție. Nu mă gîndesc la nimic altceva decît la succesul lor viitor, care nu se va putea concretiza la nivelul jocului prestat în partida cu Grecia. O finală mondială la fotbal presupune nu o simplă excursie de agrement, ci o întîlnire a elitelor sportului cu balonul rotund. Deci drumul în Mexic se cere apreciat ca un început și nu ca un final. Ultima confruntare a naționalei noastre ne-a arătat vechi carențe, ce păreau dispărute: incapacitatea de concentrare nervoasă pe toată durata unui meci, o încetineală în ceea ce privește adaptarea la condițiile tactice schimbate de către adversar, angrenarea în jocul impus de acesta, găsirea promptă a soluțiilor tehnico-tactice corespunzătoare.

Revenind la statistica îi mai opunem un ultim argument: meciul egal cu care s-a calificat echipa pentru Mexic s-a realizat numai pentru că băieții au jucat pentru victorie! Dacă n-ar fi jucat pentru victorie (cu toate lipsurile acestui meci) dacă ar fi jucat pentru statistică, adică pentru un rezultat nul, băieții noștri și-ar fi mîncat șansa, precum Zeus își devora copiii.

Așadar, băieți, pentru victorie. Totdeauna. Olé!

de H. DONA

Mai multe scrisori sosite recent se referă la problema — atît de dezbătută în presa ultimelor săptămîni — a încadrării tinerilor specialiști în producție, a responsabilității morale și sociale a absolvenților repartizați în diferite colțuri ale țării.

Profesorul Gh. Barboni din Lugoj, după ce își exprimă acordul cu unele considerații expuse în rubrica noastră, emite cîteva observații cu privire la repartizarea absolvenților. Dumneasa este de părere că pentru a se evita multe încurcături și necazuri, absolvenții ar trebui trimiși, în măsura posibilului, în locurile de unde sînt originari. Desigur, adăugăm noi, sînt cazuri în care natura profesiei nu permite o asemenea repartizare, după cum e firesc să se țină seama și de disponibilitatea de locuri libere. Într-o societate ca a noastră, aflată în plină mutație, anumite deplasări ale cadrelor sînt și firești, și necesare, și binevenite. În unele sectoare, mai ales în învățămînt și asistență sanitară, credem însă că sugestia tov. Barboni ar putea fi mai lesne luată în considerație.

Correspondentul nostru ne vorbește, în continuare, și despre dificultățile de ordin moral, despre atmosfera uneori nepriemitoare de care se lovesc unii absolvenți repartizați la țară. Nu ne îndoim de adevărul celor relatate, dar ne întrebăm dacă asemenea situații nu se pot ivi și în orașe și chiar în orașe mari. Începutul unei vieți de muncă este numai rareori o uvertură festivă și nimeni și nimic nu poate anula, printr-o formulă magică, dificultățile încadrării într-un colectiv necunoscut.

Cît despre încurcăturile pe care le fac adesea organele locale însărcinate cu primirea și instalarea absolvenților repartizați, nu sînteți, după cum știți, tovarășe Barboni, primul care le semnaleză. Totul e să nu ne complacem în acceptarea neajunsurilor existente, să luăm atitudine, să-i tragem la răspundere pe cei vinovați, să manifestăm inițiativă. Scrieți la un moment dat: «De ce nu sînt întrebați tinerii cum s-ar putea rezolva greutățile? Sînt convinși că vor găsi idei excepționale». Aveți cuvîntul, tovarășe Barboni. Ne bucură să vă numărăm printre interlocutorii noștri.

După ce își exprimă adeziunea la ideile susținute în ancheta «Inteligența — cea mai de preț investiție», publicată în trei numere ale «Flacării», cititorul nostru Titus Florescu din Oradea ne semnaleză ceea ce dumneasa consideră drept un caz de birocrațism în repartizarea unei absolvente. Așa cum am arătat și înainte, sîntem convinși că mai există greșeli și nedreptăți în rezolvarea unei probleme atît de complexe și atît de delicate. Sîntem de asemenea convinși că în acțiunea de repartizare trebuie luate în considerare — și chiar așa se întâmplă deseori — necesitățile asigurării unei vieți de familie normale a tinerilor profesioniști. Este posibil însă ca, fără a fi vorba de re-voiață sau nepăsare, uneori reunirea celor doi soți în aceeași localitate să fie în mod obiectiv dificilă. E vorba, bineînțeles, de o situație cu totul și cu totul temporară; nimeni nu se gîndește la permanentizarea sau măcar la prelungirea unor asemenea stări de lucru. În orice caz vom trimite sesizarea tov. T. Florescu pentru cercetare la forurile în drept.

*De probleme asemănătoare se ocupă și scrisoarea-schiță a cititorului V. V. Tomescu din București. Dacă am înțeles bine, correspondentul nostru pledează pentru romantism, considerînd că numai pe această bază tinerii intelectuali vor putea schimba fața satelor, ridica nivelul lor de cultură. Sîntem de acord cu romantismul, cu eroismul, dar ne-am permite să adăugăm că mai sînt necesare și condiții materiale. Credem că societatea noastră acționează în ambele direcții.

Pentru a doua oară, cititoarea Adina Nicolae din București ne trimite amănunțite aprecieri laudative despre revista noastră. Îi mulțumim din nou și o rugăm (vorbind cu toată sinceritatea!) să mai adauge, din cînd în cînd, și cite o observație critică. În doze homeopatice, ele nu ne pot face decît bine. Cît despre sugestii, vom ține seama de ele.

Cititorul Gheorghe Siminea din București ne scrie că după lungi și amănunțite studii și comparații a ajuns la concluzia că seamănă cu Roy Thinnas din toate punctele de vedere. Nu există decît o singură deosebire: dumnealui e student în construcții, în timp ce tizul său (fizic și spiritual) e actor. Propunem continuarea studiilor. Poate se mai găsească și alte deosebiri!

Mare microbist, cititorul Ion Banaru din Lupeni dorește să parcurgă distanța România-Mexic «pe jos» (sublinierea d-sale). Ne întrebăm cărui «for competent trebuie să i se adreseze» pentru a-și vedea dorința îndeplinită. Deh, știm noi? Credem că lui Dumnezeu, pentru că altfel nu vedem cum ar putea străbate pe jos Oceanul Atlantic (sau Pacific, dacă o ia pe viceversa).

Îi comunicăm cititorului Zaharie Grigorovici din Simeria Veche, jud. Hunedoara, că am sesizat acolo unde trebuie necazul dumisale cu romanul lui Aurel Mihale (pentru a nu fi suspectați de imixtiune nepermisă în domeniul criticii literare, precizăm că e vorba de erori de tipărire).

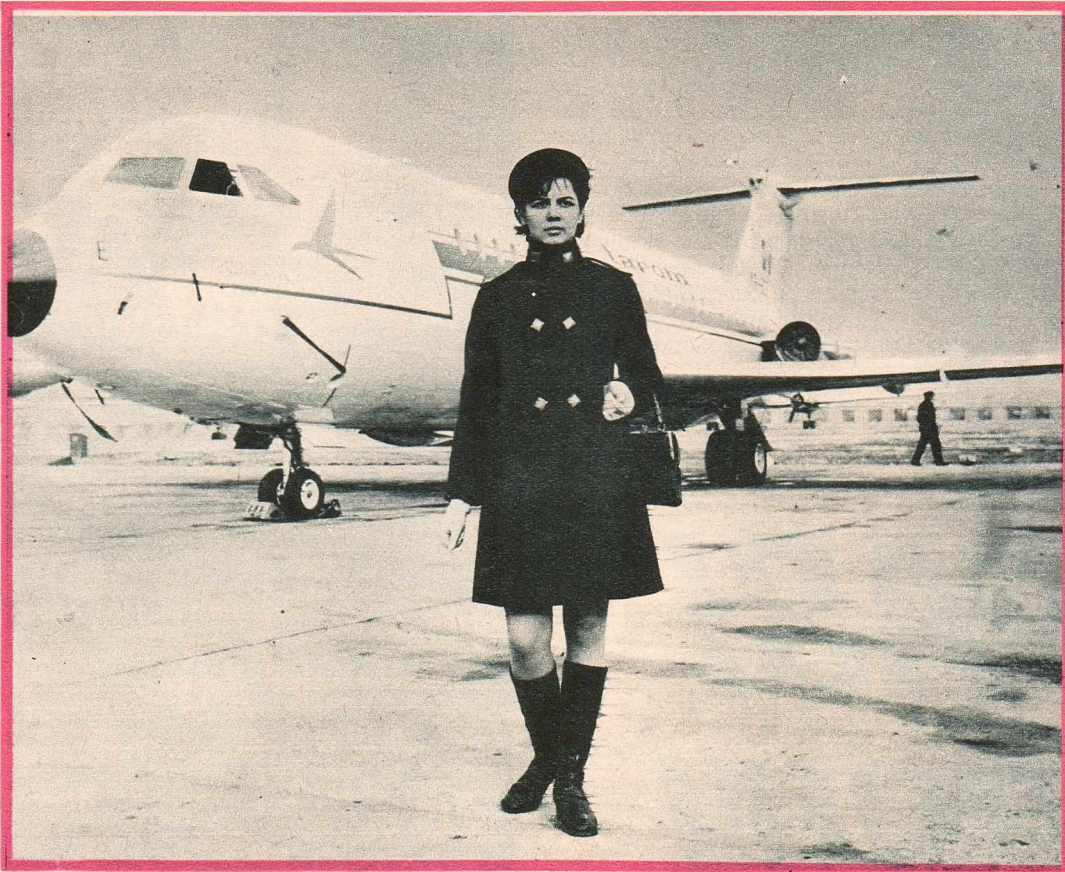
TAROMUL- IARNA

Activitatea aviației noastre comerciale continuă pe multiple planuri și în timpul iernii. Cursele de pasageri și mărfuri se desfășoară cu aceeași regularitate pe rutele externe ca și pe cele interne. 19 importante orașe din Europa și Orientul Mijlociu sînt legate de București prin cursele TAROM: Moscova, Varșovia, Budapesta, Praga, Viena, Berlin, Copenhaga, Frankfurt/Main, Bruxelles, Londra, Paris, Zürich, Roma, Sofia, Atena, Cairo, Tel-Aviv, Beirut și Istanbul. În același timp, 11 orașe din țară beneficiază de legături aeriene cu Bucureștiul prin avioanele de pasageri ale TAROM-ului: Arad, Bacău, Baia Mare, Cluj, Constanța, Craiova, Iași, Oradea, Suceava, Timișoara și Tg. Mures.

Paralel cu cursele acestea, avioanele TAROM execută transporturi de mărfuri într-o serie de țări din Orientul Mijlociu și din Europa occidentală și Peninsula Scandinavă. În Orientul Mijlociu aparatele noastre de zbor transportă mărfuri în Libia și în Iran; în Europa occidentală și Peninsula Scandinavă ele aterizează cu regularitate pe aeroporturile din Londra, Frankfurt/Main, Amsterdam, Copenhaga, Oslo, Helsinki, Stockholm s.a.

Cînd vremea este favorabilă zborurilor de agrement, TAROM organizează asemenea zboruri atît de pe aeroportul Băneasa cît și de pe alte aeroporturi din țară. Turismul extern ocupă un loc important în preocupările hibernale ale TAROM; în momentul de față sînt în pregătire două mari croaziere în jurul lumii, acțiune în vederea căreia se duc tratative cu diferite companii aeriene și organizații turistice de peste hotare.

O bună parte dintre preocupările actuale ale TAROM constau în pregătirea viitorului sezon estival. În acest scop, în afara preocupărilor de ordin tehnic trebuie să amintim, ca o importantă acțiune de sezon, cursurile speciale și măsurile de ordin administrativ, menite a școlariza și pregăti multilateral, în vederea unei îndepliniri exemplare a sarcinilor sporite din vara viitoare, a echipajelor de pe aparatele de zbor ale TAROM.

Stewardesele de pe bordurile avioanelor TAROM — grație, elegantă, solitudine față de pasageri.

PUBLICITATE

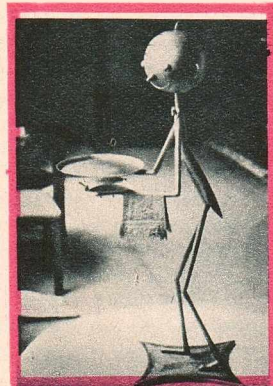

COOPERATIVA MEȘTEȘUGĂREASCĂ DE PRODUCȚIE

ARTA MOBILĂ

DIN TÎRGU MUREȘ

Piața Trandafirilor nr. 6

produce și livrează pe bază de comenzi o întregă gamă de produse de artă populară și artizanat executate din lemn, fier forjat, ceramică și textile. Unitatea noastră execută mobilă de diferite tipuri și de calitate superioară.

PUBLICITATE

ADRESAȚI-VĂ CU ÎNCREDERE UNITĂȚII NOASTRE.

Adevărul pe care îl dețin despre Anglia este foarte parțial. În schimb este foarte subiectiv, așa că n-aș sfătuî pe nimeni dintre cei ce vor vizita acest mic continent insular să ia înseamnări mele drept ghid.

Să-și alcătuiască mai bine fiecare propriul său adevăr. Bunăoară, despre această Londră imensă și uneori de o maiestuoasă solemnitate. Fără deschiderile generoase ale Parisului, dar în schimb aerisită de parcurile sale cu iarbă veșnic verde. Fără sinuozi-tățile pe verticală și pe orizontală ale Romei și fără prestigioase vestigii antice, dar cu un nu știu ce care-ți dă un sentiment de sedimentare și soliditate mai puternic decît oriunde. Cel de prin locurile noastre nu va avea, poate, ca și mine, impresia de familiar pe care a avut-o în alte orașe străine. Va fi cu atît mai tentat să încerce să populeze această

PASI PRIN

LONDRA

de Gheorghe DOLGU

Instantaneu tipic
în Carnaby Street.

Catedrala Westminster —
una dintre bijuteriile arhitectonice ale Londrei —
și-a sărbătorit anii trecuți
a 900-a aniversare.
În incinta ei se află mormintele multor regi
și oameni de seamă ai Angliei.

lume insolită cu eroii romanelor pe care le cunoaște, să recheme în gînd pe un Wordsworth, cîntăreț al dimineților înșorite pe Westminster Bridge.

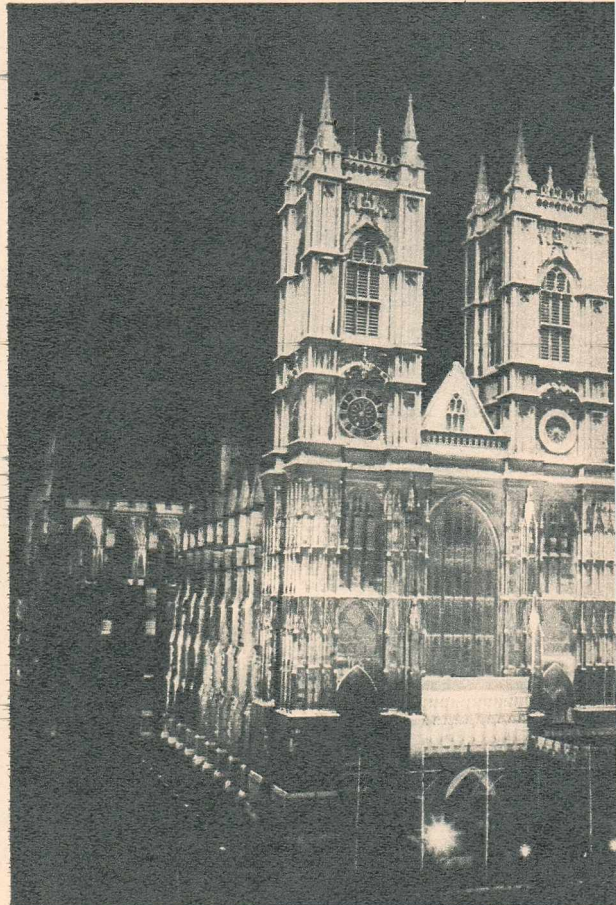
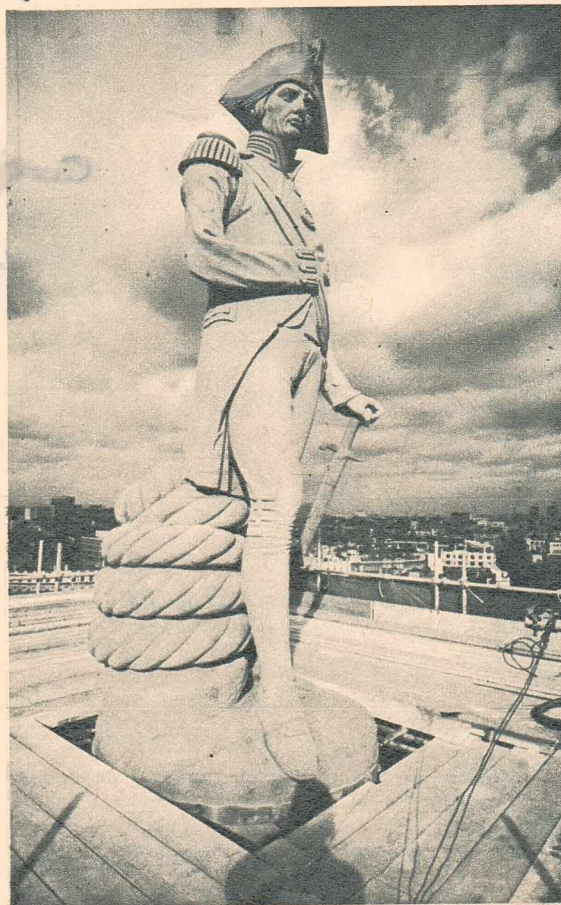
Străinul își caută, desigur, repere, elemente de referință. Edificiul Parlamentului mi-a sugerat o uriașă orgă, Saint Paul Cathedral mi-a amintit de Sacré Coeur. În pomul memoriei am agățat fiecare impresie pe o anumită ramură alături de alte impresii cu care se asociază prin asemănare sau prin contrast. Dar cum fiecare are pomul lui, este mai sănătos să nu mă amestec în împodobirea lui. Pe călătorul proaspăt descins pe malurile Tamisei îl las deci singur.

Fredonînd «It's a long way to Tipparrery» să încerce să deslușească, seara, în feeria de lumini de pe Piccadilly și din Leicester Square, de ce soldatul care pleca la război își lua rămas bun de la Londra pe aceste locuri.

Să se ducă bineînțeles la această Mekka londoneză a culturii care este British Museum, dar să-și drămuiească timpul, dacă acesta este limitat, pentru a nu omite National Galery, Tate Galery sau splendida retrasare a istoriei tehnicii contemporane — începînd de la revoluția industrială — pe care o va găsi la Muzeul științei.

Hoinarul, mai puțin înghesuit de timp, să se amestece în Trafalgar Square, la picioarele lui Nelson, printre fîntîni, copii, polițiști calmi ca niște englezi, porumbi și participanți chemați de... la mitingul pentru... Va vedea, în sfîrșit, cît de rău este că... sau cît de bine este că... sau ce trebuie făcut pentru că... Și cu acest antrenament să meargă în Speaker's Corner din Hyde Park și, după ce va da o raită pe la toți oratorii, să se oprească în fața personajului care, cățărît pe un bidon și într-o ținută involuntar pitorească, proclamă tocmai în fața a

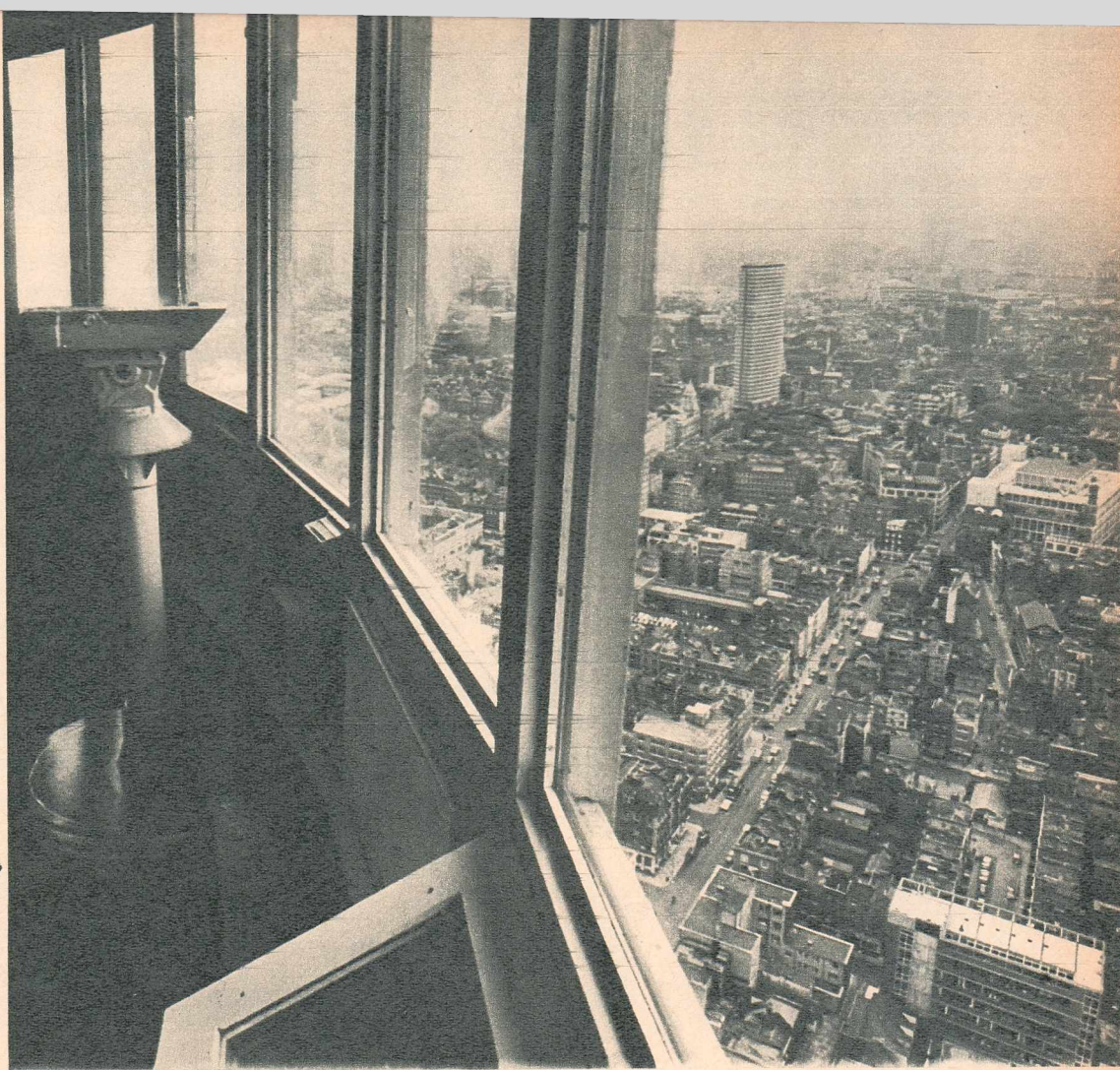
Statuia amiralului Nelson do-
mină de sus copiii, porumbii și
polițiștii din Trafalgar Square.

Londra,
aşa cum
poate fi văzută
de pe una
din terasele
celui mai înalt
turn al ei
— Post Office
Radio Tower.

Tower Bridge —
podul turnului.
Wordsworth nu găsea
nimic mai frumos
decît o dimineață
cu soare,
pe unul din podurile
de peste Tamisa

vreo două duzini de cască-gură că el este viitorul prim-ministru al Angliei. Și cine nu se va amuza copios, ei bine, înseamnă că nu are umor — și dacă nu are, nu-l va înțelege cum trebuie pe englez, care îl are din plin. Englezul caută poanța și știe să guste și să se amuze copios de poantele altora. L-am căutat sub înfățișarea maiorului Thompson, dar trebuie să recunosc că n-am avut succes.

Hoinarul la întîmplare va descoperi sensul acelei formule pars pro toto, după cum nu numai întreaga Londră, ci uneori și întreaga Anglie, este subînțeleasă prin City. Va afla prerogativele deosebite ale lordului primar asupra acestui mic perimetru și își va purta curiozitatea pe străzile din interiorul lui. Strada Flotei nu are nimic de-a face cu marina, ci cu presa. Iar bursa, faimoasa bursă londoneză, este și ea simbolic implantată în această inimă a Londrei. De sus, de la galeria publicului, călătorul o să vadă grupuri de oameni agitați, o să urmărească deplasările protagoniștilor pe zigzagurile unor interese numai de ei știute. În forfota de jos va găsi ceva ireal, fantastic, ca în agitația dezordonată a microorganismelor dintr-o picătură de apă, mărită la microscop de mii de ori.

În fața Palatului Buckingham trecătorul va întîlni la anumite ore grupuri de curioși. Va fi poate absorbit de ele. Va asista atunci la schimbarea gărzii, acest spectacol colorat, desprins parcă dintr-o operetă.

Cum o fi arătînd schimbarea gărzii pe ceață, atunci cînd ceața este o autentică ceață londoneză? Nu știu. De fiecare dată Londra m-a primit cu vreme clară. Dar într-un fel de ceață sînt învăluite amintirile mele despre ea. E ceața pe care o dă distanțarea și care seamănă cu aburul ce estompează și unifică obiceițele pe pinzele lui Turner.

ENIGMATICUL

DOMN

S

O împuşcătură, o explozie, un vas scufundat, un om ucis, un avion necunoscut care brăzdează întunericul — iată tot atâtea fapte banale care acum trei decenii, într-o Europă sfişiată de război, puteau trece lesne neobservate. Adesea însă ele nu erau altceva decât ecoul surd al unui alt război, al unui război nevăzut, în care erau angajate armatele agenţilor secreţi — războiul umbrelor.

Operaţiile militare ale înaltului comandament al armatei hitleriste, în cursul celui de-al doilea război mondial, au fost precedate întotdeauna de cele mai «sonore» acţiuni de spionaj şi sabotaj în ţările care reprezentau ţinta agresiunii Germaniei naziste. Executanţii erau aleşi dintre oamenii cei mai lipsiţi de scrupule, cei mai versaţi în minuirea pistolului şi a bombei, aşi ai şantajului şi vicleniei.

Unul dintre aceştia a fost agentul cunoscut sub numele de Hans Sorensen, căruia generalul Erwin von Lahousen Vieremont, adjunct al faimosului amiral Canaris la conducerea Abwehr-ului — serviciul de spionaj al armatei hitleriste — i-a făcut «cinstea» de a-l pomeni la loc de frunte în memoriile sale din timpul războiului.

În paginile ce urmează vom relata cum s-a desfăşurat una din operaţiunile cele mai îngrijit pregătite din toate operaţiunile Abwehr-ului în timpul celui de-al doilea război mondial şi care a avut un final cel puţin surprinzător.

SORENSEN

În cursul toamnei anului 1939, cu câteva săptămâni după începerea ostilităţilor, Lahousen desemnase pentru o misiune de sabotaj împotriva Angliei pe unul dintre agenţii cei mai remarcabili din serviciul său. El mai avusese prilejul să-şi dea seama de calitatea acestui german din nord, cunoscut la Abwehr sub numele de Hans Sorensen — deşi acesta nu era numele care figura pe certificatul său de naştere, eliberat de serviciul stării civile din Hamburg. Într-adevăr, cu câteva săptămâni înainte de atacul Germaniei hitleriste împotriva Poloniei, Sorensen, deghizat, se infiltrase în zona coridorului de la Dantzig şi reuşise să zădărnicească toate eforturile polonezilor care ţinteau să distrugă imensul pod de la Dirschau, pe Vistula, a cărui integritate era esenţială pentru înaintarea armatelor germane.

«CICERO» DIN HAMBURG

Încă cu mai bine de un an înainte, pe când tocmai se angajase la Abwehr, Lahousen auzise vorbindu-se despre acest fost negustor de mărunţişuri din Hamburg, devenit maestru al spionajului german şi ale cărui aventuri dinaintea de război deveniseră faimoase în rîndul serviciilor secrete germane. Acest bărbat mărunţ şi blond, în vîrstă de aproximativ treizeci şi cinci de ani, dusese la bun sfîrşit, în birourile Consulatului general francez din Hamburg, ceea ce s-ar putea numi, pe bună dreptate, prima «operaţie Cicero», încă cu şase ani înainte ca valetului ambasadurului din Turcia al Marii Britanii să-i vină aceeaşi idee. Iată cum s-au desfăşurat lucrurile atunci.

În 1936, Sorensen, care poseda cunoştinţe ieşite din comun asupra celor mai puţin «catolice» metode de a deschide casele de fier, primise, din partea Cartierului general din Berlin al Abwehr-ului, ordinul de a solicita un post de portar la Consulatul general francez din Hamburg. Abwehr-ul aranjase cu un birou de plăsare din marele oraş portuar ca Sorensen să fie acela care să obţină postul. Vicleanului Sorensen nu-i trebuî mult pînă să descopere că stăpînul său, consulul general, era un catolic fervent, care se ducea la slujbă în fiecare duminică la aceeaşi oră. Nevinovatul «portar», înzestrat cu tot felul de «talente», se grăbi să fabrice un speraciu care intra ca o jucărie în broasca seifului secret al consulului.

În fiecare duminică dimineaţă avea loc aceeaşi manevră. De îndată ce consulul pleca la slujbă, Sorensen se strecura în camera lui de la etaj şi îi deschidea casa de fier. Tria rapid toate documentele purtînd menţiunea «ultra-secret» şi altele care păreau că prezintă un interes oarecare. Apoi se arunca pe motocicletă care-i fusese pusă la dispoziţie în acest scop şi fugea pe străzile deşerte pînă la biroul Abwehr-ului din Sophienstrasse. Fotografii specializaţi ai serviciului secret îl aşteptau acolo gata să se pună pe treabă. În câteva minute toate documentele erau fotografiate. Timp de aproape doi ani, săptămîna de săptămîna, Sorensen avea să-i furnizeze astfel lui Canaris şi subordonaţilor săi o colecţie de documente secrete franceze de primă calitate.

Uneori informaţiile erau de o valoare considerabilă. Alteori, ele erau de mică însemnătate, dar aceasta nu-l descuraja pe Sorensen în activitatea sa. Veni anul 1938 şi criza sudetă. În plină această perioadă agitată se întîmplă ca ambasadorul Franţei la Berlin, celebrul André François-Poncet, să facă o vizită la Consulatul său general din Hamburg. Cu acest prilej în seiful secret fură depuse documente mai confidentiale ca oricînd. Din nou Sorensen se puse pe treabă.

O OPERAŢIE «DELICATĂ»

Operaţia se dovedi a fi mai delicată decît de obicei. Totuşi, soarta îl ajută şi de astă dată — deşi numai în parte — pe îndrăzneţul agent: ambasadorul şi consulul trebuî să participe la o serată oficială. Nici nu se urcară bine în maşină şi Sorensen se şi apucă să deschidă casa de fier scoţînd de acolo tot ce putu să găsească. Ca de obicei, documentele fură fotografiate în birourile Abwehr-ului şi Sorensen se înapoie la consulat. Tocmai pe cînd punea hîrţile la loc în seif auzi o maşină oprindu-se în faţa casei: ambasadorul şi consulul se întorseseră. Sorensen trînti în grabă uşa casei de fier şi coborî treptele cite patru făcîndu-se nevăzut. Era însă convins că nu pusese la loc hîrţile exact în ordinea în care le găsise.

Dacă consulul avea să examineze conţinutul seifului, avea cu siguranţă să-şi dea seama că acesta fusese scotocit. În tot cursul nopţii următoare Sorensen aşteptă să se dezlănţuie furtuna. Dar nu se întîmplă nimic. Oare se descoperise că cineva deschisese casa

de fier şi francezii tăceau acum chitic în speranţa că vinovatul se va demasca? Pînă în cele din urmă luă hotărîrea să incurce iţele. Fiind un agent foarte inventiv, Sorensen întocmi în grabă un plan de acţiune îndrăzneţ, menit să acopere adevărul. De îndată ce avu prilejul se strecură la primul etaj, deschise seiful şi puse mîna pe zece mii de mărci care ştia că se găsesc acolo. Apoi răvăşi conţinutul casei de fier şi avu grijă să lase urme evidente care să atragă bănuielile asupra lui.

Furtul fu de îndată descoperit. Kripto — poliţia judiciară germană — fu chemată şi nu întîrzie să-l identifice pe vinovat care fu arestat fără menajamente şi băgat la puşcărie. El fu judecat pentru furt şi condamnat cu severitate. A doua zi însă, cu ajutorul Abwehr-ului care se ocupase de el de la arestare, lucrurile fură astfel aranjate încît să poată evada liniştit din închisoare şi să ajungă cu bine la Cartierul general din Berlin al Abwehr-ului.

Toţi îl priveau ca pe Mesia! Documentele pe care le «împrumutase» de la consulat se dovediseră a fi cu totul senzaţionale. Unul dintre ele nu era, nici mai mult nici mai puţin, decît lista completă a agenţilor secreţi francezi care operau în Germania hitleristă!

Amiralul Canaris, şeful suprem al Abwehr-ului, se mulţumi să păstreze lista, ştiînd precis că-i va fi de folos mai tîrziu; în aşteptare, posturile telefonice ale tuturor agenţilor semnalati fură puse sub supraveghere, iar corespondenţa lor deschisă sistematic. În cursul lunilor următoare această supraveghere strînsă se dovedi a fi deosebit de fructuoasă. Serviciul de contraspionaj german urmărea activitatea agenţilor francezi ca printr-o vitrină. Dar, abia cu un an mai tîrziu, atunci cînd izbucni războiul, lista fu scoasă la lumină şi poliţa agenţilor francezi plătită definitiv.

«OMUL CEL MAI INDICAT» SE PERFECTIONEAZĂ

În primăvara anului 1941, în centrul atenţiei Abwehr-ului intrară acţiunile de sabotaj asupra Angliei, în acest scop fiind montate mai multe acţiuni. Dar, către sfîrşitul verii, Lahousen scotoci că cei cîţiva agenţi care operau deja în Insulele Britanice nu mai erau de ajuns şi că era necesar să fie înmulţite sabotajele de mare anvergură. Încă

de pe atunci era evident că războiul avea să dureze, iar producţia aeronautică britanică, în plină dezvoltare, începea să-şi facă simţite efectele asupra faimoasei «fortăreţe europene» a lui Hitler.

În vremea aceea, dictatorul nu lăsa să treacă nici una din şedinţele sale cu conducătorii Abwehr-ului fără a cere cu ţipete puternice să fie lansată o campanie de sabotaj intens împotriva uzinelor engleze de aviaţie din Midland şi din jurul Londrei. Ținînd cont de excepţionalele sale aptitudini «tehnice», Sorensen era cel mai indicat pentru a pune la cale o asemenea operaţie. Lahousen hotărî să-l trimită în Anglia cit mai curînd cu putinţă. Dar exista o piedică mare: faptul că Sorensen nu cunoştea aproape de loc limba engleză. De aceea, trebuî găsită o metodă care să permită reducerea la maximum a consecinţelor ignoranţei sale în materie de limbă.

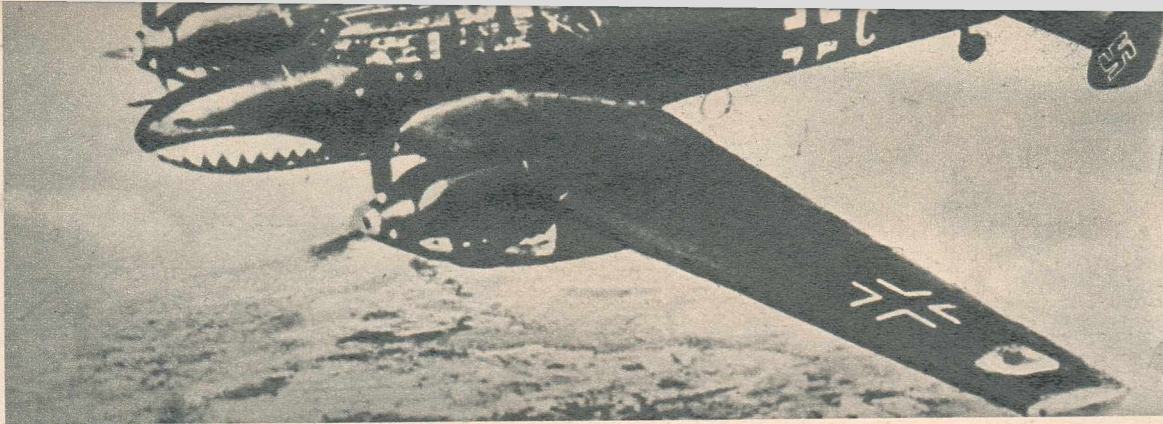
În timp ce ofiţerii din statul-major al Abwehr-ului se luptau cu această problemă, Sorensen fu trimis la laboratoarele de la Tegel pentru a urma acolo un curs de perfecţionare în domeniul celor mai noi metode de distrugere. El fu instruit în special în direcţia fabricării explozivilor, căci era evident că nu va putea duce nimic cu el. Chiştii Abwehr-ului îi arătară cum ar putea produce el însuşi explozivi puternici cu ajutorul unor substanţe curenţe care puteau fi încă obţinute cu uşurinţă în magazinele engleze — apă oxigenată, zahăr ca şi un medicament folosit în mod obişnuit în tratamentul afecţiunilor renale.

O dată cu venirea toamnei anului 1941 experţii lui Lahousen elaboraseră un plan îndrăzneţ pentru trimiterea lui Sorensen în Anglia şi îi fixară obiective interesante pentru acţiunile lui de sabotaj.

În cursul săptămînilor precedente, agenţi ai Abwehr-ului fixaţi în Marea Britanie comunicaseră ştirea că existau «germani în armata engleză». Agenţii germani, ciulînd bine urechile prin localuri şi prin trenuri, descoperiseră existenţa unor companii speciale de geniu, formate din oameni care vorbeau limba germană.

Spionii nu se înşelau, cel puţin într-o anumită măsură. În fapt, aceste unităţi de geniu erau recrutate exclusiv din rîndurile refugiaţilor germani şi austrieci care se aflau în Marea Britanie în momentul declarării războiului — amănunt care scăpase agenţilor

«Primăvara anului 1941... Bombardierele Messerschmitt Me-110 se scurgeau în valuri spre coasta engleză pentru a-și arunca încărcătura ucigătoare. Dar producția aeronautică engleză era în plină dezvoltare și nimic nu părea a-i opri cursul ascendent. Insuși Hitler insista pentru lansarea unei campanii de sabotaj intens împotriva uzinelor engleze de aviație. Astfel a fost pusă la cale de către Abwehr «Operațiunea Sorensen».

Fiordurile norvegiene au cunoscut, în cursul ostilităților, nenumărate momente dramatice. Ele au fost martore ale necrutătorului război naval, dar și punctul de plecare pentru multe misiuni de spionaj.

germani. Unii dintre ei aveau să devină mai târziu străluciți ofițeri de stat-major englezi. Prilejul trebuia neapărat folosit astfel încât în unitățile speciale de geniu să pătrundă agenții germani.

UN PLAN SPECTACULOS...

«Trustul creierului» de la Abwehr imaginează un plan spectaculos potrivit căruia Sorensen și alți cîțiva inși aveau «să dezerteze din armata germană în Norvegia». «Dezertorii» aveau să fure un vas la bordul căruia să traverseze Marea Nordului. Ajunși în Anglia, ei trebuiau să intre ca voluntari în trupele de geniu. Statul-major al Abwehr-ului era convins că Sorensen și acoliții săi aveau să aibă posibilitatea de a pune la cale acte de sabotaj repetate.

Se hotări ca lui Sorensen să i se alăture un anume Pedro Kupferhagen, german născut în Brazilia, în vîrstă de 20 de ani. Venit în 1938 în Germania pentru a studia agronomia, fusese mobilizat. Tinerețea petrecută în America Latină și cunoștințele lingvistice păreau a-l desemna pentru o carieră în serviciul de spionaj. De aceea, la scurt timp după încorporare, fu repartizat la Abwehr. Din echipă făcea parte și un danez nazist cunoscut la Abwehr sub numele de Hansen.

Pregătirile începură de îndată. Sorensen căpătă un livret militar din care reieșea că este soldat în Regimentul 338 Landeschutz, staționat în Norvegia; Pedro primi acte de marinar german servind pe o navă frigorifică ancorată în fiordul Oslo; cit despre danez, care era deja în armată, el fu transferat la Oslo unde se prezentă la biroul Abwehr-ului.

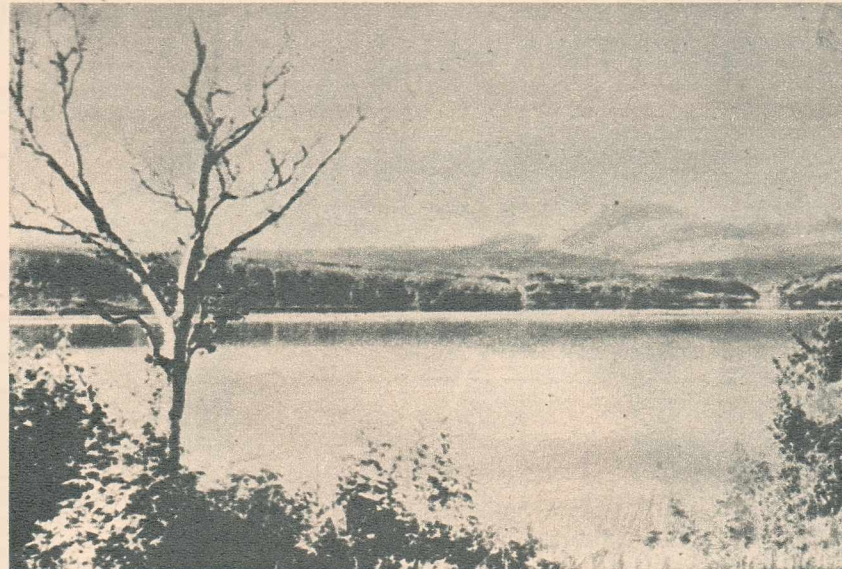
Așa cum se întimplase și cu prilejul altor operații asemănătoare, Abwehr-ul nu se îngrijii să pregătească agenților săi camuflaje sigure: Sorensen nu avu nici cel mai mic contact cu regimentul din care, chipurile, dezertase, în timp ce legăturile lui Pedro cu marina germană erau de o «subțirime» asemănătoare. Toate eforturile fură îndreptate în schimb spre pregătirea tehnică a aventurii, ceea ce era cu totul în spirit german. Instalat cu domiciliul la baza operațională a Abwehr-ului (ca de obicei, o firmă de import-export), Sorensen îi învăță pe Pedro și pe Hansen să minuiască emițătorul pe care aveau să-l ia cu ei și le explică în amănunt tehnica sabotajului.

Instrucția preliminară fu încheiată către mijlocul lunii noiembrie. Sorensen și cei doi însoțitori ai lui plecară cu trenul la Stavanger unde fuseră precedați de Andersen și Koblichke, principalii agenți ai Abwehr-ului în Norvegia.

...CARE NU ȚINE SEAMA DE CAPRICIILE MĂRII NORDULUI

Avangarda reperase un mic vas norvegian de pescuit într-un port din vecinătatea Stavangerului; cei trei spioni puseră mina pe ambarcație în cursul unei nopți întunecoase în plină furtună. O vedetă a marinei germane, care avea la bord marinari îmbrăcați în civil, era ancorată puțin mai încolo. După ce vasul de pescuit fu alimentat cu destul carburant pentru a putea traversa Marea Nordului, vedeta îl remorcă și o dată ajunși în largul mării parima fu dezlegată și Sorensen împreună cu cei doi tovarăși ai lui plecară... să se angajeze în armata engleză.

După cîteva ore se lumină de ziuă. Dar nu trecu mult și Marea Nordului începu să arate ce poate la sfîrșitul lunii noiembrie. Din nord se ridică un vînt puternic. Printre nori, valuri și trimbe de apă cei trei spioni nu mai vedeau nici la un pas. Cu toate acestea își urmară cu încăpăținare drumul așteptîndu-se în fiecare clipă ca valurile enorme să-i răstoarne. Nici nu se punea problema să se odihnească și cu atît mai puțin să doarmă: unul stătea la cîrmă, al doilea se ocupa de motor, în timp ce al treilea se agăța

cum putea de cușeta unde era lăsat din timp în timp să-și tragă sufletul. Cei trei se schimbau la fiecare oră la cîrmă, la motoare sau la odihnă, dar nici unul din aceste posturi nu era mai plăcut decît celălalt. Căci vasul era zgîlțit de valuri în asemenea hal încît singura preocupare a echipajului era să se agățe de tot ce-i cădea sub mînă. Traversarea de coșmar continuă timp de patru zile nesfîrșite, apoi vîntul se decise să se oprească și marea se liniști puțin. Aproape imediat, o ceață foarte deasă se lăsă asupra navei. Douăzeci și patru de ore în șir Sorensen navigă în apele calme fără să aibă nici cea mai mică idee asupra locului în care se află.

Curînd, valurile se ridicară iarăși puternice și Sorensen și danezul aflîndu-se în cea de-a șasea zi a călătoriei pe mare ajunseră la concluzia că avînd o viteză medie de opt noduri chiar și pe timp de furtună ar fi trebuit să ajungă de mult pe coastele Scoției. Așadar, se rătăciseră. În disperare de cauză Sorensen dădu ordin de întoarcere în direcția coastei norvegiene.

SPRE LOCUL EXECUȚIEI...

O nouă furtună de iarnă se porni și abia în cea de-a douăsprezecea zi, printr-o spărtură a norilor, Sorensen văzu pămîntul. Era coasta Norvegiei, dar care punct de pe această coastă? Nici unul dintre ei nu avea o idee cit de vagă. De altfel, se aflau într-o asemenea stare încît nu le mai păsa de nimic. De îndată ce vasul de pescuit se opri la adăpostul coastei, cei trei spioni complet epuizați admirară ca niște buturugi. După cîteva ore, Sorensen se trezi auzînd cum marginea vasului scrișnește, frecîndu-se de stîncile unui mic golf. Cîteva clipe mai târziu zări un alt vas de pescuit care traversa intrarea golfului în direcția sud.

Sorensen trase concluzia că trebuie să existe un port prin preajmă și se luă după celălalt vas. Nava spionilor ajunse curînd într-un mic port de pe insula Blomeoe; exact în clipa cînd acostau la chei, motoarele se opriră: rezervoarele de carburanți erau goale.

Sorensen se grăbi să ascundă numărul de înregistrare al vasului furat; el știa într-adevăr că Rezistența norvegiană avea oameni în toate porturile și nu avea nici un chef ca vasul să fie identificat. Imbrăcat în aceleași haine civile cu care «dezertase», el coborî pe țarm unde găsi un comandant de port german care după o lungă discuție îi aprobă să transmită în fonie un mesaj biroului Abwehr din Oslo. Cu cîteva ore mai târziu, Koblichke, însoțit de soldați germani înarmați, debarca în micul port, unde, după ce îi făcu un semn cu ochiul lui Sorensen,

ii arestă pe cei trei spioni ca «dezertori din forțele armate germane din Norvegia».

Lui Sorensen și celorlalți doi li se puseră cătușe; apoi, înconjurați de garda înarmată, fură duși în chip solemn pe bordul unui cabotier norvegian care avea să-i ducă înapoi la Stavanger. Fură închiși într-o cabină de clasa întii unde o fermecătoare blondină norvegiană, care făcea oficiul de stewardesă, le aduse, curînd după aceea, un prinz alcătuit din ceea ce se găsea în magazia vasului. Sorensen îi povesti pe larg «dezertarea» și încercarea zadarnică de a ajunge pe coasta Scoției.

— Și uite așa — încheie el pe un ton lugubru — acum ne duc la Oslo ca să ne impuște.

Foarte impresionată, biata fată părăsi cabina cu lacrimi în ochi. Ea reapăru după cîteva minute cu țigări, ciocolată și alte dulciuri. «Un dar din partea Rezistenței norvegiene» — preciză ea.

«Arestații» sosiră la Stavanger după cîteva ore. Supravegheați cu strictețe de paznici, spionii debarcară și fură urcați în trenul de Oslo. La sosirea în capitală fură duși sub escortă la cartierul general german; de îndată ce escorta plecă, Koblichke le scoase cătușele. Sorensen se apucă de îndată să întocmească un raport asupra încercării nereușite, raport care fu imediat transmis la Berlin. Pentru germani nu încăpea nici o îndoială ca spionii își greșiseră cu desăvîrșire drumul spre coasta scoțiană. Înțelegînd că asemenea excursii în Marea Nordului pe un vas de pescuit în plină iarnă erau cu desăvîrșire «nerentabile», Abwehr-ul ordonă ca operația să fie aminată pentru începutul primăverii.

O VERSIUNE PENTRU UZUL SERVICIULUI SECRET

O dată cu venirea anului 1942, serviciul secret german reexamină situația și își întări convingerea că misiunea lui Sorensen oferea posibilități foarte largi cu condiția să fie bine executată; succesul și amploarea sabotajelor care puteau fi realizate depindeau în ultimă instanță de rezultatul luptei subtile care opunea Abwehr-ul Intelligence Service-ului. Totul era să ști dacă agenții vor reuși să determine serviciul secret englez să accepte versiunea potrivit căreia ei erau, într-adevăr, așa cum pretindeau, dezertori. De asemenea, serviciului secret german i se păru absolut necesar să includă în echipă un om care să fie nu numai capabil să vorbească o engleză perfectă, dar care să aibă și suficiente cunoștințe și experiență pentru a povesti basmul dezertării într-un asemenea fel încît să convingă autoritățile britanice pe care aveau să le înfrunte îndată ce aveau să pună piciorul pe pămîntul scoțian.

Hansen, danezul, nu-i făcuse lui Sorensen o impresie prea bună în cursul expediției lor din noiembrie; de aceea fu eliminat. În locul lui fu desemnat un hamburghez uriaș, foarte jovial, care avea în urma sa o carieră impresionantă de agent secret și pe care îl vom numi aici Hans Braun.

În vîrstă de aproape patruzeci de ani, Braun era de profesie contabil și petrecuse ani îndelungați în America de Sud în serviciul unei companii miniere scoțiene; de altfel acolo se și căsătorise cu o englezoaică. Mai târziu, în 1938, avea să deschidă la Londra un magazin filatelic, nu departe de Tottenham Court Road. După ocuparea insulelor anglo-normande el devenise șeful serviciului de informații german de la Guernsey. Grupul fu completat cu alți doi hamburghezi gata la orice, Mewe și Koch.

De îndată ce membrii echipei fură aleși, s-a trecut la crearea detaliilor camuflajului care trebuiau să fie pe cit de verosimile pe atît de inatacabile, astfel încît operația să fie una dintre acțiunile cele mai îngrijit pregătite, lansate vreodată la Abwehr.

Sorensen, care după cum ne amintim fusese «detășat» la Regimentul 338 Landeschutz, lui trimis într-adevăr la această unitate care era în vremea aceea însărcinată cu apărarea unei insule din fiordul Oslo. În cursul săptămînilor petrecute în regiment, el avu tot timpul să învețe numele multor ofițeri care fuseseră sau erau în unitate, precum și amănunte foarte precise asupra Magdeburgului, orașul garnizoanei de origine a unității, începînd cu numele localurilor favorite ale soldaților. Pentru a nu lăsa nimic la voia întîmplării, i se dădu un echipament militar complet, ciorapi, lenjerie, într-un cuvînt tot tacîmul, inclusiv setul de perii reglementar, ceea ce avea să se dovedească a fi o inițiativă excelentă. După mai multe săptămîni de instrucție de infanterie, spionul se înapoie fără regrete la biroul Abwehr-ului: viața militară într-o unitate regulată, hotărît lucru, nu era pentru el. Pedro fu trimis pe bordul vasului frigorifer ancorat în fiordul Oslo, din al cărui echipaj, chipurile, făcea parte. El asimilă acolo rapid tainele vieții de marinar așa cum făcuse Sorensen în armata terestră. În cursul acestui stagiu tînăr germano-brazilian lăsă să se înțeleagă, în fața camarazilor săi de bord, că era sătul de regimul lui Hitler, chiar și în marină, și că singura sa ambiție era s-o ștergă și să ajungă din nou sub soarele Braziliei.

Hans Braun, care tocmai fusese transferat de la birourile Abwehr-ului din Franța, deveni peste noapte un contabil civil repartizat pe lingă serviciile comandamentului pieței din Oslo. Urmînd cu strictețe instrucțiunile primite de la Berlin, distinsul contabil — așa cum avea să povestească amuzat el însuși cu cincisprezece ani mai târziu — începu numaidecît să moșmondească registrele. Cu o artă desăvîrșită el deturnă zi de zi bunurile armatei germane atît de bine încît atunci cînd sosi ziua Z, colegii săi de birou descoperiră că avea perfectă dreptate să părăsească atît de grăbit slujba din armată.

Mewe și Koch, care pînă atunci făcuseră parte din echipele de salvare aeronavale de pe Canalul Mincii, fură transferați în sud-vestul Norvegiei. Ei nu se lăsară mult rugați atunci cînd li se sugeră să înceapă să șterpelească țigări, rachiu și batoane de ciocolată de la popotă, ceea ce le-ar putea oferi un bun motiv de a dezerta pe tăcute. După cîteva săptămîni fură transferați discret la Oslo unde Sorensen se însărcină cu antrenamentul lor de radio în pivnițele firmei de import-export a numelui Andersen.

Către mijlocul lunii aprilie 1942, agenții erau în sfîrșit gata. Într-un articol viitor vom relata cum a traversat domnul Sorensen Marea Nordului.

Adrian COSTA

FLACĂRA almanah '70

FLACĂRA

• Impunătoarele realizări ale culturii noastre
oglinzite în ediții deosebite și admirabile • Pus-
cinea lumii • Timpul, cu fenomenurile
și rezultatele sale • Viața noastră •
Ultimele realizări științifice, din țară și de
peste hotare • Se rezervă programelor
spațiale • Creațiile cele mai populare stăin-
de cinema • Generații actuale de tea-
trul românesc • Muzică ușoară și anu-
șoare • De imagini • Linilla model
de modă • Spionajul internațio-
nal • Antologia de schițe și
desene istorice • Taina ma-
gicului și problema distracției

**ATI PRIVIT?
N-ATI GHIȚIT...
DAR ATI CÎȘTIGAT.**

Concursul serial organizat de «Flacăra»
a stîrnit ecoul scontat.
S-au primit mii de răspunsuri
și tot atîtea întrebări.

Cine este,
unde apare
al cincilea personaj al serialului?
RĂSPUNSUL EXACT:

ÎN ALMANAHUL FLACĂRA '70

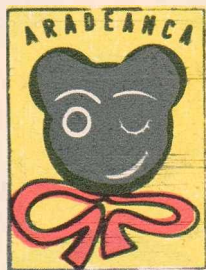
384 pagini, bogat ilustrate, color și alb-negru.

Un sfat util:

Rețineți din timp la chioșcarul dv.
Almanahul Flacăra '70.

Acei participanți la concursul serial
care au trimis 8 răspunsuri exacte
la cele 9 fotografii publicate
vor primi, gratuit,
cîte un exemplar din ALMANAHUL FLACĂRA '70.

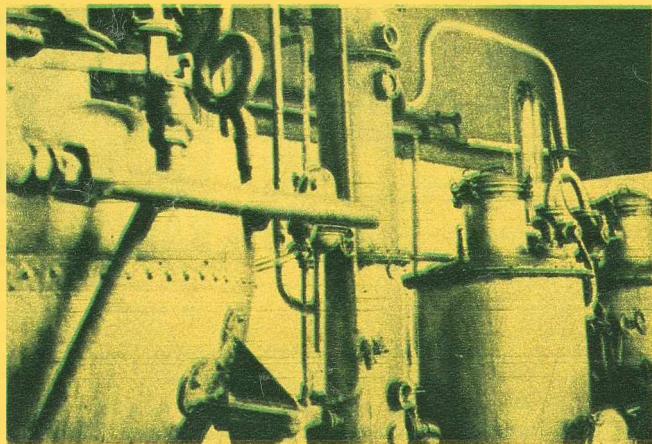
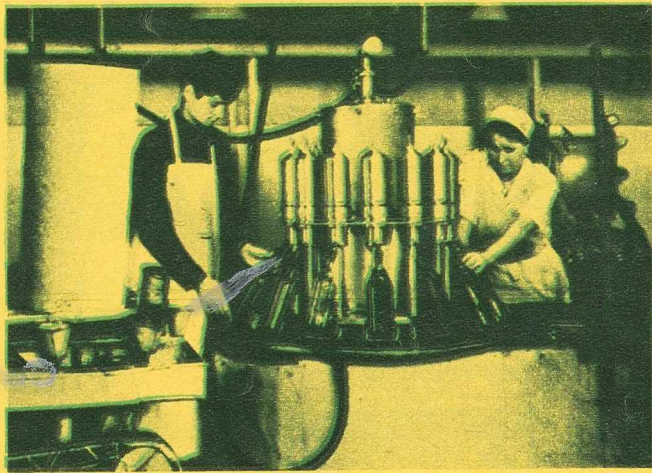
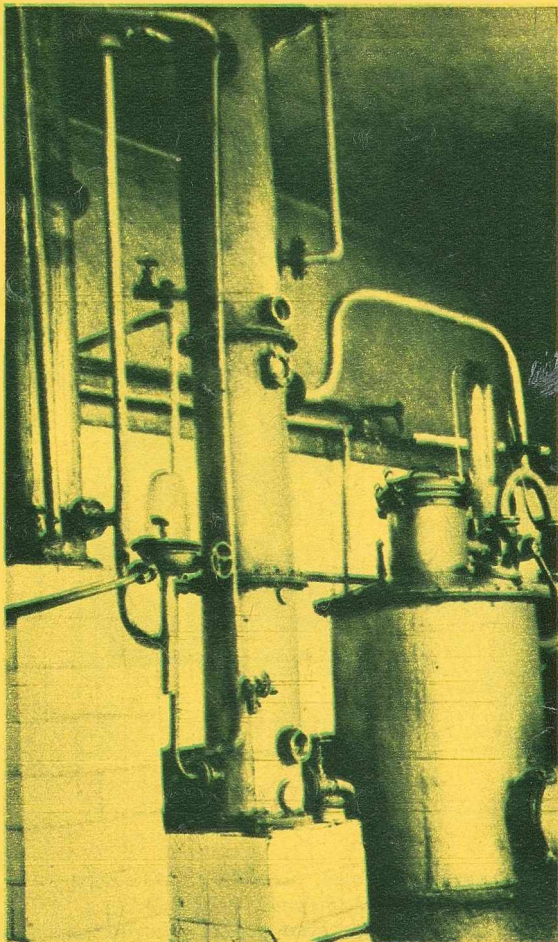

I.I.S.

„ARĂDEANCA“

ARAD

- PRODUCE:
- PĂPUȘI,
  - OBIECTE DIN ALPACA,
  - INSIGNE ȘI CUPE PENTRU PREMII SPORTIVE.

ÎNTRERINDEREA DE INDUSTRIA VINULUI ȘI BĂUTURILOR ALCOOLICE MARAMUREȘ BAIA-MARE

prelucrează prin cele două secții —Seini și Bucium— peste 200 vagoane de fructe anual. Indicele ridicat de mecanizare și îmbunătățirea continuă a procesului tehnologic contribuie la realizarea unor produse de bună calitate.

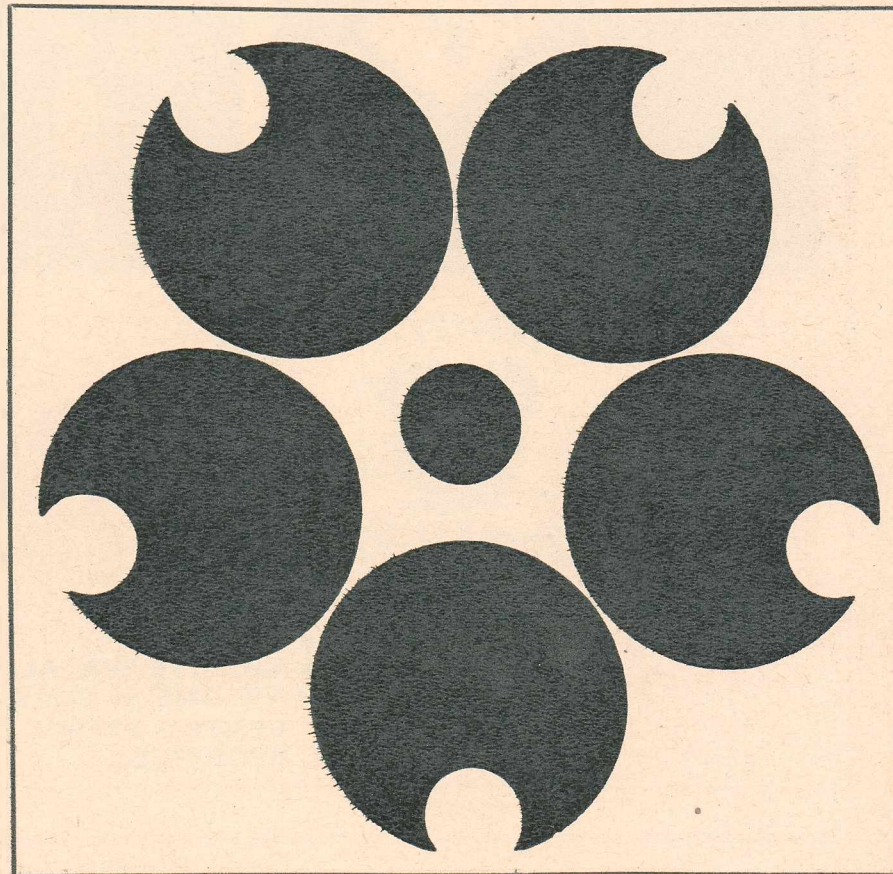

Și parașutistele au moda lor...

O tânără studentă din München, parașutistă fruntașă, a lansat de curând o nouă modă a costumului specific, îmbrăcând un simplu tricou din fibre supraelastice care — zice-se — reprezintă maximum de comoditate și securitate. Și cocheta-rie, ne-am permise noi să adăugăm...

„Expo '70“

care se va deschide anul viitor la Osaka, și-a definitivat și emblema: o floare a vișinului japonez **sacura**, prezentată în stilizarea din imaginea de jos.

punct și de la capăt

• În ciuda refuzului său energetic, Antonio Castaneda Gonzalez a fost transportat cu ambulanța la spital. După un examen medical foarte minuțios tinărul mexican, în vîrstă de 26 ani, a fost găsit perfect sănătos. Zelul medicilor s-a datorat faptului că... pacientul a căzut de la al șaptelea etaj al unei clădiri...

• Din localul Palatului de Justiție din Nisa a fost furată o cantitate de stupefiante, confiscată cu prilejul arestării unor contrabandiști. Cercetările nu au durat mult. S-a dovedit că hașișul a fost subtilizat de o secretară pentru a-l dărui unei prietene care se droga..

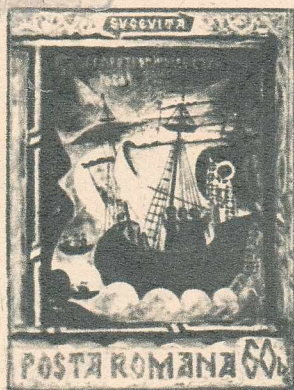
• Doi cercetători din Bristol (Anglia) au reușit să prepare un vin din mere care nu îmbată. Atențiune, automobilisti!

• Ministrul de justiție suedez inițiază o experiență unică în felul ei: un orașel populat în exclusivitate de deținuți, care vor putea trăi împreună cu familiile lor, bineînțeles, fără a avea dreptul să părăsească localitatea.

• Un nou pas pe calea emancipării femeii în Portugalia: o lege recentă permite soțiilor să obțină un pașaport fără a mai fi necesară aprobarea scrisă a... soțului.

Filatelie

Frescele de la mănăstirile din nordul Moldovei, remarcabile prin frumusețea coloritului, vigoarea expresivă a desenelor și a accentelor late ale portretelor, sînt valoroase ansambluri de pictura murală românească, constituind adevărate opere de artă.

Pentru a ilustra în filatelie aceste rare frumuseți, Direcția generală a poștelor pregătește o emisiune de mărci poștale formată din 6 valori. Seria va reproduce fragmente de frescă

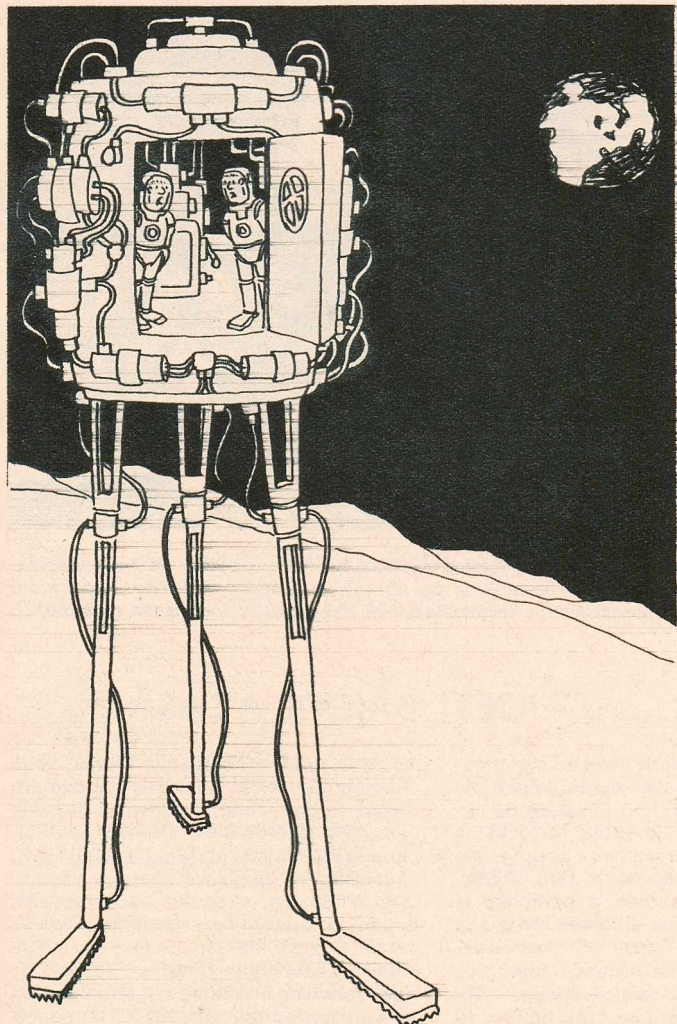
de la mănăstirile Voroneț, Sucevița și Moldovița. Valorile: 10, 20, 35, 60 bani; 1,75 și 3 lei.

Emisiunea, prima de acest gen în filatelia românească, va fi întregită și de apariția a 3 plicuri prima zi a emisiunii cu obliterare specială.

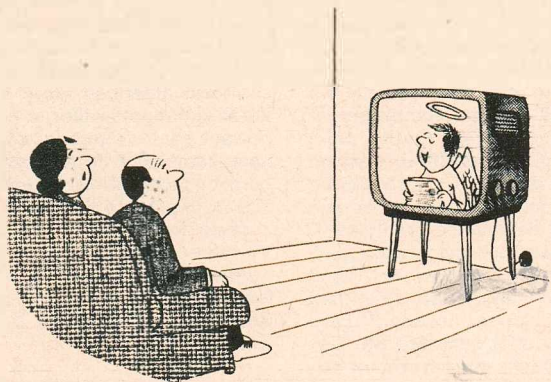
Mărcile vor fi tipărite în sistem tifdruc, în policromie. Format 54 x 42 mm.

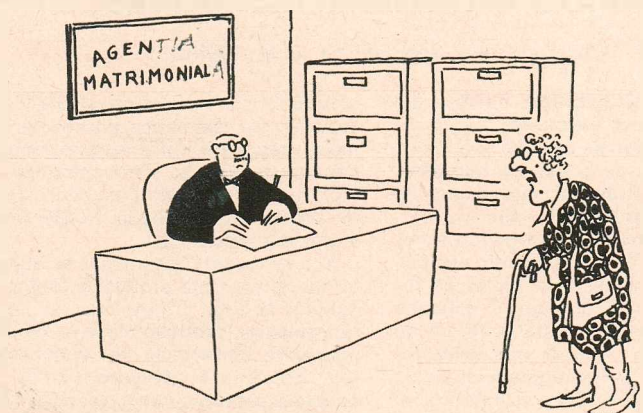
JMOR de peste hotare

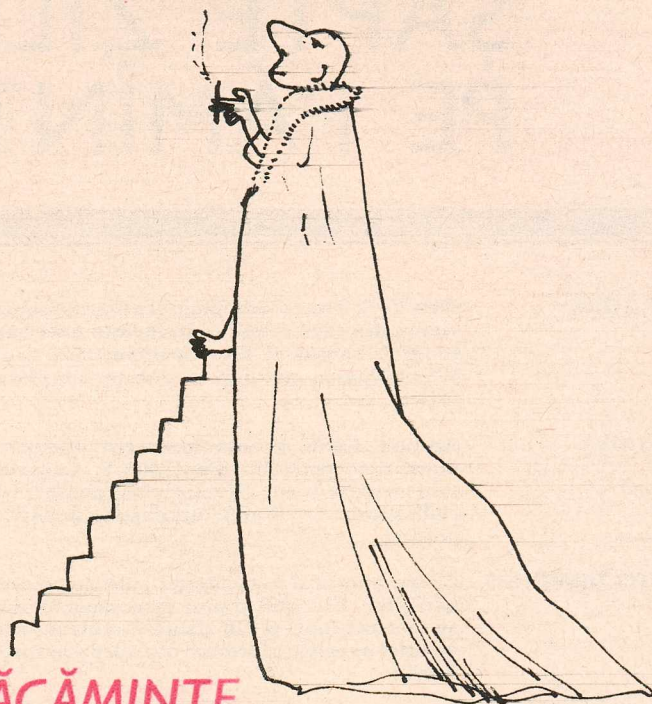
— Și-acum ce ne facem?... Cum o să coborim?... Am uitat scara pe Pământ.

— Am spus eu că antena noastră a fost montată prea sus!...

— Încă nimic?...

ÎMBRĂCĂMINTE

1	S	U	B	A	R	6	M	8	9	10	11	12
2		M	B	R	A	C	A	T				
3	C	E		A	S	T	R	A	H	A	N	
4		R	O	B	A		A					
5	C	A	V	A		M					P	E
6	U	S	I		A	T	A		A	S	T	O
7			N	O	D	A		U		C		
8	I	T	E					N		U		
9								T		T		
10											J	D
11										A		
12	J	O	C		E	L	E	G	A	N	T	I

ORIZONTAL: 1) Îmbrăcat în scutece — Parte a îmbrăcăminteii. 2) Cuprins de... temă — Rochia unei anumite mode. 3) Întrebare — Pentru haina de blană. 4) Haina magistraților — Lucrat. 5) Venă importantă — Nume masculin — Pe cal. 6) Intrări — Important accesoriu în croitorie — Insulă de corali. 7) Dezbrăcată — Sine-qua-non pentru haine. 8) Stofă țărănească — Nimfa pădurilor sacre (mit.). 9) Cută la pantaloni! — Ca scoși din cutie. 10) Haine vechi (masc. sing.) — La jartieră! — Joe decapitat! 11) Fibră sintetică folosită la tricotate — Haină scurtă purtată în Oltenia și Muntenia. 12) Lugojana — Îmbrăcați după ultima modă.

Barbu — E de oaie — Acela. 4) Se poartă cu vâl pe față — Servește la țesut. 5) Îmbrăcăminte călugărească — Renumit magazin bucureștean de îmbrăcăminte — Coadă la haine! 6) Control tehnic! — Expunere în vitrină. 7) Eșarfă rustică — Fire destrămate dintr-o țesătură. 8) Fac parte din portul nostru popular — Grăsime — În orice ligament! 9) Haină de casă — Pentru stoffe de calitate. 10) S-a întors Tase! — Veșmînt roman — Decan! 11) Cam (pop.) — Stofă groasă din lînă de Angora — Certat (reg.). 12) Bunul cel mai de preț al croitorului — Meșteșugari ai unor accesorii vestimentare.

Giuseppe NAVARRA

VERTICAL: 1) Îmbrăcat cu gust — Croială. 2) Se îmbracă cu haine — Petic la pantaloni. 3) Georgescu

Dicționar: ALSE, CAN, SOF, TOIT.

Dezlegarea jocului «GARDEROBA», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) ZVON — SCRIMER. 2) IASON — HALATE. 3) AT — DOMINO — EV. 4) REA — REMITERE. 5) LUP — SOT — VIR. 6) VITEL — N — LAC. 7) INOTATORI — AB. 8) NAMEȚI — APA — A. 9) I — OCINA — SURI. 10) LOBI — URZITOR. 11) IRITATĂ — TOBA. 12) NELEGATĂ — RAM.

ȘAPTE ZILE PE PĂMÎNT

NEW YORK

«New York Times» dezvăluie conținutul unui memorandum secret, din care reiese că în incinta unei baze militare din statul Arkansas se fabrică importante cantități de arme bacteriologice, precum și gloanțe umplute cu substanțe toxice.

MOSCOVA

Agencia TASS anunță începerea construcției celui mai mare tanc petrolier din U.R.S.S. Caracteristici: 150 000 tone deplasament, viteză de 16,5 noduri, o instalație specială pentru facilitarea manevrelor de intrare și ieșire din porturi.

SANTO DOMINGO

Crește numărul asasinatelor politice, al arestărilor și disparițiilor. Din 1967 și pînă în prezent 74 lideri ai opoziției au fost asinați și 110 răniți. Ziarele nu exclud amestecul «poliției paralele», formate din adepți ai fostului președinte Trujillo.

LUANDA

În regiunea angoleză Cassinga s-a descoperit un zăcămint aurifer pe care experții îl consideră a fi cel mai mare din întreaga Africă.

TOKYO

Prin recent hotărîta fuzionare a companiilor japoneze «Iwata» și «Fundzi Iron and Steel» ia naștere un nou concern siderurgic, al doilea ca mărime din țările capitaliste.

DALLAS

Jesse Curry, șef al poliției din Dallas în perioada asasinării președintelui Kennedy, anunță că va publica o carte în care-și va expune propriile constatări în legătură cu atentatul. El declară că nu poate susține cu certitudine că Lee Harvey Oswald este asasinul președintelui.

BUDAPESTA

În cadrul programului de combatere a poluării apelor și aerului, în zona turistică Balaton a fost dată în exploatare industrială o instalație de decantare biologică a apelor reziduale. În bazinele de decantare, bacteriile «consumă» reziduurile provenite de la uzinele chimice din localitate.

LAUSANNE

Un grup de personalități elvețiene și-au exprimat intenția de a cere să se introducă în constituția țării o prevedere prin care să se interzică zborul, în spațiul aerian elvețian, a avioanelor supersonice civile, al căror zgomot prejudiciază sănătatea oamenilor și dăunează clădirilor. Ei urmează să strângă 50 000 semnături, pentru a putea organiza un referendum.

DELHI

Datorită creării de către Corporația alimentară a Indiei a unor rezerve de 530 milioane tone, precum și a recoltei record scontate pentru anul acesta, cu începere din 1972, India va înceta să mai importe produse alimentare.

FORT-LAMY

Guvernul Ciadului a acordat companiei petroliere britanice «Conoco» autorizația de a efectua prospecțiuni într-o zonă de 46 milioane hectare. Societatea engleză va investi în această operațiune aproximativ 2,4 milioane lire sterline.

CRONICA DE TREI SECADE

UN STRIGĂT

Acum, că se apropie sfîrșitul anului și lucrurile s-au mai liniștit coborînd spre uitare, cred că pot dezvălui ce a strigat în vara asta reprezentantul Hondurasului (112 008 kmp) la Organizația Statelor Americane, cînd a auzit că trupele Salvadorului (de cinci ori mai mic — 21 393 kmp) au pătruns pe teritoriul țării sale. Acel reprezentant permanent a strigat așa: «E un nou Pearl Harbour!» Strigătul mi se pare și azi atît de sfîșietor încît mă gîndesc cu tot respectul cuvenit că ar fi riguros necesar ca marilor puteri să li se recomande — printre apăsătoarele responsabilități care le incumbă în lume — să vegheze strict și la felul cum se răspîndesc în lume exemplele enormelor lor războaie. Căci al naibii de al naibii ar fi să izbucnească un Verdun între două minuscule state situate la stînga și la dreapta unui izvoarăș de munte, un El-Alamein între două stătuțele de la Pol, încă un Pearl Harbour între două insule pierdute în Pacific.

În concluzie: și în domeniul marilor exemple de energie belicoasă ar trebui înstituită o severă nondișeminare.

UN PRÎNZ

«Figaro» publică într-un chenar apăsător meniul prînzului de gală oferit la 18 noiembrie 1869, cu ocazia inaugurării Canalului de Suez; îl traduc așa cum mă taie capul, așa cum pricepe stomacul și cît mă lasă limba (maternă):

«Entrée-uri: paté de vinat à la Dorsay; limbă de boeuf à l'anglaise; aspicuri de Nerac; gelatină de prepeliță; fileuri imperiale.

«Feluri alese» (cum dracu să traduci: «grandes pièces»!): pește à la Réunion din cele două mări; roast-beaf à l'anglaise; gelatină de Perigueux, pe soclu; jambon ornamentat, tot pe soclu; gelatină de fazan, pe soclu și ea.

Fripturi: de căprioară à la Saint-Hubert; de turcăneii cu trufe; de fazan, tot cu trufe; de clapon garnisit cu prepeliță.

Firește, salate: crevete de Suez; salază rusească; sparanghel italian în undelele noastre proaspăt.

Și «între-feluri»: pudding diplomat cu ananas, biscuiți de Savoia.

Și înghețată. Și deserturi asortate. Și torturi.

Cînd te gîndești ce îngrozitoare mîncare de pește a ieșit din acest prînz inaugural, ajungi lesne să extragi din această fină și realistă gastronomie — acea melancolică metafizică a timpului care se hrănește (după cum se știe) cu copii preparați à la Dorsay, à la Réunion sau chiar à la Hiroshima.

Radu COSAȘU

Washington. Uriașa mulțime demonstrează la lumina torțelor în fața Capitolului; scriciele aduse de manifestanți și pancartele cu listele soldaților americani ucși în Vietnam au constituit o impresionantă chemare la încetarea războiului.

S.U.A.: „ADUCEȚI BĂIEȚII ACASĂ !”

Sîmbătă 15 noiembrie. Sub un cer plumburiu de toamnă, pe marile artere ale Washingtonului, peste o jumătate de milion de oameni se îndreptau spre cîmpia obeliscului înălțat în memoria aceluia care a fost primul președinte al țării. Acolo, această mare de oameni a participat la ultimul act al celui de-al doilea Moratoriu pentru Vietnam — «cea mai mare demonstrație din istoria Americii împotriva războiului», cum o califică agenția UPI. Veniți din toate colțurile țării, bătrîni, tineri, femei, mulți dintre ei rude ale unora dintre cei peste 40 000 soldați americani căzuți pe cîmpul de luptă undeva în Vietnam, purtau pancarte și drapelul, cerînd guvernului să pună imediat capăt războiului și să «aducă băieții acasă». În zilele precedente, tot în capitala federală, s-a desfășurat o altă impresionantă procesiune — Marșul împotriva morții, prilej cu care numele celor dispăruți în Vietnam au fost reamintite din nou. Cele trei zile ale Moratoriuului au fost marcate și în alte orașe americane de diverse manifestări, de la cele mai simple simpozioane pînă la adunări de masă, la care au participat cetățeni americani aparținînd celor mai diferite pături și categorii sociale. Printre manifestanți s-au aflat senatorii McGovern, Charles Godell, kongresmanul Al-lard Lowenstein, cunoscutul luptător pen-

tru pace, doctorul Benjamin Spock, soția defunctului lider al populației de culoare Martin Luther King, actrița Shirley Mc Laine. Pe străzile New Yorkului, participanții la «M-Day» (Ziua Moratoriuului) scandau: «Pace în Vietnam», «Retrageți trupele din Vietnam», «Acordați păcii o șansă», în timp ce oratorii cereau mulțimii «să se continue acțiunile fără încetare pînă la sfîrșitul războiului» (France Presse). La San Francisco, în ultima zi a Moratoriuului, au participat aproximativ 200 000 persoane.

Cel de-al doilea Moratoriu pentru Vietnam a sfîrșit un larg ecou și în afara granielor S.U.A. La Londra, printre demonstrații împotriva războiului din Vietnam se găsea și cunoscuta actriță Vanessa Redgrave. În Piazza Navona din Roma, scriitorul american Gore Vidal, adresîndu-se demonstrațiilor, a spus: «Este important pentru europeni să știe că nu toți americanii aflați în străinătate sînt de acord cu punctul de vedere al guvernului S.U.A. în privința războiului din Vietnam».

Zilele fierbinți ale Moratoriuului pentru Vietnam au arătat că în S.U.A. crește numărul celor ce consideră că prețul uman, politic și material al continuării războiului este catastrofal de mare pentru S.U.A.

A. DUMITRESCU

SANTIAGO DE CHILE

PRIMUL PAVILION ROMÂNESC

Corespondență specială de la N. VRABIE

După o intensă activitate desfășurată pe parcursul a trei săptămîni, Tîrgul internațional din capitala chiliană și-a închis porțile. Favorizat de primăvara sud-americană, tîrgul a atras un mare număr de vizitatori din Santiago și din împrejurimi — după aprecierea organizatorilor peste un milion și jumătate de oameni. Dacă raportăm aceasta la faptul că întreaga țară numără aproape 7 milioane locuitori și că tîrgul se află la 15 km de Santiago, putem aprecia mai bine interesul cu care a fost întîmpinat acest eveniment. Tîrgul a oferit vizitatorilor și o gamă complexă de distracții, o mare varietate de localuri și restaurante cu diverse specialități culinare, ca și posibilitatea de a cumpăra «amintiri» de la

standurile țărilor străine și ale firmelor chiliene. De asemenea, pitorescul costumelor naționale chiliene, programele de dansuri folclorice, demonstrațiile vestimilor huaso (călăreți crescători de vite) au creat, într-un spațiu relativ restrîns, atmosfera specifică.

În acest cadru interesant și atrăgător au fost prezentate produsele țărilor participante la tîrg, printre care și cele ale țării noastre, produse aalese în funcție de interesele comerciale ale pieței respective. România a participat pentru prima oară la acest tîrg cu un pavilion de 120 mp, în care au fost prezentate mașini-unelte, convertizoare de sudură, un motocompresor de aer, o largă gamă de produse de artizanat și ceramică etc. Prezența noastră

Treptele securității europene

de Silviu BRUCAN

Sociologia succesului în diplomația contemporană cere ca o acțiune cu vocație universală, continentală sau regională să înceapă prin a angaja o dezbatere care să prilejuiască statelor interesate să-și exprime acordul sau dezacordul, obiecțiunile sau rezervele, argumentele pro și argumentele contra. Cum este evident că asemenea acțiuni nu mai pot fi în zilele noastre nici rezultatul unei înțelegeri secrete între două sau mai multe metropole și nici dictatul unor mari puteri, a doua operație care se impune este studiarea motivelor de dezacord și a soluțiilor pentru eliminarea lor, găsirea modalităților pentru înlăturarea obiecțiunilor și rezervelor — reale sau pretextate — și elaborarea unei argumentări serioase menite a convinge opinia publică și guvernele asupra necesității și utilității acțiunii propuse. Bineînțeles că argumentul cel mai eficace rămâne consecvența dintre vorbe și fapte a statelor europene.

De aceea, un prim rezultat cu care se poate felicita inițiativa statelor participante la Tratatul de la Varșovia în legătură cu pregătirea unei conferințe general-europene pentru prima jumătate a lui 1970 este viul dialog intereuropean angajat pe această temă. Cum era și firesc, într-un dialog între state alăturate de diferite caorinduire socială și mărime, s-au exprimat puncte de vedere și interese variate: elemente care confirmă o dată mai mult teza românească binecunoscută că obiectivul major — securitatea europeană — poate fi atins numai printr-un proces evolutiv, printr-o înaintare progresivă, pas cu pas, dând precădere problemelor oarecum coapte asupra cărora există un larg consens și lăsând problemele mai dificile și controversate pentru o abordare ulterioară.

Pe aceeași linie hotărîrea guvernului român din 13 noiembrie tinde să miște lucrurile înainte pe baza studierii atente a diferitelor reacții europene și a acelei receptivități față de orice propunere, sugestie sau inițiativă menită să defrizeze terenul spre conferință, care a fost acceptată ca premisă a succesului convocării ei.

În privința ordinii de zi, dacă este adevărat că abolirea forței din relațiile intereuropene este o cerință fundamentală a vieții politice a continentului, pare logic ca extinderea pe toate planurile a cooperării economice și tehnico-științifice să constituie modalitatea primordială a realizării securității europene.

În Europa, mai mult decât pe orice alt continent, constituie un truism faptul că la realizarea unui asemenea scop trebuie să participe toate statele continentului, indiferent de orînduire socială și de mărime, că fiecare din acestea este chemat să-și aducă contribuția, ropropie de gîndire, inițiativă și acțiune la înfăptuirea operei comune. Dat fiind că unele obiecțiuni și rezerve țin de participare, guvernul român consideră pe bună dreptate că, pe lîngă participarea pe baze egale a tuturor statelor europene, la conferință ar putea lua parte și alte state interesate să constituie la realizarea securității europene.

Într-o conjunctură europeană ca cea actuală, cînd apar semne ale ieșirii din imobilism acolo unde existau în trecut cele mai mari rezerve față de o conferință general-europeană, devine imperioasă grija tuturor statelor și cercurilor politice pentru crearea unui climat de încredere și colaborare — premisă esențială a succesului cauzei unei asemenea conferințe.

la tîrg a stîrnit un mare interes, reflectat și în faptul că numeroși vizitatori ai pavilionului nostru au cerut date și informații suplimentare despre România, despre poporul și conducătorii săi, despre economia noastră în plin avînt. În timpul tîrgului, mașinile românești s-au impus pe

piață datorită calităților lor tehnice, comparabile cu produsele similare prezentate de alte firme și chiar superioare acestora.

Prin conținutul și modul său de prezentare, pavilionul român a fost un bun și util mesager al țării noastre peste hotare.

de franci elvețieni. Printre principalii inculpați se află și Robert Makcew, directorul unei companii britanice prin intermediul căreia au fost puși în circulație banii falsificați. În momentul arestării lui Makcew și a altor zece persoane au fost descoperiți trei milioane franci elvețieni în bilete falsificate.

Problema luptei împotriva bandelor internaționale de falsificatori de bani a fost dezbătută în amănunțime și la recenta conferință internațională organizată de Interpol la Mexico City. La conferință au

fost formulate o serie de propuneri în acest sens. Între altele, s-a insistat asupra necesității folosirii unei hirtii de calitate superioară la tipărirea banilor de către institutele de emisie, s-a amintit de necesitatea utilizării filigranelor și a altor elemente de securitate, s-a propus ca monedele naționale să nu mai fie reproduse în scopuri publicitare, s-a sugerat să se acorde o atenție specială cernelurilor folosite etc.

U. VĂLUREANU

NORDEK, AMÎNĂRI ȘI REZERVE

Evaluînd stadiul negocierilor și posibilităților de realizare a unei «uniuni economice nordice» — NORDEK — numeroși comentatori politici occidentali au prevăzut mai de mult dificultățile care ar putea — cel puțin pentru o perioadă — să impună amînarea transunerii în practică a proiectului. Obstacolele constau în existența unor diferențe sensibile în nivelul de dezvoltare economică a viitorilor membri — Suedia, Norvegia, Danemarca, Finlanda și Islanda — ca și în afirmarea unor puncte de vedere diferite asupra viitoarelor reglementări agricole, financiare. Pe de altă parte, rezervele manifestate de către unii membri sînt determinate de eventualitatea implicațiilor politice ce ar decurge din «integrarea economică» și care ar contraveni propriei lor politici. În plus — unii dintre viitorii membri, intenționînd să adere la Piața comună, mențin în șah proiectul NORDEK, așteptînd decizia «celor șase» de a lărgi C.E.E. Recentă amînare a creării NORDEK-ului nu face decât să confirme existența unor reale dificultăți în realizarea unui organism de genul Pieței comune, avînd prim obiectiv o «uniune vamală».

Aparent, realizarea unei asemenea uniuni n-ar trebui să constituie o problemă,

taritele vamale (pentru produsele industriale) între țările nordice fiind și așa desființate în cadrul AELS, ale cărei membre sînt. Obiecțiunile sînt însă în legătură cu tarifele vamale comune externe, față de care Suedia, mai industrializată și mai competitivă, manifestă interes în timp ce Norvegia și Danemarca (mai puțin competitive) nu le privesc cu entuziasm. În ce privește domeniul agricol, divergențele sînt și mai evidente. Norvegia, și mai ales Danemarca, dispunînd de excedente agricole, doresc ca, prin intermediul NORDEK, să li se creeze posibilitatea asigurării unui debrușu sigur pentru stocurile lor, puternic afectate de baricadele C.E.E.

În calea NORDEK, există piedici și de altă natură, avînd în vedere că trei din cele cinci țări — respectiv Danemarca, Norvegia și Islanda — sînt membre ale N.A.T.O., în timp ce Suedia și Finlanda sînt țări neutre. «Lărgirea cooperării economice nu trebuie să aibă consecințe asupra neutralității noastre, baza politicii externe finlandeze». Asemenea opinii sînt tot mai frecvent exprimate la Helsinki ca și la Stockholm.

Ilie ȘERBĂNESCU

SCOTLAND YARD ÎN ACȚIUNE

De mai multe luni de zile, în diferite cercuri de afaceri din Liban a început să se facă cunoscut un foarte bogat comerciant din Arabia Saudită. El nu atrăgea în mod deosebit atenția asupra sa, dar dacă cineva ar fi avut curiozitatea să-i urmărească mai îndeaproape activitatea, ar fi putut constata foarte ușor că omul de afaceri venit din Ryad manifestă un interes cu totul special pentru studierea cecurilor de călătorie emise de băncile britanice și aflate în circulație în capitala libaneză. Comerciantul saudit era, de fapt, un agent care lucra pentru Scotland Yard și care se afla pe urmele unei importante bande internaționale specializate în falsificarea banilor și a diferitelor hirtii de yaloare.

În cele din urmă, cu sprijinul Interpolului și al autorităților libaneze, activitatea preținsului comerciant saudit s-a soldat

cu o descoperire de seamă. Cu prilejul unei descinderi făcute prin surprindere într-un imobil din Beirut a fost depistat sediul principal al bandeii, unde se găseau o mașină specială de tipărit bani, adusă clandestin din Anglia, cerneluri, hirtie și alte materiale necesare falsificării. În același timp, a fost confiscată și o cantitate de cecuri falsificate, ce urmau să fie puse în circulație. Din cercetările efectuate la Beirut a reieșit că «creierul» bandeii este un cunoscut contrabandist de aur din India. Principalul colaborator al acestuia — un cetățean libanez născut în Turcia — a reușit să dispară. Din documentele găsite cu prilejul descinderii a reieșit că principalii «cărăuși» ai falsurilor erau 14 ciprioți.

Concomitent cu descoperirea acestei bande, poliția britanică a reușit să pună mina și pe o altă bandă care opera în Anglia și se specializase în contrafacerea

APARTHEIDUL SUB ACUZARE

«Dosarul apartheidului» a înglobat noi file cu prilejul dezbaterilor din Comitetul politic special al Adunării Generale a O.N.U. pe această temă, încheiate recent la New York. În centrul atenției s-a aflat politica de discriminare rasială promovată de guvernul Republicii Sud-Africane. «Nicăieri violența unei rase împotriva altora nu a atins proporțiile apartheidului din R.S.A.» — scrie săptămînalul american *Newsweek*, iar lucrările Comitetului O.N.U. au furnizat noi confirmări în acest sens.

Față de opoziția crescîndă, întîmpinată în țară și peste hotare de politica apartheidului, guvernul de la Pretoria a socotit necesar să mărească procentul alocat cheltuielilor pentru întărirea forțelor militare și polițienești. În ultima vreme au fost create «trupe speciale», despre care se spune că ar fi organizate după modelul unităților de pușcași marini și «rangers» din armata S.U.A. Și totuși, autoritățile de la Pretoria nu consideră că dispunînd în aceste condiții de forțe și mijloace necesare pentru a putea face față, în perspectivă, acțiunilor organizate de patrioții sud-africani, care sporesc continuu. În același timp, trebuie subliniat că frontul opozanților față de promotorii apartheidului,

care a activat în acest an cu vigoare sporită, a cuprins cercuri mai largi ale societății sud-africane. Capetown, Durban, Johannesburg — centre universitare reputeate ale țării — au cunoscut o «perioadă fierbinte», caracterizată prin manifestări antirasiste studentești de o amploare fără precedent.

Luînd act de măsurile întreprinse de guvernul R.S.A. în scopul perpetuării și consolidării sistemului de apartheid, Comitetul politic special al Adunării Generale a O.N.U. a adoptat o rezoluție precizînd amplificarea sancțiunilor împotriva regimului de la Pretoria și convocarea Consiliului de Securitate în vederea examinării problemei apartheidului. Documentul cheamă, totodată, la recunoașterea caracterului legitim al luptei de eliberare a poporului sud-african. Încă o dovadă că politica rasistă a guvernului de la Pretoria este supusă — în cercuri guvernamentale sau ale opiniei publice, în cadrul lucrărilor diferitelor organizații internaționale — unei condamnări severe, apartheidul fiind considerat un flagel politico-social incompatibil cu civilizația secolului.

Corneliu VLAD

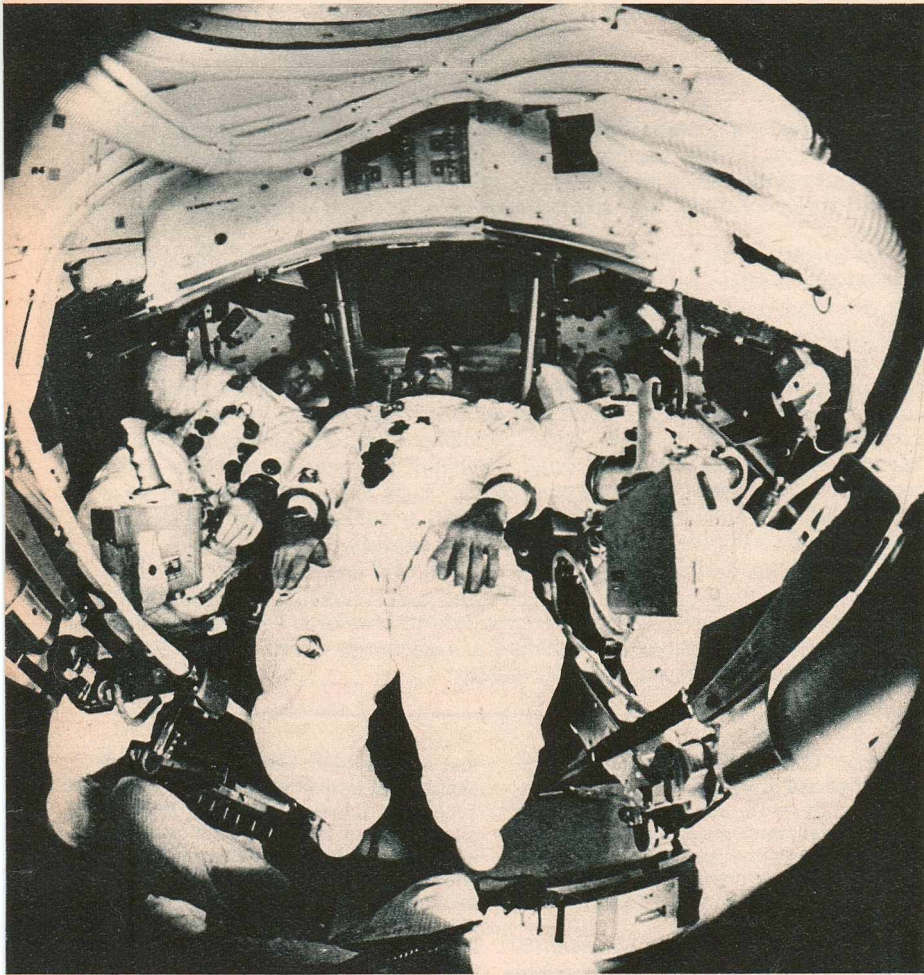
Cu prilejul ceremoniei de la Cenotaful din Londra în «Ziua Amintirii», numeroși participanți au început să strige: «Amintiți-vă de Biafra!» Poliția a încercat, precum se vede, să-i reducă la tăcere...

„APOLLO-12“

O EXPEDIȚIE TEHNOLOGICĂ

Poate faptul cel mai surprinzător în legătură cu misiunea «Apollo-12» a fost calmul care a domnit în rândul specialiștilor de la Houston și Cape Kennedy, precum și în rândul sutelor de milioane de oameni de pe toate continentele, care au urmărit... în papuci, în fața televizoarelor, fazele cele mai palpitate ale ultimei expediții lunare.

Deși — după cum prea bine se știe — nu au lipsit momentele de «suspense» — începând cu ploaia torențială de la lansare și defectarea temporară a sistemului electric de bord și terminând cu «obiectul misterios» care a urmărit nava — se poate afirma că efervescenței generalizate, premergătoare și următoare lansării navei «Apollo-11», i-au luat locul o curiozitate stăpinită și speranța fermă — ca să nu spunem siguranța — că totul se va petrece cu bine și că frontierele cunoașterii omenеști vor fi împinse tot mai departe prin noua alunizare și prin cele care-i vor urma.

Firește, surprizele nu sînt niciodată excluse și, din păcate, nici catastrofele astronautice — oricînd posibile. Dar știm că rachetele vor deveni tot mai perfecționate și cosmonauții tot mai experimentați; că vom pătrunde tot mai adînc în sistemul solar; că oameni din generația noastră vor apuca probabil ziua cînd vor cumpăra un «bilet pentru cosmos» — la început pentru o croazieră circumterestră, apoi pentru Lună...

Aceste realizări vor reclama îndrăzneală tehnică, eroism, cel mai autentic spirit de pionierat, însă toate acestea le privim dinăuntru epocii în care ne simțim cu toții intrați: era călătoriilor interplanetare. Începem să considerăm aceste expediții astronautice cam tot așa cum am privit cucerirea Everestului. O realizare extraordinară și totuși... normală, în spiritul zilelor noastre. Fapt care nu știrbește cu nimic meritul cutezărilor alpiniști, terestri sau cosmici.

S-a spus, pe drept cuvînt, că în timp ce expediția «Apollo-11» era psihologică, misiunea «Apollo-12» este tehnologică. În adevăr, echipajul format din comandantul Charles Conrad jr., Richard Gordon și Alan Bean a avut de efectuat o serie de operații și investigații științifice mai complexe decît Armstrong, Aldrin și Collins, deși misiunea lor nu a fost fundamental diferită de cea din iulie.

Deoarece la ora cînd revista noastră merge la tipar expediția pe Lună este în plină desfășurare nu avem posibilitatea să comentăm în acest număr programul cercetărilor și mersul explorării selenare. Iată de ce oferim cititorilor un comentariu fotografic privind primele faze ale expediției.

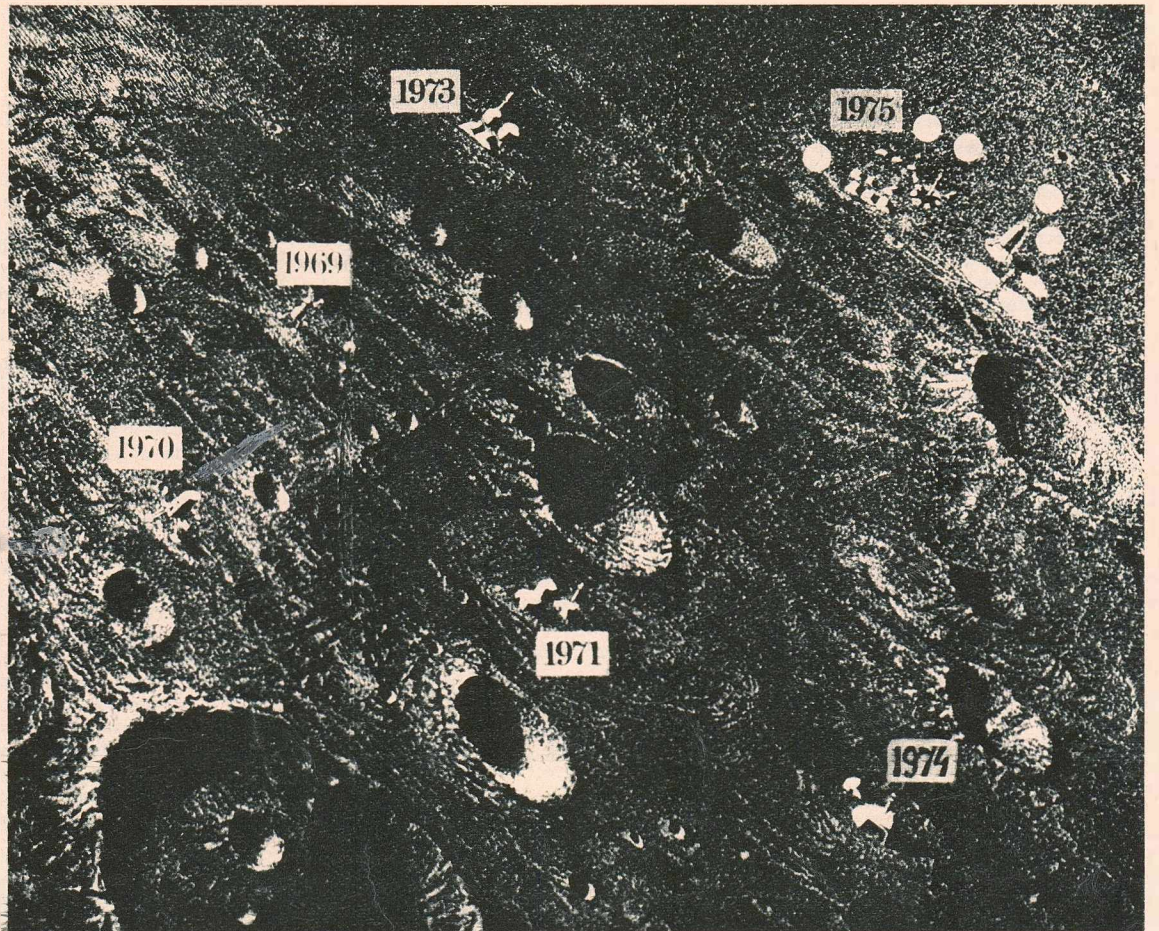
Sînt fotografii... optimiste care — indiferent de rezultatul misiunii «Apollo-12», rezultat pe care-l dorim cît mai favorabil — subliniază o atmosferă generală, convingerea că vecina noastră cosmică a intrat definitiv în patrimoniul terestru și că, oricare ar fi surprizele și obstacolele neprevăzute, ea își va dezvălui tainele, una după alta, pașnicilor ei cuceritori.

L. NIȚESCU

Primele momente după lansare au fost pline de emoții. Dar apoi totul a intrat în normal.

Cea mai înaltă tensiune... pe Pămînt, în familiile cosmonauților. Iată (sus) familia lui Richard Gordon în momentul lansării și (jos) pe Jane Conrad și Sue Bean, soțiile celor doi «piețoni» lunari, în fața microfoanelor, după lansare. «A fost cel mai mare moment din viața mea» — a declarat cu emoție Sue Bean.

▲ Noua hartă a Lunii în anii care vor veni... conform previziunilor N.A.S.A.

După «Apollo-12», în 1970 un modul mai dezvoltat va lua locul familiarilor LEM.

Între 1971 și 1973 se va întemeia o bază selenară semipermanentă, la care în cei doi ani următori se va adăuga o bază pentru studierea resurselor satelitelui terestru și a modalităților de dezvoltare a exploatații sale.

Între 1975 și 1978 se va ridica pe solul neprimitor al Selenei o stație științifică permanentă compusă din mai multe construcții

— ferme de cultură de alge și sere de fotosinteză (pentru asigurarea hranei proaspete pentru cosmonauți), un telescop, un centru de tratare a deșeurilor, antene de radioghidaj și telecomunicații, «blocuri» de locuit etc.

carte

● Sub egida Institutului de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R. a apărut la Editura politică cartea: **Români în rezistența franceză în anii celui de-al doilea război mondial**. Volumul conține amintirile a numeroși voluntari români care au luptat pe «baricadele rezistenței franceze» în anii 1940-1944. Din paginile cărții, purtând amprenta autentică a mărturiilor-document, se înalță, emoționant și semnificativ, spiritul eroic al aitor luptători antifasciști care, animați de simțământul solidarității internaționale, și-au adus contribuția — uneori pînă la jertfa de sine — la zăgăzirea hitlerismului. Lucrarea a apărut sub îngrijirea unui colectiv format din: Gh. Vasilichi, M. Florescu, V. Ionescu, Gh. Adorian, Al. Jar, C. Cimpeanu.

● Tot la Editura politică a apărut cartea **Transmite A-54** de C. Amort și I.M. Jedlicka, în care ni se evocă un episod — nu lipsit de senzațional — al «istoriei din umbră» a ultimului război mondial. Traducerea din limba cehă de Teodor Alexandru. Prezintă cartea: Nicolae Minei.

● **Studii de istorie a religiilor antice** de D.N. Pippidi. În volum sînt strînse studii și texte (documente inedite sau mai puțin cunoscute) privind religia la greci și romani, autorul aducînd prețioase date și concluzii în urma unor cercetări minuțioase și îndelungate într-un domeniu mai puțin explorat la noi (Editura științifică).

● Scriitorul Nicolae Tăutu publică în colecția Aventura (Editura tineretului) romanul: **Enigmatica Solveig**. În paginile cărții se derulează firul unei acțiuni de spionaj în scopul divulgării unor oficine străine secrete militare și economice. Inspirat dintr-o întâmplare reală, romanul, pe măsura parcursului lui, se citește cu interes sporit datorită ritmului alert al narațiunii din care nu lipsesc surprizele, senzaționalul și suspense-urile.

● Iubitor de substanță și frumos în literatură, un amic ne spunea mai deunăzi: «De cînd cu publicarea «Spiralelor» lui Eugen Barbu în Informația Bucureștiului am reînceput să citesc cu reală plăcere critică literară. Nu știu dacă aceste «spirale» vor fi strînse într-un volum, eu însă, pentru orice eventualitate, le decupez în mod regulat din ziar».

cinema

● **Vă place Brahms?** Anatole Litvak, riguros profesionist american, a dat un contur cinematografic acceptabil faimoasei și fragilei scrieri a Françoisei Sagan. Centrul de interes al filmului îl constituie însă prezența actorilor Ingrid Bergman, Yves Montand și a proaspetei noastre cunoscută, Anthony Perkins. Pentru rolul susținut în acest film, tinărul actor a fost distins cu Premiul pentru cea mai bună interpretare masculină la Festivalul de la Cannes-1961.

● **Păpușa**. Prestigioasă realizare a cinematografului polonez din ultimii ani. Ecranizarea reputatului regizor Wojciech Has («Dragoste neimplinită»), după romanul lui Boleslaw Prus, nu a sacrificat complexitatea cărții, nu a lăsat la o parte ciudatele ei culori, de dragul poveștii de dragoste ce ar fi putut foarte bine să invadeze ecranul. În rolurile principale: Beata Tyszkiewicz, Marusz Dmochowski, Kalina Jedrusik, Jan Kreczmar, Andrzej Lapicki, Jan Machulski.

● **Nu pierdeți aceste filme:** «Ultima lună de toamnă», «Crăciun cu Elisabeta», «Viața lui Matheus», «Viridiana», «Apele primăverii», «La Nord prin Nord-Vest».

Ingrid Bergman

● Mari actori pe ecranele noastre: Oskar Werner, Lee Marvin, Simone Signoret, Vivien Leigh («Corabia nebunilor»), Annie Girardot, Yves Montand («A trăi pentru a trăi»), Elizabeth Taylor, Richard Burton («Femeia îndărătnică»), Mihail Ulianov, Kirill Lavrov («Frajii Karamazov»), James Dean, Julie Harris («La est de Eden»), Vittorio Gassman («Tigrul»).

● După o vacanță mult prelungită Ursula Andress și-a reluat activitatea cinematografică. În momentul de față turnează la Londra în filmul lui Peter Hall **Vinerea perfectă**. Parteneri: Stanley Baker și David Warner.

disc

● Imprimarea celor trei piese de concert ale lui Frédéric Chopin, realizată de casa noastră de discuri după o bandă înregistrată la Varșovia de «Polskie Nagrania», ne dă ocazia să-l ascultăm pe Władysław Kedra, unul dintre cei mai dăruți interpreți contemporani ai marelui compozitor. Pianistul polonez este acompaniat de Orchestra simfonică a Filarmonicii Naționale din Varșovia, dirijată de cunoscutul șef de orchestră Witold Rowicki. Altit în «Fantezia pe teme poloneze» cit și în «Variațiuni pe tema «La ci darem la mano» de Mozart», sau în «Rondo à la krakoviak», Władysław Kedra tulbură și cucerește nu aîit prin virtuozitate, cit printr-o cunoaștere adîncă a creației chopiniene (ECE-0394).

● **Lampa lui Aladin**, dramatizarea lui M. Drumes după «1001 de nopți», a fost înregistrată la radio în 1967. Și iată, că-n 1969, spre încintarea copiilor a apărut și discul. Și încă-i bine, că n-au trecut decît doi ani de atunci. Din distribuție: Simona Bondoc, Marcela Demetriad, Ion Caramitru, Șt. Mihăilescu-Brăila, Fory Etterle. Regia: Paul Stratilat (EXD-1237).

● Sintem mai mult decît convinși că discul **14 noi șlagăre mondiale**, purtînd subtitlul: «Înregistrări originale din Anglia», va constitui un record de vânzare. Redacția s-a orientat excelent, alegînd cu discernămint și inspirație. Păcat că mai lipsesc pe ici, pe colo, numele compozitorilor și, peste tot, traducerea titlurilor (EDE-0436).

muzică

● **Mihai Brediceanu** dirijează concertul Filarmonicii din 28-29 noiembrie al căruui solist este violonistul **Ion Voicu**. Un program pentru multe și felurite gusturi: Cantata «Ulysse» pentru voce și orchestră de tinărul compozitor Liviu Glodeanu; mult discutatul și totuși strălucitorul Concert pentru vioară și orchestră de Felix Mendelssohn-Bartholdy; o primă

audite — Simfonia a II-a de compozitorul francez contemporan Marcel Landowski (n. 1915); fermecătorul poem «Pini din Roma» de Ottorino Respighi (Ateneu).

● Si formația de cameră a Filarmonicii, dirijată de Paul Popescu, apare în public (24 noiembrie, sala mică a Palatului) cu programul: Concerto grosso (Sol major) de Haendel; rar cîntatul Concert pentru pian, vioară și flaut (La minor) de J.S. Bach cu Sofia Cosma, Avy Abramovici, Virgil Frâncu. Poem bizantin de Doru Popovici (primă audite); din nou Respighi — Suita a III-a «Dansuri antice» pentru orchestră de coarde.

● Anton Webern — Alban Berg — Arnold Schönberg, corifeii școlii vieneze de muzică contemporană, părinții spirituali ai atonalității dodecafonică, reușiți într-un concert de cameră al formației Musica Nova cu concursul soliștilor: pianista Hilda Jerea, violonistul Mircea Opreanu, violistul Valeriu Pitulac, violoncelistul Cătălin Ilea, clarinetistul Aurelian Octav Popa, mezzo-soprana Martha Kessler, flautistul Virgil Frâncu, fagotistul Mihai Tănăsila și saxofonistul Ilie Ștefănescu (26 noiembrie, sala mică a Palatului).

● Concertul săptămînal al RTV este asigurat de orchestra de studio — dirijor, **Constantin Bugeanu** și corul, dirijat de **Aurel Grigoras**, cu programul: Serenada op. 16 de Johannes Brahms; Concert pentru oboi (Petre Bocotru), fagot (Emil Biclea) și orchestră de coarde de Adrian Rațiu; monumentală capodoperă mozartiană «Recviem». Soliști vocali: **Emilia Petrescu, Martha Kessler, Valentin Teodorian și Gheorghe Crisnar**.

● Cu concursul unor cunoscuți soliști de muzică ușoară, Ansamblul artistic al Uniunii Tineretului Comunist oferă un concert spectacol — «**Rapsodii de toamnă**» — la 23 noiembrie în sala Palatului. Printre interpreți: **Margareta Pislaru, Anca Agemolu, Mihaela Mihai**.

Martha Kessler

plastică

● **Aurul vikingilor**. O artă care fascinează și cu care bucureștenii fac cunoștință pentru prima oară: arta vikingilor. Arme, obiecte de podoabă lucrate în aur, argint și bronz, unele de prelucrare a metalelor prețioase — aproximativ 250 de exponate, mărturie ale iscusinței meserilor nordici de odinioară (Muzeul de artă).

● **Micaela Eleutheriade** — pictură. Impresiile artistei din Franța și Italia nu sînt notații fugare, ci selecții ale privirilor asupra cărora retina insistă, căutînd să rețină lumina, culoarea, amănuntul semnificativ. Se ghicește în toate aceste pinze beatitudinea unor vederi care irump liric în cromatică, în finețea desenului, în diversitatea perspectivelor din care sînt privity peisajele, unele de o remarcabilă poezie («Laguna», «Perugia», «Aterizare la Palermo» etc.) (Galeriile de artă, Bd. N. Bălcescu 32).

● **Oglindă fidelă** a gustului și

sensibilității societății, arta broderiei se desăvîrșește în Țările Române în a doua jumătate a secolului XV dezvoltîndu-se timp de aproape patru veacuri. **Broderia medievală românească** de Ana Maria Muzicescu prezintă evoluția și trăsăturile stilistice fundamentale ale acestei «picturi cu acul» și piesele cele mai reprezentative aflate în patrimoniul național (Editura Meridiane).

● **Ion Miclea: Romania antiqua**. «Temelia albumului nu este timpul cu scurgerea lui neîntreruptă, ci spațiul țării noastre», remarcă pertinent acad. C. Daicovicu. Albumul insumează sute de imagini ale unor glorioase vestigii și este însoțit de un studiu istoric explicativ de Hadrian Daicovicu și versuri de Ion Brad (Editura Meridiane).

teatru

Radu Beligan

● **Transplantarea inimii necmoscute**. Al. Mirodan se întoarce pe scenă după o scurtă absență. Un pretext liric pe datele medicinei moderne, satiră, efuziuni lirice și mereu surîsul atit de personal al replicii aforistice a lui Mirodan. Moni Ghelerter a realizat scenic la Teatrul «Lucia Sturdza-Bulandra» piesa în stilul caracteristic acestei trainice colaborări. **Radu Beligan** oferă din nou un recital susținut cu vervă și strălucire, secondat de Marin Moraru, excelent comic de nuanțe și subtilități; Ileana Predescu abordează dezvoltat comedia, iar Florian Pittiș o încarcă excesiv cu gesturi și mimică. Neconcludentă, prezența Valeriei Marian. Spiritul, decorul lui Vl. Popov e bine susținut de originalele și totodată poeticele desene animate ale lui Sabia Bălașa.

● **Dispariția lui Gaby Gay** — sau **Lucian Giurchescu** la lucru! La Teatrul de Comedie, un spectacol de mare respirație satirică, plin de invenție, lucid și analitic, emînînd forță satirică. Excelentă — una dintre cele mai bune interpretări ale stagiunii — compoziția Stelei Popescu — revenind la teatrul de proză (unde cîntă și spune cuple). Ion Lucian creează de asemenea cu maturitate un tip de neuitat, demonstrînd virtuțile unui actor deplin, iar **Mihai Păldescu** e un Gaby Gay uman și sensibil. **Mircea Albulescu** (mai ales), **C. Bălărețu**, **D. Chesa** și **Dem Savu** compun un cvartet savuros, iar **Aurel Giurumia** și **Mircea Constantinescu** un duo perfect. Muzica (Paul Urmuzescu), decorurile ingenioase (Dan Nemețanu) sînt date suplimentare ale acestui spectacol de adevărat început de stagiune.

● Un nou autor — un nou debut: **L. Szekernyes** (autor local) în piesa **Regele-i sub tron** la Teatrul din Tg. Mures. Provincia oferă mereu asemenea exemple, Capitala — mai puține.

televiziune

Avem temeiori să ne plîngem din nou de searbădul (în bună parte) programului televizat. Afară de un spectacol de teatru Sareyan și vreo două emisiuni din domeniul «ideilor», recomandări se pot face doar cu oarecare riscuri. Ni le asumăm pentru:

DUMINICĂ. Meciul de fotbal Farul-Steaua în transmisie directă de pe litoral (14.00) ● Eroul emisiunii-magazin **Realitatea** ilustrată TV este violonistul **Ion Voicu** pe care-l vom asculta și ca solist și — surpriză — ca dirijor (17.00) ● **Oedip**, eroul sofoclian, în muzică (20.00).

LUNI. Între **metronom și cronometr**: 1) **Vă cunoașteți orașul?** 2) **Ludwig van Beethoven** (21.40) ● **Emisiunea Scena** (actualitate și critică teatrală) i-a invitat la dezbatere pe **Dinu Cernescu, Ion Cojar, Crin Teodorescu, Aurel Dragos-Munteanu, Valeriu Cristea, Ovidiu Bădina** (22.45).

MARTI. Emisiunea studentescă **Alma Mater** se ocupă de «Conferința pe țară a cercurilor studențești» — în reportajul semnat de **Val Tebeica și Cătălin Dodu** (18.30) ● **Televiziunea** ne amintește că piesa lui **Carlo Goldoni** «**Bădăranii**» a fost ecranizată de **Șică Alexandrescu și Gheorghe Naghi**, cu cîțiva ași ai scenei românești (20.00).

MIERCURI. **Actualitatea muzicală** n-a pierdut din vedere prezența la București a cunoscutului dirijor american **Aaron Copland** și nici alte manifestări muzicale, justificînd titlul emisiunii (18.30) ● **Cronofagii** — lacomii devoratori ai timpului nostru — sub reflectorul unei **Anchete sociale** la care participă **Eugen Barbu, Al. Mirodan, prof. Victor Sabini, dr. Francisc Proinov** (19.30) ● Un select (ca de obicei) **Salon literar TV**. Amfitrion — **Alex. Piru**. Oaspeți — **Mihai Beniuc, Ion Biberi, Ov.S. Crohmălniceanu, Ion Negoitescu, Sorin Movileanu, Mihai Ungheanu** (21.50).

JOI. **Seară de teatru**: «Oamenii cavernelor» de **William Sareyan**. Garanții pentru calitatea spectacolului: traducerea textului — **Catinca Ralea**, regia — **Dinu Cernescu**, distribuția — în frunte cu **Eliza Petrăchescu, Șt. Mihăilescu-Brăila, Mariana Mihai** (20.00) ● **George Ivașcu, N. Tertulian, Gh. Vlădescu-Răcoasa și C.I. Botez** emit — la **Cronica ideilor** — cîteva opinii despre... opiniile exprimate la «**Întîlnirile internaționale de la Geneva**» (22.10).

VINERI. Filmul «Un idiot la Paris» — amuzantă comedioară cu **Jean Lefebvre și Dany Carrel** (20.15) ● În ciclul **Glorii ale scenei lirice**: **Hariclea Darclee și Const. Stroeșcu** (22.25).

SÎMBĂTĂ. **Interviunea** își asumă garanția calității filmului TV de varietăți «**Păpuși pentru oameni mari**» (22.30).

pronosport

Pronosticul antrenorului **TITUS** (ZON pentru concursul **Pronosport** nr. 47, etapa din 23 noiembrie 1969

I. «U» Cluj-Rapid	1
II. Steagul roșu-«U» Cv.	1
III. Farul-Steaua	x
IV. Dinamo Bacău-Jul	x
V. U.T.A.-F.C. Arges	1
VI. Poli.-A.S.A.	1
VII. Petrolul-Crișul	1
VIII. Dinamo Buc.-C.F.R. Cluj	1
IX. Genoa-Reggina	x
X. Mantova-Catanzaro	1
XI. Monza-Pisa	2
XII. Perugia-Catania	x
XIII. Arezzo-Varese	x

FLACĂRA-ALBUM

Fostul rege al rock-ului, Elvis Presley, a părăsit pentru cîtva timp chitara de dragul filmului nemuzical.

Foto 20-th Century Fox

